

DOLENJSKI LIST

V petih dneh 110 prošenj!

Mirenska destilacija DANA je pred kratkim razpisala devet prostih delovnih mest, za katera pa je v petih dneh prišlo 110 prošenj. Gre pri tem samo za dober glas, ki seže v deveto vas? Verjetno gre bolj za primer, kako pri nas primanjkuje delovnih mest, hkrati pa je to opozorilo, da bo pri vprašanju nezaposlenosti treba dimprej priti daje od ugotovitev.

DANES:

- Obrtniki se bojijo šumarjev str. 4
- Celotni odbor odstopil str. 4
- Za liter vina invalidnine str. 6
- Rekord zaradi medveda str. 12
- Skocjanu prva nagrada str. 18
- »Zdaj ga bom ubil!« str. 23

Ob navzočnosti podpredsednika republiškega izvršnega sveta dr. Franca Hočevarja, generalnega direktorja tovarne zdravil KRKA mr. ph. Borisa Andrijaniča in sodelavcev je predsednik občinske skupščine Novo mesto Franci Kuhar s pritiskom na gumb pognal v obratovanje oddelek za proizvodnjo antibiotikov.

Včeraj je bil odprt nov motel

V ponedeljek, 30. oktobra, je občinska komisija izvedla tehnični pregled novoizgrajenega Putnikovega motela pri bencinski črpalki v Trebnjem. Včeraj dopoldne je bil novi motel slovesno odprt in izročen svojemu namenu.

Razstava o revoluciji

V ponedeljek, 6. novembra ob 18. uri bodo v Dolenskem muzeju v Novem mestu odprli razstavo »Oktobrska revolucija in njeni odmetki. Prikazali bodo blizu 100 fotografij, fotokopij in dokumentov o veliki proletarski revoluciji v Rusiji, katere 50-letnico praznujemo letos. Razstava bo odprta do sredine decembra. Pripravljeni so skupinski obiski, ki pa naj bi jih prej najavili. Dolenski muzej je pripravljen organizirati v večjih krajih v občini in velikih podjetjih tudi potujočo razstavo izbora teh dokumentov.

„KRKA“ - presenečenje leta!

Podpredsednik izvršnega sveta SK Slovenije tovarniški dr. France Hočevar je v nedeljo na slavnem kongresu v restavraciji hotela Grad Otočec po otvoriti novih prostorov tovarne zdravil KRKA zbranim predstavnikom občinske skupščine, organizacij in delovnega kolektiva nazdravil takole: »Ob tem pomembnem prazniku prisrčno čestitam vsem Novomeščanom, vsem, ki sto tu zbrali in vsem drugim! Čestitam tudi zaslужnemu direktorju vaše tovarne magistru Borisu Andrijaniču, tovaršici Marti Šuparjevi kot vsem drugim sodelavcem ter vodstvu tovarne KRKA. Iz malih in skromnih razmer, tako rekoč iz nič se je razvijal in zrastel ta objekt. Razvijali ste ga z lastnimi silami, z lastnimi sredstvi, mimo plana in kljub raznim težavam,

pri čemer ste morali uresicavati razne probleme. Ko pa obudimo spomin na prehodeno pot, lahko ugotovimo: KRKA je danes podje-

tje, ki je organsko in zdravo raslo. Ta kolektiv je primer, ki nas znova uči, da je

(Nadaljevanje na 18. str.)

Zdravnikov ni bilo v službo

V soboto, 28. oktobra, se je kmalu zjutraj po Crnomlju razvedelo, da v zdravstvenem domu ni zdravnikov in da ordinacije ne delajo. Izmed petih zdravnikov je bil v ordinaciji samo eden. Ostali zdravniki so dejurall samo za nujne primere in čakali pozivov doma, v ambulante pa jih ni bilo. Ljudje so z ogorčenjem sprejeli to vest in ne glede na vzroke, ki so privedli do tega, obsoledli zdravniki zaradi takega ravnanja. V ponedeljek, 30. oktobra, se je sestala delovna skupnost zdravstvenega doma, ki je na sestanku so-

glasno sprejela sklep o odstranitvi pomočnika upravnika Vladimira Seničarja z dela do poteka odpovednega roka, ker je po mnenju delovne skupnosti ta ustvaril tako napete odnose, da je normalno delo onemogočeno.

TE Brestanica samo s pol moči

V termoelektrarni Brestanica je v okvari eden od obenh generatorjev z zmogljivostjo 12,5 megawatov. Okvara je nastala zaradi stika generatorskega navitja z ohišjem stroja. Poškodbo bodo odpravili s pomočjo strokovnjakov tovarne »Rade Končar«, ki je generatorje izdelala. Zaradi sedanjega kritičnega stanja z električno energijo po vsej državi je ta izpad še bolj občuten. Računajo, da bodo okvaro odstranili do 13. novembra.

Zažgal je svoj skedenj

V ponedeljek, 23. oktobra zjutraj, se je Jože Pirman iz vasi Klinje nagnil in potem grozil sosedom in ženi ter de-

OKTOBRSKA REVOLUCIJA

Z zmago oktobrske socialistične revolucije so se začele spremenjati v stvarnost stolnate težnje človeka in plemenite ideje o osvoboditvi delavskega razreda in drugih izkoriscenih in zatravnih družbenih slojev. V tem ko je nauk Marxa in Engelsa, ki je odkrival zakonitosti družbenega razvoja, opozoril na pota nastajanja novih naprednih družbenih odnosov, je veliki oktober prizgal revolucionarnega duha v sreči sto milijonov delovnih ljudi po vsem svetu in jih navdal z zavestjo o njihovem velikem boju za novi svet. Zato je oktobrska revolucija, ta veličastni preobrat v življenju človeštva, bila in ostala trden temelj sodobne človeške zgodovine. Zato so dosežke oktobra, to veliko delo ruskih delavcev in kmetov, z radostjo sprejete delovne možicice vsega sveta.

Oktobrska socialistična revolucija in zmaga njenih idej in obstoj prve dežele socializma Sovjetske zveze so vsestransko in nenehoma vplivali na sodobno zgodovino narodov Jugoslavije.

Josip Broz — Tito
(Iz članka »Oktobrska revolucija in narodi Jugoslavije«)

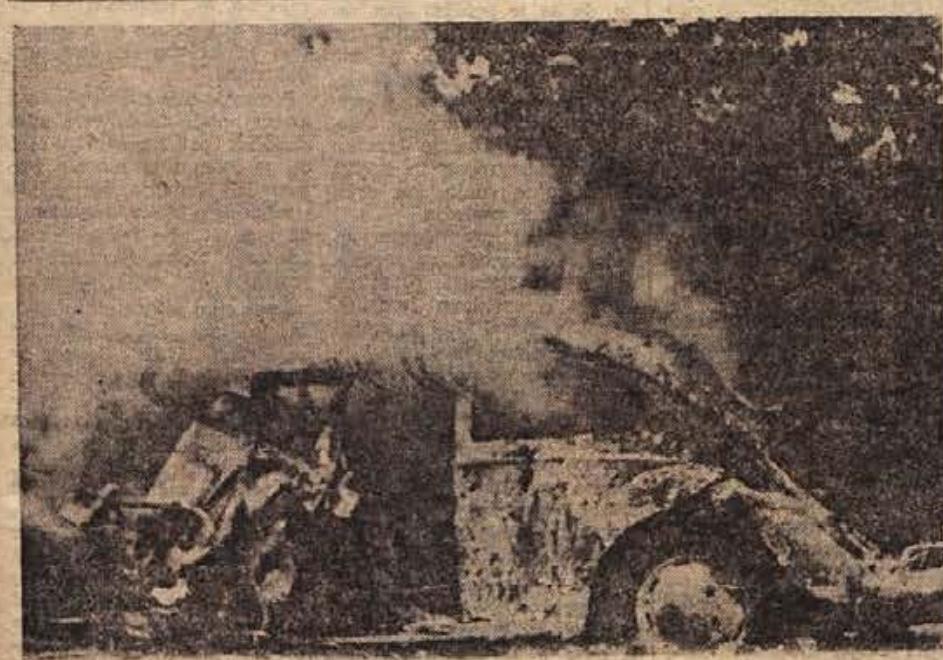
Peter, Anica in Pavle, trojčki iz Segonj, so julija dopolnili tretje leto starosti. Hodijo že na njivo in se pokroviteljsko vedijo do svoje leto dni mlajše sestrice Angelce. Kako živijo pri Korenetovih zdaj, berite na 6. strani!

POD VREME

OD 2. DO 12. NOV.
Padavine okrog 5. in od 10. do 12. novembra.
— Okrog 12. novembra sneg deloma do nižin.
V ostalem sulio oz. lepo vreme s pogosto jutranjno slano. Dr. V. M.

Gnusen zločin pri Beli cerkvi

Priprti Alojz Lenart trdi, da je bil k dejanju nagovoren

ZIVA STA ZGORELA! Čeprav so domačini in potniki iz vozil, ki so bila v trenutku nesreče blizu, takoj priskočili na pomoč, niso mogli pomagati ponosrečenima Petru Rovanu (38) in Alojzu Banoviču (38) z Jesenic v volkswagenu, ki se je v torek zjutraj vžgal na avtomobilski cesti pri Jezeru, potem ko je silovito trčil z italijanskim fiatom 1300. Vzroke nesreče se raziskujejo. (Foto: M. Vesel) — Na praznik mrtvih, v torek popoldne in v sredo, sta se na našem področju pripetili samo dve manjši prometni nesreči.

V četrtek, 26. oktobra okoli 9. ure, je 27-letni Alojz Lenart iz Tomažje vasi, tapetniški delavec brez zaposlitve, z nožem dvakrat zabadel 30-letno Franciško Jenič, roj. Hočevar, z Vinjega vrha nad Belo cerkvijo in jo smrtno poškodoval, razen tega pa je poskušal umoriti tudi njeno sedemmesedno hčerkko.

To popoldne je prišel Lenart do njive pri Hočevarje in pokojna Franciška Jenič in

njeni mati, pri sebi pa sta imeli tudi sedem mesecov staro hčerkko. Lenart je od žensk zahteval 15.000 Sdin, ki naj bi mu jih bil dolžan mož Jeničeve. V prepriču je hotel Lenart dosegel Hočevarjevo, (Nadaljevanje na 23. str.)

Povprečni osebni dohodek nespremenjen

Po podatkih Zavoda SRS za statistiko je povprečje za avgust izplačanih osebnih dohodkov v Sloveniji ostalo enako kot v juliju. Znašalo je 91.500 Sdin. V gospodarskih dejavnostih je znašal OD avgusta letos 89.900 S din, v negospodarskih dejavnostih pa 100.800 S din, čeprav je pri zadnjih v primerjavi z julijem padel za 3 odstotka.

Med gospodarskimi dejavnostmi so dosegli avgusta v prometu najvišje povprečje: 101.200 S din, za njim pa je trgovina: 100.000 S din (padec za 5 odst., promet pa se je za 5 odst. dvignil!). Sledijo: gozdarstvo 94.000 S din (12 odst. več), gospodarstvo in turizem 89.300 S din in gradbeništvo 88.400 Sdin. Industrija je po višini povprečja OD še na 6. mestu z 88.100 Sdin. — V 12 industrijskih panogah so OD v primerjavi z julijem narasli, v 9 pa padli.

Slovenski popis prebivalstva bo leta 1971

Zadnji popis prebivalstva smo imeli v Jugoslaviji leta 1961, prihodnji pa bo predvidoma 1971. Ilkrati bodo takrat popisali tudi vse stanovanja v državi, da bi dobili kar najpopolnejše podatke o stanovanjskih razmerah v mestih in vseh. — Prihodnje leto bo tudi popis vseh kmetijskih poseliv v državi, pripravljen pa bodo tudi široko anketo o strukturi potrošnje kmetiškega in mestnega prebivalstva.

Investicijska potrošnja narašča

Letos smo v Sloveniji do konca avgusta porabili za investicije 1,57 milijarde Ndin, kar je za 2 odst. več kot v enakem razdobju lani.

Mar gre res za privilegij?

V republiški skupščini predlog zakona o pravicah funkcionarjev iz SRS, ki so zaposleni v organih federacije

Se preden je prišel predlog zakona v republiško skupščino, že je naletel na ogorčenje. V pismih braccev v »Borbis« ga označujejo kot sprost napad na reformo, in to od tistih, ki se zanjo najbolj zavzemajo. Enotna mnenja pa niso tudi v republiški skupščini, saj sta se ob njem razila dva odpora republiškega zaborava. Eden ga je sprejel, drugi pa se "načelu ni strinjal z njim.

Gre za predlog zakona o pravicah funkcionarjev in drugih delavcev SR Slovenije, ki so zaposleni v organih federacije, z drugimi besedami, gre za ljudi, ki jih Slovenija delegira v zvezne organe. In kakšen je zdaj položaj? Od skupno 946 zaposlenih v organih federacije je zdaj reci v piši le 42 Slovencev, številni resi so, kjer ni niti enega Slo-

vence. Ze v ustavu pa je zapisano načelo, naj bodo organi sestavljeni tako, da bodo v njih zastopane sorazmerno vse republike, se pravi, da bi po tem načelu moralo delati v zveznih organih najmanj okrog sto Slovencev.

In zakaj jih ni? Prvič je Slovenca kaj težko pridobiti za to, da bi se preselil v Beograd, vtem ko je v drugih republikah položaj povsem drugačen, saj se ar potegujejo, kdo bi bil lahko tja. Drugič pa je težko pričakovati od človeka, da bo za manjše osebne dohodke in za bolj odgovorno delo pustil sedanj položaj in odšel v Beograd. Izvršni svet se je torej odločil predložiti skupščini zakon, ki naj bi uredil predvsem ta gromota druge stroške, se pravi, da bi dobil razliko v osebnih dohodkih, da bi mu pokrili še druge stroške, se pravi, da bi se lahko kdaj pripeljal domov, in tretjič, da bi mu pokrili tudi stroške, če se preseli v Beograd z družino, v Sloveniji pa zadrži stanovanje. Potlej so še določila o tem, da bi mu zagotovili delo v Sloveniji, ko bi mu v Beogradu potekel rok itd.

Zdaj bi nekateri radi pričazali urejanje teh zadev kot privilegij določene skupine ljudi. Te stvari urejajo tudi drugod, vendar z internimi predpisi ali samo dogovori, naš IS pa je hotel, da so te stvari javne, zato je tudi predlagal zakon, ker meni, da moramo zagotoviti predstavnštvo Slovenije v zveznih organih, ker je to navsezadnje vprašanje slovenske državnosti. Za nika-krišne privilegije, torej ne

Noben žgoč problem ne sme v hladilnik!

Uspešnost Socialistične zveze je v modernizaciji njenega dela

Janez Vipotnik, predsednik republike konference Socialistične zveze, je v pogovoru s člani uredništva »Del« med drugim dejal, da pripisuje poseben pomen uveljavljanju sekocij. Vsebinsko njihovega dela je treba za-

jemati iz aktualnih problemov, ki jih poraja neposredno življenje. Ko obravnavajo kak politični problem, je nujno soočiti vsa kontradiktoria stališča. Noben žgoč problem ne sme v hladilnik. Delovanje Socialistične zveze bo toliko bolj moderno, kolikor bolj bo demokratično.

Sekcija pri republiški konferenci Socialistične zveze že delujejo. Najprej so sekretariati pripravili osnutke delovnih programov in jih dali v potrditev izvršnemu odboru republiške konference. Zdaj zbirajo pobude in gra-

divo za prve sestanke sekocij.

Ker bodo prej ko slej začevale sekcijske tudi pri občinskih konferencah Socialistične zveze, bi morda tudi širšo javnost zanimalo, kakšna je vsebinska delovna načrtov republiških sekocij in katere probleme bodo obravnavale.

Sekcija za družbenoekonomsko vprašanja kmetijstva in vasi bo predvidoma oktobra obravnavala problematiko kmečkega zdravstvenega zavarovanja. Na dnevnem redu te sekcijske bodo tudi vprašanja hribovskega turizma. Ocenila in opredelila bo tudi naloge kmečkega tiska, radija in TV za potrebe kmečkega prebivalstva.

Dodajmo še kratek račun! Za 1000 kg suhega koruznega zrnja je moči kupiti skoraj 1500 kg umetnih gnojil, kar je dovolj za izdatno gnojenje enega hektarja koruze. Tako povečanje pridelka pa je malenkost v primerjavi z uspehi tekmovačev, ki so upoštevali vse nasvetne strokovnjakov. Sicer so imeli še nekaj dodatnih stroškov za semena, strojna dela in uničevanje plevela s herbicidi – vzid temu pa so zadovoljni s čistim dohodom.

Taki pridelovalci koruze na Ptujskem polju se je letos že precej kmetov prepričalo, da je na njihovih poljih moči pridelati veliko več koruze, kot so je pridelali v minulih letih. Ne le tisti kmetje, ki so tekmovali pri pridelovanju koruze, ampak tudi precej njihovih sosedov. Nekateri kmetje so vzdile le-tošnji suhi pridelali na hektar več kot 80, nekateri celo več kot 100 stotov suhega koruznega zrnja na hektar, rekorder med njimi pa je pridelal 130 stotov. Pri takih pridelkih in po sedanji ceni pa se splača pridelovati koruso bolj kot nekatere druge poljščine.

J. PETEK

suhega koruznega zrnja in tudi letos bo približno enak.

Dodajmo še kratek račun! Za 1000 kg suhega koruznega zrnja je moči kupiti skoraj 1500 kg umetnih gnojil, kar je dovolj za izdatno gnojenje enega hektarja koruze. Tako povečanje pridelka pa je malenkost v primerjavi z uspehi tekmovačev, ki so upoštevali vse nasvetne strokovnjakov. Sicer so imeli še nekaj dodatnih stroškov za semena, strojna dela in uničevanje plevela s herbicidi – vzid temu pa so zadovoljni s čistim dohodom.

Taki pridelovalci koruze na Ptujskem polju pa so še začetniki, če jih primerjamo z pridelovalci v Stiparu v Vojvodini, kjer je včilje le-tošnji suši v eni sami zadruži pridelalo 100 kmetov več kot po 100 stotov suhega koruznega zrnja na hektar, rekorder med njimi pa je pridelal 130 stotov. Pri takih pridelkih in po sedanji ceni pa se splača pridelovati koruso bolj kot nekatere druge poljščine.

J. PETEK

Odnos med hišnimi svetji in stanovanjskimi podjetji bodo predmet razprav v sekcijski za samoupravljanje na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva.

Sekcija bo pripravila tudi posebno posvetovanje vseh prizadetih dejavnikov o gradnji stanovanj za socialno ogrožene občane, starejše upokojence in bivše borce NOV.

Komuna, kulturno življeno občanov, sedanja kulturna potrošnja občanov,

perspektivni načrt razvoja občine in kulture – to so vprašanja, ki sodijo v vsebinski okvir sekocije o vlogi občine in krajevne skupnosti.

POGOVOR O INTEGRACIJI

nad

in pod mizo:

Združitev zasavskih rudnikov

V zadnjem decembrskem tednu bo kakih 5000 rudarjev iz Zasavja glasovalo o predlogu za združitev rudnikov Trbovlje-Hrastnik in Zagorje.

Nov most na Plitvičkih jezerih

Na Zgornjih plitviških jezerih bodo do maja 1968 zgradili 650 m dolg most: čez njega bodo kot po stezi hodili turisti, ki si ogledujejo slavne med Galovaskim in Gradinskim jezerom. Takih mostov bodo do 1970 zgradili na Plitviških jezerih v skupni dolžini več kot 3 km.

KORUZA — KMETIJSKO ZLATO

Kdaj pri nas 100 stotov na hektar?

Zdaj bodo izvažala koruso na evropski in svetovni trg samo tri jugoslovanska podjetja, da ne bo prihajalo do nepotrebne zniževanja cen – Koruso se spača pridelovati tudi našim kmetom, seveda pa bodo morali povečati hektarski pridelek

Tekmovanje pri pridelovanju koruze na Ptujskem polju letos ni povsem uspelo, ker je omahovalo preveč kmetov. Dvomili so, da jim bo povečani pridelek povrnil vse dodatne stroške za najboljše seme in več kot 1000 kg porabljenih gnojil na en hektar. Boli so se, da dva-krat večjega pridelka kot so ga imeli v minulih letih – če bi se uresničile obljube strokovjakov – ne bi mogli niti prodati ali vsaj ne po takih cenih kot lanskega malega.

Korusa ima na svetovnem trgu precej trdno ceno, ki je naš povečani pridelek ne bo ogrožil. Tudi na našem trgu se cena koruze normalizira. Lanska in predlanska visoka cena – okrog 0,90 N din za kg – je izkrivila tržne zakonitosti. Nekateri veliki pridelovalci koruze so namreč menili, da morajo dobiti za svoj pridelek toliko, kot če bi k ceni uvožene ameriške koruze pristeli še prevozne stroške do njih. Toda mi ne uvažamo koruze, ampak jo izvažamo. Odkupna cena bo torej nujno toliko nižja, da bo skupaj s prevoznimi stroški do meje tiste države, v kateri je kupec, veljala le toliko kot ameriška korusa, postavljena v evropsko pristanišče. Taka cena pa se je pri nas uveljavila že letos, zato odkupne cene ne bo treba še znižati.

Cena koruze na našem trgu je letos se vedno bolj nihala, kot je ustrezalo njeni kakovosti in vlagi zrnja v posa-

mezhih obdobjih. To so povzročali izvozniki koruze z nekoljivo konkurenco. Bilo jih je namreč preveč. Po neuspešni pogajanji med velikimi pridelovalci koruze in izvoznimi podjetji pa je zvezni sekretar za finanze omejil na željo pridelovalcev število izvoznikov le na tri podjetja, da so se na evropskem trgu ne bodo konkurirala z nepotrebnim zniževanjem cene. Po teh spremembah in ob upoštevanju in ob upoštevanju stroškov povrnitve vseh stroškov za semena, strojna dela in uničevanja plevela s herbicidi – vzid temu pa so zadovoljni s čistim dohodom.

Na Ptujskem polju se je letos že precej kmetov prepričalo, da je na njihovih poljih moči pridelati veliko več koruze, kot so je pridelali v minulih letih. Ne le tisti kmetje, ki so tekmovali pri pridelovanju koruze, ampak tudi precej njihovih sosedov. Nekateri kmetje so vzdile le-tošnji suhi pridelali na hektar več kot 80, nekateri celo več kot 100 stotov suhega koruznega zrnja na hektar, rekorder med njimi pa je pridelal 130 stotov. Pri takih pridelkih in po sedanji ceni pa se splača pridelovati koruso bolj kot nekatere druge poljščine.

J. PETEK

Odnos med hišnimi svetji in stanovanjskimi podjetji bodo predmet razprav v sekcijski za samoupravljanje na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva.

Sekcija bo pripravila tudi posebno posvetovanje vseh prizadetih dejavnikov o gradnji stanovanj za socialno ogrožene občane, starejše upokojence in bivše borce NOV.

Komuna, kulturno življeno občanov, sedanja kulturna potrošnja občanov, perspektivni načrt razvoja občine in kulture – to so vprašanja, ki sodijo v vsebinski okvir sekocije o vlogi občine in krajevne skupnosti.

NOVI HOTEL

DIANA

V MURSKI SOROTI

Za dolgoletno zaupanje ob 90-letnici

PO ZNIŽANIH CENAH:

ČOKOLADA GORENJKA
BONBONI BACCHUS BAR
BONBONI FRUCTUS BAR
ŽVEČILNI GUMI ZVITOREPEC

Ne zamudite izredne priložnosti – Pohitite v vašo trgovino!

Obrtniki se bojijo šušmarjev

Popoldanski obrtniki naj opravljajo samo dejavnost, za katero imajo dovojenje — Učna doba naj se v posameznih obrteh podaljša

Izmed 49 letos prijavljenih šušmarjev iz novomeške občine je občinski sodnik za prekrške kaznoval samo štiri. »Šušmarjev pa je vsaj toliko kot obrtnikov,« je ugotovil nekdo na sestanku predstavnikov obrtnih podjetij in zasebnih obrtnikov v nedeljo, 22. oktobra, v dvorani novomeškega Doma kulturne.

O tem, da je v novomeški občini veliko šušmarjev, se govorji predvsem v manjših skupinah za vogali, kdo je šušmar in podobno, pa na javnih obravnavah zamolčijo. Na nedeljskem posvetu so prisotni obrtniki povedali, da bi bolj prijavljali šušmarje, ce se ne bi bali njihove zamere. Predlagali so, naj bi med drugim šušmarje prijavljali tako, da bi prijavitelj ostal anonimen.

Precnej pripombe je bilo slišati tudi na račun popoldanskih obrtnikov. Ugotovljali so, da se popoldanski obrtniki ukvarjajo tudi s takimi dejavnostmi, za katere nimajo dovoljenja. Opozajajo tudi, da se precnej popoldanci ukvarja s proizvodnjo obrto, čeprav bi smeli opravljati le storitveno dejavnost. Rekl so, da bi morali tudi od popoldanskih obrtnikov zahtevati enake pogoje kot od rednih (popoldanskih) obrtnikov.

Znova so ugotovljali, da zasebni obrtniki in obrtna podjetja neradi sprejemajo v uk vajence, to pa zato, ker pravni položaj vajencev se ni urejen. Pripomnili so tudi,

naj bi v nekaterih obrteh vajensko učno dobo podaljšali, če da se vajenci sedaj premo naucijo.

S temi in drugimi vprašaji, obravnavanimi na nedeljskem posvetovanju, se bo morala ukvarjati širša družbena skupnost, za razreševanje pa bo zlasti skrbel strokovni odbor pri republiški gospodarski zbornici, katerega splošna stališča za razvoj obrti so potrdili tudi na tem posvetu.

Tomšičeva, Gubčeva in Cankarjeva brigada so 5. in 6. januarja 1943 napadle belogardistične postojanke v Temeniški dolini. Na sliki: borce I. bataljona Gubčeve brigade v Temeniški dolini v prvih januarskih dneh 1943 (Iz muzeja NOB)

VID JERIČ:

(4)

Prek borb do zmage XII. brigade

Konec avgusta je glavno poveljstvo brigadi zaupalo zaščito svobodnega ozemlja Belo krajine. Da bi brigada lahko izvrnila nalog, je zasedla položaje od Dolža do Birkne vasi ter ostala tam do 16. novembra 1944. Pod Gorjanci je prišlo do mnogih spopadov. Najtežji so bili gotovo tisti pri Dolžu, v Vinji vasi, pri Težki vodi, Koroški vasi in drugi. Zadnja in najtežja pa je bila borbna med 13. in 15. novembrom med Birkno vasio in Pribišjem. V tej borbni je bil sovražnik popoloma razbit in se je moral vrneti v Novo mesto. Njegov načrt, da bi prodri v Belo krajino, je popolnoma propadel. Oddelki XII. brigade so uspešno kljubovali vsem sovražnim napadom toliko časa, da so jim prihitali na pomoc bataljoni Gubčeve brigade. S skupnimi močmi so tedaj sovražnika uničili.

Med Suho krajino in Mirenko dolino

16. novembra je odšla brigada na teren Hinje-Prevo, ker je prišlo do več spopadov. Kmalu so šli borce na nov teren med Mirno in Trebelnim, toda tudi tam niso ostali dolgo. 23. novembra so vnovič prišli v Suho krajino. Ustavili so se med Žumberkom in Dvorom, nato pa odšli proti Ajdovcu in Lipovcu. Tu je prišlo do spopada z belogardističnim oddelkom, ki je prišel iz Novega mesta. Borce XII. brigade so sovražnike nagnali v novomeško postojanko. Ponoči med 1. in 2. decembrom se je brigada premaknila na Mirno. Naslednji dan je prišlo že do celodnevne borbe pri Brezovici. Protiv večeru so zaustavili napade I. belogardističnega bataljona in ga pognali v Sentvid. 5. decembra pa so bili že vsi brigadni oddelki pri Krmolju. Spopadli so se z nemškim oddelkom, ga po krajski borbni pregradi ter zaplenili večjo kolino orožja in opreme.

Ces nekaj dni je bilo treba spet na nove položaje. Torkat v območje Pluske, Velikega Gabra in Občin. 10. decembra je na tem terenu prišlo do prvega spopada z močno sovražno kolono pri Mali Loki. Po zelo kratkem odihnu na območju Trebaniškega vrha in Čateža je prišlo do ponovne borbe pri Medvedjku in Brezovici.

Ces dva dni je brigada z vsemi svojimi oddelki odšla na področje Mirne in Trbi-

Za novo leto obkoljeni

Ko se je brigada spet premaknila na območje Moravč in Kamnega vrha, je 26. decembra prišlo do boja z belogardističnim oddelkom, ki je prišel iz smeri Primskovega. Tu je prišlo do nekaj nepotrebnih izgub v 3. bataljonu. Ob novem letu pa je zasedla brigada položaje na Kitnem vrhu in Babni gori, da bi varovala napad na Občine. Napad je trajal od 1. do 3. januarja 1945, žal pa se je za naše enote končal neuspešno. Brigada je bila obkoljena na večkrat močnejšega sovražnika, a se je prebila iz sovražnega obroča in rešila svoje oddelke. Med probogjem pa je bila štartovana naša brigadna zaščitnica, ki je ni bilo moč rešiti. Prebili smo se proti Žumberku, se nato več dni bojevali na položajih Ajdovca, Lipovca in Dvora. Po končanih bojih na levem bregu Krke smo šli na desn breg, toda boji so se tudi tam nadaljevali. Brigada je odšla na položaje v okolici Lašč in Pleševice, od koder je januarja napadla Žumberk. Januarja in februarja je bilo v Suhi krajini več precej hudih borb okoli Lašč, Smuke, Ambrusa, Vršča in Pleševice.

Med Krko in Savo postali udarni

Proti koncu februarja je dvanajsta dobila nove naloge. Odšla je čez Krko in glavno cesto Ljubljana—Novo mesto ter dalje proti Savu, da bi se združila s XIV. divizijo, ki bi morala priti iz Štajerske na Dolenjsko. Brigada se je celih 14 dni bojevala na terenu med Krko in Savo. Ravno med tem je brigada dobila največje priznanje: postala je udarna. To je največ, kar je lahko v bojih dosegla kakšna borbenega enota.

Zatem smo se vrnili spet v Suho krajino. Po večnem bojih okoli Hini, Vršča in Vinkovega vrha smo v Dolenskih Toplicah vendarle prišli do zasluzenega počinka. To je bila nekaka nagrada za naporno bojevanje, ki je trajalo več kot dva meseca. Oddih pa ni dolgo trajal, že po dveh dneh smo morali brž nazaj v Suho krajino k novim spopadom. Pu nekaj dneh je bila brigada ponovno počicanja v Dolenskih Toplicah, kjer smo dobili novo nalogu: 24. marca odhod proti Savi XIV. diviziji naproti. Po neuspehem prehodu omenjene divizije čez Savo, je XII. brigada konec marca spet prišla v Dolenske Toplice, od tam pa odšla proti Podljunu in Prapročem.

9. maja v Ljubljani

Aprila so se v Suhi krajini nadaljevale bitke za cesto Kočevje—Dvor in za zahodni del Kočevskega Roga. Proti koncu aprila je brigada sodelovala v osvoboditvi Kočevja, zatem pa nadaljevala ofenzivne boje skozi Suho krajino do Višnje gore. Dva dni so bile bitke na položajih pri Višnji gori, končno pa smo šli v smeri proti Ljubljani. Skupno z drugimi enotami naše vojske je dvanajsta brigada 9. maja vkorakala v Ljubljano, kamor smo prišli okoli poldne. Zavzeli smo glavni kolodvor, se istega dne pa pohitili v Zagreb, da bi zaščitili skladisca, ki jih je zapustil sovražnik, bila pa so polna raznega materiala. Naslednji dan smo skladisca oddali drugim enotam, XII. brigada pa se ni mogla še veseliti zmage: odšli smo proti Domžalam in Lukovici z nalogom, da bi razrožili Nemce, ki so se tedaj umikali od Celja proti Kamniku in Domžalam.

Po tridnevnih bojih, ki so trajali noč in dan, je XII. udarna brigada razrožila več tisoč Nemcev, se popolnoma motorizirala in odhitela na Koroško, da bi pomagala našim enotam uničiti še zadnje ostanke nacizma in njihovih pomagačev. Borbeni pot se je končala šele 15. maja, ko smo prišli v Mengš, nato pa se združili z X. ljubljanskim brigadom.

XII. brigada je dala tudi tri narodne heroje: Radomira Božovič-Raca, Dragu Jermana in Franca Kreseta-Cobana. Vsi trije so bili nekaj časa tudi poveljniki XII. SNOU brigade.

(KONEC)

IVO PIRKOVIĆ Partizanske bolnišnice v Gorjancih

Komandir ga je poslal k Hrvatom na Sošice, oni pa naprej v Gorenjsko vas k Sintičevim, kjer je poleg mlinov žaga stala parna žaga. Kar bo potreboval — so mu narocili — mu bodo poslali s Sošic.

Ferdo se ni nič dobro počutil sam in tujec v tako oddaljeni vasi. Spati ni hotel v hiši; gospodar je imel sina pri ustaših.

Prve dni v marcu je žaga stekla. Proti Sošicam so začeli odhajati vozovi v Jelovih desk. Globoko v cetoških gozdovih, kamor razen delavev ni smel nihče, so gradili novo bolnišnico. Se ni bila narejena, ko so začeli prihajati prvi ranjeni in bolniki.

Tri tedne je že Kuščan žagal v Gorenjski vasi in pošiljal les tesarjem, ko je začelo od Stojdrage nepridakovano pokati. Strejanje se je bližalo. Žumberški proletarci niso mogli zadržati prodiranjih ustašev. Ferdo je odšel in se ni več vrnil. Za njim sta Sintičev mlin in žaga gorela. (Stanko Kuščan-Ferdo).

Ustaši so začenjali novo veliko ofenzivo. Od Cetošča in Kameno se je v sredo, 24. marca, pomikalo 45 voz z ranjenimi — poroča v svoji kroniki zopet Ivo Pirković. Po Žumberških vaseh so stari uskokki zapuščali svoje domove in z živino, imetjem in culami hiteli za kolono voz. Na Suhorju jih je čakal Vzhodnodolenjski odred z Gorjansko, Semiško in Črnomaljsko ceto. Poveljeval jim je Dušan, odkar je nedavno izročil Gorjanskemu dečetu svojemu staremu komandirju Maksu Valenti-Fišiju. Pri odredovom povoljstvu je bilo 17 lalkih ranjencev ali takih težjih, ki se niso popolnoma okrevali, pa so že hodili zopet stražit in v zasede.

Od dveh zjutraj se je vojska z vozmi ustavila na Jugorju. Umrl jim je partizan iz Semiške cete. S strehom skozjih trebuhov so ga prejšnji dan pripeljali v Cetošči prav ob ure, ko so se tam odpravljali na umik. S Semičanom je bil v zasedi nekdo na mestu mrtev, neki Mavšar laže ranjen, medtem ko je odnesel četrto zdravo kožo.

Pozno popoldne drugi dan se je kolona težkih voz v varstvu vojske zopet pomikala po slabih belokranjskih kolovozih. Ponoči je šla čez semiški predor. Ukazi najstrožje tištine so le malo zaledli. Nenadoma obstanejo. V temi žari v čudni svetlobi nenaščen steber. Cakajo in gledajo, čudna prikazan pa se ne gane. Predhodnica se previdno približa in najde — trhel štor, ki je ves sijal v zamolki svetlobi.

Ranjeni so ob dveh zjutraj pospali po grmovju nad belokranjsko ceto. Potem so bili nenehni premiki. Dušan je skrelbil, da je dobival sovražnik o partizanih vedno samo za starele novice. Za odredom je prišla tudi Trinajsta proletarska. Šele 30. marca je Dušanovo povoljstvo na Stražnem vrhu izvedelo, da je konec ustaške ofenzive, ki je udarila v prazno. Žumberški begunči so se že vrnili na izropane domove. Ustaši so zmagli komaj toliko, da so z zbranimi silami lahko šli po dveh ali treh cestah preko Žumberka; da pa bi deželo lahko tudi držali, ni bilo mislit.

Partizani so po povratku našli bolnišnico v Cetošču do tal požgano. Očitno je bila med prvimi cilji ustaškega vdora. Ogenj se je razširil po vsem gozdnatem hribu pri bolnišnici. Uničen je bil tudi pisalni stroj in zgorela komandna torba s staro kroniko Gorjanskega bataljona. Partizani so v gozdu oboje preplitiv zakopal.

Z novim poizkusom, da bi iztrgali partizanom Žumberk in ogrozili njihove bolnišnice, so začeli Italijani in legisti v sredo, 21. aprila (1943). Pod zaščito topov je sovražnik izpadel iz

Metlike. Legisti so plenili in požigali po Brezovici, Lahi po Grabrovcu. Dušan jih je z delom svojega odreda poenjal nazaj v Metlico.

S kolono iz Novega mesta se je spopadla Trinajsta proletarska brigada nad Popoviči. Silovita bitka je dvajala celo uro. V vasi je bila partizanska bolnišnica. Ranjence so umikali proti Radatovičem in naprej na Hrvaško. Varovala jih je Gubčeva v zasedah. Iz bojev nad Popoviči so se Italijani umaknili s štirimi kamionimi ranjenimi in padlimi. (L. Pirković)

Tako drugi dan sta Gubčeva in Trinajsta odšli čez Gorjance in Krko na počitek v Smarješke Toplice. Čez štiri dni, 27. aprila, se je Trinajsta že zjutraj vrnila z neko bolnišnico v Vrhpolje pod Gorjanci. Ranjence je takoj poslala čez gore na Žumberk. Samo je ostala ves dan v vasi. Italijani so jo obstreljevali s topovi iz Šentjernej. Zvečer se je brigada vrnila nazaj čez Krko.

Kak mesec pozneje sta se javila v Cetošču dva tuja. Mogoče se je zgodilo do 24. maja. Povedala sta, da prihajata v partizane iz Zagreba in da sta zdravnika. Vedno sta tičala skupaj in sumljivo stikala glavi. Neki dan je eden od njiju pobegnil. Drugega so še prav čas prijeli. Na zaslišanju je odgovarjal predzno in ni hotel o begunču in njegovih namenih ničesar vedeti. Partizani so odkrili, da sta bila oba ustaška vohuna iz Zagreba. Ještina so ustrolili. (Žan Furar-Matevž)

Dan pred kresom so Italijani zopet bombardirali Šekulice. Vaško bolnišnico so prisilili, da se je umaknila na Popovič. Na poti je nekdo umrl sod na nagle infekcije, čeprav je bil samo lahko ranjen v peto. V sedmih dneh so umrli še trije. Vznemirjenje jim je gotovo mnogo škodilo.

Ponavljajo se podobne zgodbe. Vse dokler je bil tuje v deželi, ni nehal zalezovati partizanskih bolnišnic in jih skrčati uničiti. V tem se zrcali vse brezobzirna nečlovečnost fašističnega zla, ki je okuževalo svet in ga je moralo človeštvo izrezati s svojega telesa, če je hotelo preživeti in se zopet počlovečiti.

Partizanski lazareti po zlomu Italije so bolje znani in opisani, kot so bolnišnice iz zgodnjega časa vstaje. Zato bi dodal le še nekaj besed.

Bolnišnica v Pendirjevki je bila, kot nam je popisal Tone Valentincic, jeseni 1943 obnovljena in razširjena; le da je niso odpriji, kot meni pisec, šele zaradi potreb, ki jih je prinesel vdor Nemcev v oktobru 1943, saj je sprejela prve ranjence že več kot teden dni pred začetkom velike nemške ofenzive.

Predvsem pa so se v zadnjem pol-drugem letu vojne močno razvile dobro urejene Centralne slovensko-hrvaške partizanske bolnišnice. V njih so delali tudi zavezniški zdravniki, ki so prišli iz tujine. Na Žumberku sta bili bolnišnici v Ducičih in Kaštu, morda tudi drugod. Vodila sta jih dr. Cervinka iz Novega mesta in dr. Maksinac od hrvaške Sv. Petke, varoval pa s svojo stražo Jože Bauer, ki je po vojni padel z avtomobilom pri Izoli v morje in utonil. Dobro bi bilo, da bi nam tudi ta pozni čas partizanske sanitete popisali se živi zdravniki, bolničarji in ranjeni, mogoče tudi dopolnili in popravili, kar ni bilo v tem članku prav zapisano.

Močno olajšanje osvobodilni vojski je prineslo odpiranje partizanskih bolnišnic po južni Italiji. Reševaler so nam mnogo mladih življajočih, brigadam v domovini pa sproščale dragocene moči za zadnje odločilne bitke s tujim okupatorjem.

(Konec)

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA

obrestuje navadne
hranilne vloge po

6.50 %

TROJČKI — še vedno naši varovanci!

Korenčetovi trojčki iz Segonja pri Skocjanu, za katere smo ob rojstvu pred tremi leti že zbrali nekaj denarja, in njihova leto dni mlajša sestrica rastejo kot konopija — Hiša, v kateri prebivajo, je na obeh straneh odprta! Poginila sta jim prašič in krava, davkov pa še za lani niso plačali

Sonce je prodiralo skozi izumrla, le izza skedenja so se manj ostalo. Nesreča so se slisali zamolkl udarci. Korenetova mama je sekala drva.

— Ali vsi otroci spijo, da je naokrog takta tišina? — sem jo nagovorila.

Vsa vesela, da jih nismo še pozabili, je pri priči pustila delo in pojasnjevala: — Trojčki so z atetom na njivi, mala Angelica pa spi. Prehla-jena je.

Pogled mi je obstal na hišo, ki je medtem dobila opečnato streho, pod njo pa je ne-pokrito podstrešje rezalo v prazno.

— Popravljali ste, kot vi-dim. Kdaj bodo dela končana?

— Bo moralo kar tako ostati, saj več kot za opoko nismo zmogli. Slame res ni-mamo več na strehi, bo pa letos pozimi še bolj mrizo, ker bo nad izbo pihalo. Bo-juno se snega, ki pri nas na-visini rad zamete.

V tem je Tramtetov stric iz Zloganja z vozom pripeljal do hiše Korenetovo korenje, za vozom pa so capijali Pe-trček, Anica in Pavle z oče-tom.

S Korenetom sva začela običajen pogovor o letošnji letini.

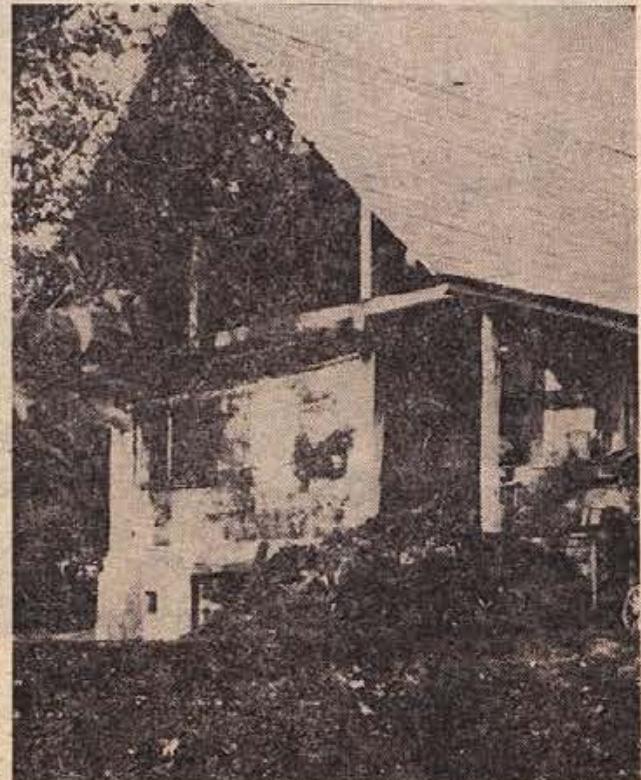
— Letina je bila še kar, je rekel Korenc. — Krompirja bomo imeli, le za kravo bo kot konopija, tople jopice,

blačke in čevlje so že zadnjaj prerasli, razen tega živo vo v odprtih hiši. Pred vrati pa je zima!

Ali ne bi znova poizkusili zanje nekaj zbrati, ko jim si cer skrbil starši ne morejo nuditi najpotrebnejšega? Kdor vidi Jožefo Korene, ka-kor je v treh letih, kar je do-bila štiri otroke, postala zaga-rana, ne bi mogel odreči no-vega prispevka. In če bi vide-li zgovorno Anico ter njena bratca Petrčka in Pavla ob odrgnjeni in slabu postlanu posteljici male Angelice, v temi izbi, kjer se odvija vse življenje šeščanske družine, — ali bi lahko odrekli po-moc?

Poizkusimo znova! Dobrodošel je vsak prispevok, da bi zbrali vsaj za deske in nekaj oblek, kar Korenetovi najbolj potrebujejo čez zimo. Ce se bo kdo od naših bralecov odločil za denarno darilo, ga lahko pošlje na upravo Dolenjskega lista, kjer bomo denar zbirali na poseben računu. Prvi prispevok — 30.000 S din — v ponovni akciji za Korenetove pa je namenil kolektiv našega lista.

RIA BAKER

Korenčetova hiša je letos dobila opečnato streho, ker je prejšnja, slavnata, že puščala. Ker pa je zmanjkalo denarja, je hiša ostala na obeh straneh odprta. Tam, kjer je okno, je izba, v kateri živi 6-članska družina. Nad stropom preprih, ob strani razpokane deske. Gorje bo sneg ...

DOLENJCI!

kadar
pridete
v Ljubljano,
običite
obrate

HOTELA SLON:

hotel — restavracijo — kavarno — slaščičarno — bar — bite

V narodni restavraciji bo-ste postreženi tudi z do-lenskimi specialitetami.

Prepričajte se o naših pr-vovrstnih specialitetah in solidni postrežbi!

Takile so vsi štirje skupaj: fanta ob strani, deklici v sredini

Peter Vovk je odšel v zasluzeni pokoj

V internaciji je 193 cm visoki Peter tehtal le 65 kg — Poravnal je nad 300 sprtih strank — Kljub upokojitvi mu dela ne bo zmanjkalo

Peter Vovk, ki je pred kratkim odšel v zasluzeni pokoj, se je rodil 22. decembra 1915 v Kočevju. V soči je hodil v Kočevju in Mariboru. Skoro vse njegove službe so bile pri raznih gozdarskih organizacijah in orga-nih, se pravi v zvezi z njego-vim poklicem.

Med vojno (od 1. aprila 1941 do 15. maja 1945) je bil v internaciji in ujetniku v Nemčiji in Italiji (Gonars, Bergamo, Buzeo, Cagliari, Sardegna, Mosburg-Stalag III A, Falingbostel Stalag XI B.). V teh štirih letih se je na-delal več kot dovolj. V Gonarsu je tehtal komaj 63 kg, kar je za njegovo višino 193 cm precej premalo. Stra-dal je 120 dkg kruha na dan je imel v vodo. To je pre-malo za vsakega, posebno pa za Petra-Skalo. Pravi, da ga je držala pokonči volja do življenja, ki je viselo na

nitki. Veroval je v zmago na-prednega človeštva in doča-kal kljub vsem težavam svobodo. V letih pred vojno je delal s študenti komunisti (Mendaš, Rautar, Drefenig), ki so odšli kot prostovoljci v Spanijo.

Kot član partije je imel Peter Vovk po vojni precej dož-nosti, ki jih je dostenno iz-polnjeval. Bil je sekretar OP in ZK za kolodvorski in Can-karjev teren, odbornik občinske skupščine, delal je v športnih in drugih organiza-cijah itd. Včasih je bil tudi vsestranski športnik. S športom se ukvarja še pri 52 letih. Je navdušen planinar in je letos opravil 50 ur prosto-voljnega dela pri obnovi ko-če Planinskega društva Ku-cevje.

Od leta 1961 je predsed-nik poravnalnega sveta in je poravnal nad 300 sprtih strank. Letos je bil imeno-pan za sodnika porotnika, dela pa se v odboru občinske fizkulturne zveze in v odboru Planinskega društva

skala, tih in skromen je dočakal zasluzeni pokoj. Pravi pa, da mu dela kljub temu Kočevje. Peter-Skala je res še ne bo zmanjkalo.

Oglašujte v DL!

BIROKRATOM ZADOŠCENO ALI:

za liter vina invalidnine na mesec

Gozdnemu delavcu Vinku Kodeku s Straškega vrha, p. Boštanj, je celjski komunalni zavod za socialno zavarovanje priznal 688 starih dinarjev invalidnine na mesec ali 26 starih dinarjev na dan, in to vse natančno po predpisih!?

»Pogledal sem dvakrat, trikrat, pa svojim očem nisem mogel verjeti,« je govoril vodja sevnškega gozdnega obrata tov. Fieko, ko mi je prinesel odločbo celjskega komunalnega zavoda za socialno zavarovanje. »Za suho žemljo na dan! Da jih ni sram! Je Vinko to zaslujil, ko se je poškodoval pri teškem delu v gozdu?«

Pojdimo po členih odloč-be!

Ze 22 let plačuje Vinko Kodek socialno zavarovanje in se preživlja z razmeroma skromnim zasluzkom ob trdjem delu v gozdu. Imel je že nekaj nesreč, toda zadnja je bila tako huda, da je začela po njej pesati njegova delovna sposobnost, z njo pa tudi zasluzek. Na prigo-varjanje drugih je zaprosil za invalidski dodatek.

Prošnji je bilo ugodeno natančno po predpisih,

možu so priznati invalid-nost tretje stopnje, višino dodatka pa so izračunali takole:

Vinko Kodek je imel pred nastankom invalidnosti ponpredni mesecni zasluzek 36.607 starih dinarjev, po nastanku invalidnosti pa 25.515. Razlika je 1992 Sdin. Upoštevaje delovni učinek na novem delovnem mestu, se zmanjšata osnova za 30 odstotkov na 764 Sdin. Ker pa zavarovančeva delovna doba znaša le tri četrteine po-kojinske dobe, je upra-vičen le do 90 odstotkov te vsole ali do 688 Sdin na mesec, kar dà 26 starih dinarjev na dan. Nadome-stilo izplačuje GG Brežice, povrnjenega pa dobi iz.

skladov socialnega zavarovanja. Pitall!

Ko sem povprašal več ljudi v Sevnici, kaj bi na-redili na njegovem mestu, je večina brez pomisleka odvrnila: »Tiste dinarje bi jim vrzel nazaj!«

Izračunano je načančeno, zadoščeno je predpisu, za-dosčeno pa ni živemu človeku. Bolje bi bilo ne do-deliti nčesar, bolje bi bilo določito spodnjo mejo, pod katero zneska več ne izplačujejo. S tem bi se človek sprijaznil; vsaj ne bi imel občutka, da mu vladajo predpisi, dlakocep-skó, uradniško obravnavanje ljudi, kateremu je uradniški predpis več kot človek, vzorec več kot živo življenje.

M. LEGAN

URADNO POROČILO O ŽREBANJU DENARNE LOTERIJE GASILSKE ZVEZE SRS dne 27. 10. 1967

Srečke s. končnicami	so zadele Ndin	Srečke s. končnicami	so zadele Ndin
40	10	25	10
250	50	865	50
510	200	885	100
9250	350	3045	300
41960	5.000		
		27	10
571	20	537	20
641	20	277	20
7531	500	2657	300
		7937	1.000
42	10	9357	300
62	10	9977	300
0402	500	18647	5.000
97012	10.000		
		628	20
584	50	818	100
60594	20.000		
		159	50
		919	50

Dobitke izplačuje Gasilska zveza Slovenije v Ljubljani, Prešernova 11, do vključno 27. 12. 1967. Dobitniki naj predložijo izzrebane srečke osebno (v dopoldanskih urah) ali po pošti.

TEŽKO GRE, PA VSEENO POSKUŠAMO

„LABOD“: 40 odstotkov za izvoz!

Do konca septembra je LABOD izpolnil po količini 97 odst. plana izvoza, če upoštevamo celotno vrednost izdelkov, 90 odst. letnega plana izvoza po vrednosti — Ker ni denarja za pokrivanje precej nižje cene srajc na tujih tržiščih, so ustvarili 76 odst. letosnjega izvoza s storitvami tujim naročnikom

Do 30. septembra letos je tovarna perila LABOD v Novem mestu izvozila na zahodno tržišče 102.000 srajc, iz surovin, ki so jih dobavili tudi naročniki z zahodnega tržišča, pa je izdelala po njihovem naročilu 332.000 srajc. Skupaj so torej izvozili 434.000 srajc, kar je po količini 97 odst. plana izvoza.

S tem so po dejanskem obračunu ustvarili 267.000 dolarjev deviznega priliva in dosegli nekaj manj kot 50 odst. plana izvoza za 1967. določenega v dolarjih. Če pa upoštevamo tudi celotno vrednost srajc, za katere so dobavili surovine tudi naročniki sami, je LABOD ustvaril 495.000 dolarjev realizacije na tujih tržiščih, ker je 90 odst. letnega plana za 1967. izrazenega v dolarjih.

Vlagajte pri
DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI
v Novem mestu
ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem,
Metliki in Trebnjem!

»SAJ IMAM URO!« se je razhudil starejši možakar in potegnil na svetlo žepno uro ter jo pokazal milicičnu Mišu Mihajloviču, ko je ta opravljal s kolegom Jankom Budovincem v torek dopoldne po novomeškem trgu dokaj neprjetno dolžnost. Opozorilni znaki za omejeno parkiranje, ki so postavljeni na trgu že nekaj mesecov, niso navzlie opozorilom v našem listu nič zaledli. Občinska skupščina je upala, da se bodo vozniki mirno navadili na parkirni red, na žalost pa je bilo treba po neuspešnem »prijateljskem prepričanju« večkrat poseči po ostrejših opozorilih: v znesku 1000 Sdn! V treh dneh so nedisciplinirani lastniki avtomobilov brez parkirnih ur na trgu plačali okrog 50.000 Sdn! Ta denar gre v sklad za socialne namene. (Foto: M. Moškon).

Nekdanja slavna godba — danes v zatonu

Črnomaljska mestna godba obstaja še iz prejšnjega stoletja, vendar pa so časi njene slave minili — Tudi sedaj bi potrebovali dobro godbo, vendar pa za delovanje ni pogojev

Mestna godba v Črnomlju Za časa Teodorja Pitzmausa, gradom koncert za mestčane. Je bila ustanovljena že pred letom 1900, torej bo kmalu slavila 70-letnico obstoja. Tako je bila sestavljena iz starejših godbenikov, druga pa je bila mladinska. Da bi prišlo do denarja, so mladinci bili igrati podoknice petičnim meščanom za rojstni dan, god in druge slavnosti. Z denarjem, ki so ga zbrali, so dokupovali instrumente, nekaj pa so si razdelili med seboj. Tedaj se je število aktivnih godbenikov povzelo celo na 60.

Vsako nedeljo koncert

Da je bila mestna godba v tistem času zelo uspešna, kaže nekateri drugi, ki pa so že dejstvo, da je prirejala skoraj vsako nedeljo pred

Glavni trg pred Borštnarjevo gostilno v Šmarjeti so te dni očistili in uredili. Pri kanalizacijskih ceveh so čakali otroci, da se bo v petem razredu pričel pouk. Povedali so, da imajo nekateri tudi po uro in več hoda do Šole. (Foto: Ivan Zoran)

Slavljenec in odlikovanec dr. Davorin Gros

V Novem mestu je pred kratkim praznoval 70. rojstni dan nam vsem znani dr. Davorin Gros. Skoraj po naključju mu je bil v dneh praznovanja izročen zaslужen red dela z zlatim vencem, s katerim ga je odlikoval predsednik republike Josip Broz Tito.

Dr. Gros se je rodil na Gorenjskem, v Stražišču, ki je zdaj sestavni del industrijskega Kranja. V Novo mesto zmilice je prišel sredi marca 1944. Ker se v Novo mesto ni smel več vrneti, je na pol ilegalno živel v Ljubljani. V Ljubljani so ga kmalu priveli in zaprli, tako da je dočkal svobodo na prisilnem delu.

Pot dr. Grosa je bila pot revolucionarja, pot ovir, nastana bolj s trnjem kot posuta z rožicami.

Med prvo svetovno vojno, po izbruhi vojne z Italijo, je bil dr. Gros, tedaj star komaj sedemnajst let in pol, mobiliziran v avstrijsko vojsko. Ker je bil gorenec rodujib, to pa v takratnih razmerah ni bilo najboljše priporočilo, so ga kmalu poslali na rusko fronto. Iz Rusije je bil poslan nazadov, na soško fronto, kjer je bil težko ranjen. Leta 1919 se je javil v prostovoljce za obrambo severnega dela naše domovine — Koroške. Na Koroskem je postal do konca 1919.

Po prvi svetovni vojni je dr. Gros začel študirati pravo. Studiral je v Zagrebu in Ljubljani. Po pravnih študijih se je zaposlil v industriji. Kasneje je delal pri sodiščih v Mariboru in Ljubljani. Leta 1927 je v Novem mestu nastopil odvetniško službo. To je opravljal do leta 1942, ko so ga zaradi sodelovanja z OF internirali na Rabu. Z Raba so ga poklicali pred Italijansko vojaško sodiščo v Ljubljano. Obsojen je bil na osem let ječe in zaplemba premoženja. Iz ljubljanskih zaporov so ga odpeljali v kaznilnico Castelfranco, kjer je postal do 25. decembra 1943, ko so ga s skupino osmih zapornikov, ki so politično delovali med jetniki, premestili v disciplinsko kaznilnico Lucca. Iz te ka-

skega Kranja. V Novo mesto zmilice je prišel sredi marca 1944. Ker se v Novo mesto ni smel več vrneti, je na pol ilegalno živel v Ljubljani. V Ljubljani so ga kmalu priveli in zaprli, tako da je dočkal svobodo na prisilnem delu.

Po osvoboditvi je bil dr. Gros najprej svetovalec v ministerstvu za narodno zdravje, zatem pa predsednik senata pri sodišču slovenske narodne časti. Nekaj časa je bil sodnik vrhovnega sodišča, potem pa je začel delati v ministerstvu za pravosodje. Leta 1950 se je vrnil v Novo mesto. Tu je najprej delal pri okrajnem ljudskem

Zivljenjski jubilej je dr. Gros obhajal v krogu svojih najožjih sodelavcev v občinski skupščini. Vsi, ki ga poznamo, mu iz srca kljemo: SE NA MNOGA LETA!

Ob visokem jubileju je dr. Davorin Gros prejel od predsednika občinske skupščine Novo mesto Francija Kuharja spominsko darilo. (Foto: S. Dokl)

riš Milek v Ljubljano. Mladinci so se brez vodstva razšli.

Stari godbeniki so s 50 let starimi instrumenti sicer ostali skupaj, niso pa imeli poklonenega kapelnika ne trdrega vodstva ne naraščaja. V tem obdobju je edinole godbenik Stanislav Weiss iz Vojske skrbel, da so preostali sploh ostali skupaj in da ni vse popolnoma zamrlo. Tako so črnomaljski godbeniki vse do danes nazadovali. Igrali so le še priložnostno, večinoma na gasilskih veseljih ali na pogrebih. Leta 1963 jim je ob odletnicu drugega zasedanja AVNOJ občinska skupščina kupila enotne oblike, potrebovali pa bi še kaj več, da bi godba pridobila nekdanji sloves.

Mnogo starejših godbenikov je medtem umrlo, danes jih je samo 14. Ti igrajo le še na pogrebih za 400 N din. Od tega dobi vsak godbenik 28 N din, ostalo gre v blagajno za manjša popravila instrumentov. To je kaj žalostno stanje.

Potrebna bi bila ponovna pomoc

Sedanj Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost v Črnomelju ima v svojem programu tudi obnovo mestne godbe. Skupaj z družbeno-političnimi organizacijami in občinsko skupščino si prizadeva zbrati vsaj 20.000 N din za nabavo instrumentov in honorar kapelniku. Obstaja več predlogov, kako zagotoviti stalen vir sredstev v tem namenu. Lahko bi vzeli za zgled sevniški primer, kjer vsak zaposleni prispeva mesечно 1–2 N din za godbo. V Trbovijah imajo podporne člane.

Vsekakor je zadnjji čas za obnovo črnomaljske godbe, kajti prava sramota za Črnomelj in vso občino je, da danes, ko lahko ugotavljamo velike uspehe v industriji, gospodarstvu, komunalni izgradnji in na drugih področjih, ne moremo zagotoviti mestni godbi osnovnih delovnih pogojev, čeprav ima godba že 10-letno tradicijo.

KAMILO WEISS

VOJNA VIHRA NAD KORDUNOM IN BELO KRAJINO

Dan pred odločilnim spopadom med branili na napadalec je bila cesta od Crnomelja do Vinice že prazna, le vojaški džipi in kamioni so vozili v obe smeri. Naša kolona, osebni avtomobil fiat 1300, vojaški džip in fičko, je neovirano prišla do Vinice, med potjo pa smo po vseh travnikih in poljih pa tudi ob cesti videli vojake v čeladah, kako so kopali zemljo. Polagali so minsko polje.

PRIPRAVE NA SPOPAD

Na poti iz Vinice čez Bosiljevo in Lešče proti reki Dobri, nas je nekaj časa po zraku nizko nad nami spremjal helikopter.

Ustavili smo se ob mostu čez Dobro na Hrvaskem. Vsa novinarska ekipa je z velikim zanimanjem ogledovala, kako so inženirske enote JLA postavljale čez precej široko reko montažni most.

Nazaj grede smo pri Dragatušu iskali vojaško bojnišnico, za katero smo približno vedeli, kje je, toda nismo jo našli — tako dobro je bila skrita.

Nekaj podobnega smo doživeli se malo naprej, blizu Kanizarice. Ustavili smo se na polovaju, kjer so nam povedali, da imajo najsdobnejši top, ki ne more zgrešiti cilja niti podnevi, niti ponoči. Dovolili so nam,

šest »atomskih gob« nad čistim oktobrskim nebom Bele krajine in Korduna, forsiranje vodnih zaprek med premikom, dvoboje oklopnih enot, padalski desanti s podporo partizanskih enot, bojno streljanje z raketami in »napalm« bombami, so samo nekatere podrobnosti s skupnih vaj zagrebške armadne oblasti, v katerih so sodelovale vse enote suhozemne vojske in jugoslovansko vojno letalstvo.

Te skupne vaje, ki so opazovalce navdušile z najmodernejšo tehniko in orožjem, so bile pred dnevi izpeljane v pogojih, podobnih pravi vojni z uporabo nuklearnega orožja na obeh straneh.

ter s sodniki in domača bojna letala so se srečevali pod nebom, po tleh pa je bil vsaj na prvi pogled, spion pravčati Babilon. Vendar samo na prvi pogled! Tanki, samohodni topovi, oklopna transportna vozila, kamioni, džipi in motorji so se komaj

ki so morda vojaške vaje jemali bolj za terensko igro kot za resno preizkusno, je ta trenutek stisnilo pri srcu. Kakšna je smrt pod takoj gobo (belokranjske so bile seveda samo markirane!), menda ni treba pisati!

Sodniki so nato ocenili, da je prva atomska eksplozija uničila polovico branilčeve žive sile, druga je razdelila dve rampi za lansiranje raket, tretja pa je imela dokaj manjši učinek, ker je branilec čez noč spremenil položaj.

V jeku najhujše bitke je tudi branilec uporabil nuklearno orožje. Se ena strahovita eksplozija je stresla celo tiste, ki so bili skriti v varnih opazovalnicah. Tako nato je branilec prešel v protinapad.

NEKAJ ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI: MOST V MANJ KOT ENI URI!

Medtem je neka pontonska enota postavila v manj kot eni uri čez Kolpo most, ki lahko združi tudi najtežja vozila! Tehnika, s katero razpolaga ta enota, je res do skrajnosti izpopolnjena: do reke so prihajala velika vozila z deli mostu in jih povzvala med seboj kot ogrlico. Vse naprave pa so upravljali samo štirje vojaki! Cena mostu: za krajevne skupnosti previsoka...

Proti poldnevu je naša kolona krenila proti severu. Ko smo se peljali čez sognjeno črto, tam kjer sta se stikali fronti nasprotnikov, je bilo sicer ta čas mirno, vendar so mrzilne priprave na obeh straneh obetale ponoven spopad. Samo dvesto ali tristo metrov je bilo smrtvega pasus med najbolj izpostavljenimi nasprotniki. Tu vmes smo videli ekipe sodnikov z belimi oznakami.

V zaledju branilcev so nam pokazali

Inženirci postavljajo pontonski most (Foto: Busić, DELO)

Otroci in vojaki najprej najdejo skupni jezik
(Foto: Busić, DELO)

da ga fotografiramo, toda topa ni bilo nikjer videti. Malo za šalo, mamo zareci nam je oficir svetoval, naj se ozremo okoli in nej ga poščemo. Vendar topa se vedno nismo videli. Sele ko smo že stali na cevi, smo zaledali med vejam topovske cevi. Ves ostali del velikega topa je bil v vojakih skrit pod maskirno mrežo, v kateri so bile zataknjene voje, kot da bi tam raslo grmovje...

Vse je bilo pripravljeno za veliko bitko!

ZATRESLA SE JE ZEMLJA

Naslednje jutro je jesen prinesla nad fronto jasen, sončen dan. Niti najbolj pridni poljedelci, ki vstavljajo že s prvim svitom, tokrat niso mogli prehiteti vojakov. Obsežno področje spopada je še v temi drhtelo od tankovskih in težkih avtomobilskih motorjev.

Megla iznad mejne reke Kolpe se je dvignila že kmalu po sedmi uri, vendar le za kratek čas. Ko je počasno grmenje topov vse močnejše in prsketanje pušči vse gostejše, je nad dolino pri Vinici spet legla bela tančica. Tokrat umetna, iz dimnih skatel! Napadalec, ki bi sicer ostal na svetlikajoči se gladini reke domačia nezakrit, se je skril za plaščem umeine megle. Navzite temu, da so nas o poteku operacij sproti obvezčali in da smo imeli s strmega poboda vsaj proti Vinici in Ziljam le razglej, je bilo o vsem dogajjanju težko imeti pravo predstavo.

Srebrna reakcijska letala, helikop-

ogibali drug drugemu na viniškem krizišču. Vsak pa je imel svojo točno določeno nalogu in vojaški polici - prometniki so hladnokrvno usmerjali tako tanke in džipe, kot vožiček s peso, ki je slučajno zašel v kolono bojnih posast.

Medtem pa so se nekaj sto metrov nižje, na obali Kolpe, odvijali najdramatičnejši trenutki bitke. Ešalon težkih tankov T-55 se je v silnem jutru od vasi Bosanci zagnal naravnost v deročo reko. Curki razpenjene vode so brizgali med dimom in izstrelki na vse strani. Bili smo naravnost zapredeni nad borbeno sposobnostjo teh tankov, ki so menili tebi nič pregazili reko še preden so inženieri lahko postavili pontonski most. Tam, kjer je bila voda bolj globoka, so iznad gladine namesto tankov kučali samo periskopi, kot pri podmornicah. Vsej moderni tehniki navzlic pa mora imeti posadki takega tanka tudi doberšen kos — junashkega srca! Ker predstavljajo si trenutke v železni kletki na dnu Kolpe!

POZOR! ATOMSKA SMRT!

Nenadoma nam je oficir za zvezno sporocil, da je napadalec sklenil za še bolj učinkovit proboj uporabiti nuklearne projektilne. Ni še dokončal stavka, ko se je zemlja pod nami stresla od treh silnih detonacij. Med polji in gozdovi proti severu so zrasle tri grozede atomskie gobes. Vse,

Kopalec rovov pri delu nekje blizu Kanizarice
(Foto: Moškon, DOL LIST)

zali vodenje protitankovskih raket, ki lahko uničijo vsako samohodno oklopno vozilo ne glede na debelino oklepna. Navadni vojaki, tako imenovani kadrovci, so tu samo pomagati, saj mora »raketaši« vedeti toliko o ballistikih, da se tega med služenjem kadrovskega roka ne bi mogel učiti. Podpolkovnik Josip Gregorić, ki nam je po zvočnikih razlagal te rakte, ni mogel skriti ponosa, ko je povedal, da so njegovi fantje potolki vse matematične izračune. Računi namreč pravijo, da sta potreben povprečno dve raketki za uničenje enega sovražnikovega tanka, njegovi »raketaši« pa so zmanjšali razmerje na 1:1!

Na neki njivi z deteljo smo videli tudi kopalec rovov, ogromnega predpotopnega krta, ki lahko nadomestiti tisoče rok. Rov, dovolj globok in udoben, ki je ostajal za njim, je imel tako ravne in gladke stene, kot bi ga kopal v sir, ne pa v rumeno belokranjsko ilovico. Vrnili smo se v Crnomelj, ki je bil to dni pravo vojaško mesto. Ljudje so razumeli potrebe vojske in ni-

so godrnjali nad zaporami cest in omržičenim avtobusnim in drugim cestnim prometom.

VAJE SO USPELE

V 48 urah neprestanih spopadov so vojaki prikazali celokupno znanje, pridobljeno v kasarni. Vse je teklo kot ura. Boje so prekinjali samo za trenutke, da bi sodniki, nevtralci, opravili svoje delo. Toda tudi takrat ni bilo popolnega zatišja.

Poročevalce je mimo tehnike in modernega orožja najbolj zanimala partizanska brigada, ki je sodelovala z napadalec. V tej partizanski enoti je bil samo en aktiven oficir. Vendar so se rezervisti obnašali kot pravi partizani. Cez noč so nepredvideno menjali položaj, bili so mojstri za posebne naloge, kar pa ni čudno glede na tradicijo partizanskega vojskovanja prav tu, v uporniški Beli krajini. Stab te enote smo našli neko noč v zapuščeni vaški hiši, ko je pri petrojevi pripravljal načrt napada.

Jugoslovansko vojno letalstvo, ki je sodelovalo na strani branilcev, je na vajah demonstriralo moč raketevega orožja. To je bilo bojno strelijanje z raketa mi na neko tankovsko kolono. V slabih desetih minutah so reakcijski lovci in bombniki uničili kolono tankov in očistili teren za letalski desant.

Taka vaja stane blizu 2 milijardi starin dinarjev, medtem ko stane orožje in oprema večje oklopne enote od 20 do 30 milijard. To je poročevalcem, ki so prav tako delali v svojih pogojih, izjavil komandan Zagrebške armadne oblasti general polkovnik Djoko Jovanović. Komandant je pohvalno ocenil vse enote, ki so sodelovali v skupnih vajah. Vojaki so opravili praktični izpit pripravljenosti, da branijo neodvisnost domovine in socialistični sistem, če bo treba. Na vajah pa so pridobili tudi dragoceno dopolnilno znanje.

RIA BACER
MARJAN MOSKON
SLOBODAN SIMIC

Čebele ~ »bojevnice«

edtem ko pišem te besede. M de, begajo po listu papirja nezgodne, v vse luknje predvajoče mrvilje in pada nanj lesk partizanske svetilke. Ta ke svetilke delajo vojaki iz steklenič mentolovega alkohola, ki služi za vtiranje v kozo, objedeno od komarjev. Stemnilo se je naglo, kakor je to običajno v tropskem pa su, kjer ne pozna mrača in prihaja nočna temu skoraj nasilno in pogasi dan. Preden bom sla spati — caka me prenočevanje na ležišču iz bambusa — moram dobro pregledati sleherno odprtino. Danes zjutraj sem našla med njimi škorpijona; če te uje, ti grozi visoka temperatura in nekaj dnevna bolezni. Treba je paziti...

Džungla igra naokoli v neustavljivem koncertu škratov, cvrčkov in v nemirnem pokričavanju nočnih ptic.

Stavim, da veliko bralcev zavistno vzdihuje, ko prebira besedo »džungla«. Ta beseda vznemirja kot velika prigoda. Zdi se, da je nenavaden in skrivnostna. V sebi skriva zatohili vonj tropskega gozda. Gozda, v katerem so drevesa večno zeleni in ne pozna zimskega počinka. Gozda, v katerem obkroža prileča dreve in rastlinje, ki je drugačno kot pri nas, se imena mu ne vemo.

Kadar hodim skozi ta gozd po komaj vidni stezi, pogošio mislim, da je lažje o džungli brati in poslušati kakor po njej hoditi. Džungla, to so do neba segajoča drevesa, mogočna, zdi se, da se s krošnjami nastanijo na komaj vidni strop iz oblakov. Spodaj je senčen, vlažen, zelenkast polmrak. Iz zbitje, stisnjene goščave izparevajo zatohi hlapci mokrega zelenja in prhnečega listja, v džungli ni poti. Tukaj so le kar se da ozke, komaj utre steze, po katerih se plazijo vozlate korenine in štrlico neizruvanji štori. Dostikrat se je treba po celem prebijati skozi grmovje, prepleteno z listjem. Ugrezljiva tla, raznnehčana od deževja, potoki, ki jih je treba preploviti — to je džungla. Majhni, klaviaturi podobni mostovi, napravljeni iz koščkov bambusa, ki se vdajajo pod korakom, mostovi iz posameznih drogov, po katerih je treba previdno stopati s

Medtem ko Američani barbarsko puščajo dejelo demokratične republike Vietnam in ubijajo iz dneva v dan več nedolžnih ljudi — njihova bombardiranja neusmiljeno naraščajo iz tedna v teden — pa se po vsem svetu čedalje bolj množe glasovi: KONCAJTE UMAZANO VOJNO V VIETNAMU! Ena najbolj umazanih vojn vseh časov, ki jo Američani zadnje tedne še posebno razpihujeta in nevarno približujejo mejam Kitajske, čedalje bolj izvija tudi proteste državljanov v ZDA: število Američanov, ki nasprotujejo vojni v Vietnamu, se je v zadnjih dveh letih skoraj podvojilo. Že kar 46 odst. javnega mnenja v ZDA pravi, da je ameriško vmešavanje v Vietnamu zgrešeno.

Iz knjige ALARM NA RIŽEVIH POLJIH, ki jo je napisala Poljakinja Monika Warnenska, izdala pa Mladinska knjiga v Ljubljani v zbirki Sinjega galeba, objavljamo črtico o »čebelah-bojevnicih«, ki prepričljivo govori, kako se v Vietnamu ljudje bore za svobodo in neodvisnost.

počasnim, drsajočim korakom in z roko, oprto na ročaj, iz goste liane — tudi to je džungla. V goščavi pod preprogo iz listja čemijo strupene kače, po barvi kože podobne listju. Treba je gladati pod nogo, paziti in imati odprta ušesa in oči. Kadar kdo iz naše skupinice zakriči v opozorilo: Konjat! — se ve, da se je na golo nogo priselila siva drevesna pajavka in da pohlepno sesa kri. Ugrij ne boli preveč, le kri se potem dolgo cedi iz odprte ranice, težko jo je zaustaviti.

Officer Hoang, čigar ukaze smo morali poslušati, me je z odločnim gibom zaustavil na stecici. Drugi so potišali. Nekdo je s kazalcem kazal v goščavo. Kaj se tam skriva? Srce mi je začelo hitreje utripati. Morda prez v grmovju tiger ali kakšna druga roparska zver? E, menda ne. Kača...? Kača — to sem že vedela — je treba pobiti s palico, da se izognes smrtonosnemu ugrizu. Morda čez stezo kot živ potok bežijo nadležne mrvije? Ne, kajti v takem primeru moraš pohitite.

ti, da uideš rdečasta rumenih žuček, ki tako hitro oblieže gole noge idočih. Točkat pa smo se ustavili. Ho-

Vietnamski partizani na nevidnih stezah v džungli, kjer na tuje na vsakem koraku preži smrt iz zemlje, z dreves in iz zraka... (Ilustracija iz knjige ALARM V RIŽEVIH POLJIH — izdala Mladinska knjiga v Ljubljani v zbirki Sinji galeb; knjiga je izšla pred kratkim kot izredna izdaja v tej zbirki.) Avtorica knjige je poljska vojna korespondentka Monika Warneńska

ang mi je z gibom ukazal, naj si zakrijem obraz s karičastim šalom, ki sem ga nosila vedno na ramenih, kakor ga nosijo južnovietnamske ženske. Ko sem si zastrila obraz, me je tako popeljal po stezi. Kaj se v bližini skriva sovražnik?

Prav nicesar nisem mogla ugantiti. In težko je bilo kogarkoli povpraševati; moj prevajalec Thanh je kakor naša izginil nekje med rastlinjem. Nihče drug pa ni govoril niti francosko niti angleško.

Čebele so bile, Gnezda divjih gozdnih čebel, ki smo jih pravočasno zagledali. Na srečo, saj bi se srečanje z njimi lahko žalostno končalo, je pojasnil Thanh, ko smo trenutek pozneje odšli naprej, tokrat brez ovir.

Med pohodom sem izvedela veliko zanimivih reči o divjih čebelah. Njihov med ni užiten. Gnezda, podobna gnušni krogli, postavljajo čebelje visoko na drevesu. Ko se ne užitni med odstrani, služi v mehak prah zdobiljeno čebelje satovje za izdelavo zdravil. Piki divjih čebel so ne le boleči, ampak tudi nevarni. Obkladki ali blažilna mazila ne zadoščajo. Srečanje z razjarjenimi žučekami je mogče plačati z bolezni.

»UMAZANI FASIST!« je zavil ta študent iz Wisconsina na policajo, ko so pred dnevi oblasti v Madisonu v Združenih državah Amerike uporabljale gumijevke in solzilni plin, da bi zatrle demonstracije proti vojni. Tu je bil samo del teden dni trajajočih vseljudskih demonstracij. (Objavljamo reprodukcijo klišča in prevod podpisa k sliki s prve strani International Herald Tribune, ki je mednarodna izdaja ameriških časopisov The New York Times in The Washington Post — številka 26.366 z dne 20. okt. 1967)

izazani iz vasi jih pogosto porabijo v boju.

»Kako pa to delajo? Povej!« sem prosila Thanh.

Nasmehnil se je.

»Naj povede tisti, ki so se takšnih »čebeljih« akcij udeležili. Prav gotovo jih boš srečala, potrpi...«

Po dolgem pohodu smo prišli v eno izmed osvobojenih vasi. Tu nas je čakal cel dan postanka in dela. Za zdaj smo počivali v eni izmed hiš, ki je bila podobna kmetiji in kjer so nas pogostili z vsem, kar je bilo v hiši. Osvežili smo se s sadjem. Na mizi so se kopili šopki banan — nevelikih, za pret dolgih, zelo sladkih in okusnih, z luhino, ki je spominjal na rumeno žametno rokavico. Gospodinja je prinesla debel zelen kokosov oreh, velik kakor otrčala glava. Iz streljupine se je v pristavljen kozačec edila tekčina motno

mječne bayre, ozivljajoča in rahlo kiselkasta.

Sedeli smo, kakor ukazuje vietnamska navada, ob oltarčku prednikov, ki ima v vietnamski koči prostor nasproti vhoda. Na oltarčku je stala poločata porcelanasta skodelica, v kateri so bile potaknjene palicice nedogorelih kadilnih svečic. Poslušali smo zgodbe o borbi prebivalstva te vasice, ki jo je hotel sovražnik pod vodstvom Amerikanov prisilno izseliti in pregnati v koncentracijsko tabernik.

»Včasih je bilo težje in hujše, saj smo imeli zelo malo orožja,« je govoril komandan krajevne partizanske skupine. »Sedaj imam zadosti orožja. Hočeš pogledati, sestra iz Poljske, sledove uničenj in bojev?«

(Konec prihodnjic)

Ta se je po tem nekje v bližnji vasi pričenil. Anton se je srčno poprijel težke naloge. Skonca je gospodaril in kmeloval sam z materjo, če nekaj časa je vzel deklo star materi v pomoci, pozneje se hlapca. Jabolko, pravijo, ne pade daleč od debla. Pri Antonu Brezarju se ta pregovor ni uresničil; on ni bil svojemu ocetu nikakor podoben. Slabi zgledi zapeljujejo, a včasih ravno narobe, človeka svarc, od slabega odvracajo, v dobrem potrjujejo. Tako je bilo pri Antonu. Kam se pride z nemarnostjo in zapravljivostjo, to je videl pri svojem ocetu. Ako se je hotel izkopati iz siromaštva, mu je bilo treba čisto drugače začeti. In to je Anton tudi storil. V krēmi ga ni bilo videti, razen kadar je bil na potu po kakem opravku ali o kaki posebni priliki, da si je privoščil kozarec vina; se kaditi se ni bil navadil. Ponocen in vasoval ni z moško mladino, zato je bil lahko zjutraj zgodaj na delu. S časom se je bil hlev napolnil, ker telet ni prodajal, slednjic si je kupil celo konje. Ljudje so govorili: Brezarjev, ta ti ima srečo, kar počne, vse se mu dobro obnese; mi pa bodimo pravilni in recimo, da ni imel nesreče, z nesreco seveda se človek za stonj bori. V dveh letih je bil brat izplačan; še leto dni, in na hiši ni bilo več dolga. To je res, da s samim kmetovanjem Anton tega ni dosegel; mala kmetija redi pridnega človeka, ali gotovine mu malo nese; in gotovine je bilo treba Antonu za dolgove, kateri je prevezel po ocetu. Gledati je bilo torej treba, da bi se kako drugače pridobival denar. Napravil si je najprej pepelnico, daleč naokrog ni bilo nobene. Preskrbel si je človeka, ki je znal dobro kuhati, sam pa je pepelek okoli pobiral; poleg tega pa ni zanemarjal kmetije; odpadki iz pepelnice so bili dober gnoj njivam in polju, pri njem se ni nizametalo, najmanjša stvar se je po svoje v prid obračala; to je eno izmed najimenitejših pravil vsakega gospodarstva, zlasti kmečkega. Njive, polja je zholjševal, kjer je le mogel, kakor je kje videl in brajal, da se dela. Vsaka ped zemlje, vsaka pest prsti

JOSIP STRITAR:
SODNIKOV

mu je bila tako rekoč sveta. Nič ni bilo neobdelanega, neradovitnega; kjer ni hotelo rasti nič prida, je zasadil češpljevo ali kako drugo drevesce; kakor gospodar sam, tako je moral biti vse pridno, kar je bilo njegovega. Poleg tega je kupčeval z lesom, suhim sadjem, skratka: služil si je denarja, kjer je mogel.

Ne pozabimo omeniti, kako lepo je ravnal s svojo staro materjo. Ženica je imela na stare dni lepo življenje pri svojem sinu. Delati je smela samo kaj lahkega, holj za kratek čas, pri hiši; časa je imela zdaj dovolj moliti in v cerkev hoditi. Bogata gospa ne more skoraj prijetnejše živeti, vsaj nji se je tako zdelo. Ni torej čudo, da je ženica svojega Antona spoštovala in rada imela nad vse na svetu. Prepričana je bila v svoji pobožnosti, da se nad njim očitno izpolnjuje, kar dobrim otrokom obeta četrta božja zapoved.

Pri svojih sosedih — to moramo reči njim v sramoto — Anton ni bil posebno priljubljen, ne pri mladičih ne pri možeh. Zahajal ni ne med ene ne med druge. Zlasti slabi gospodarji so ga mrzili, vse njegovo življenje in delovanje jim je bilo glasno očitanje; poleg tega so jim ga žene rade stavile v zgled, in kaj takega nima noben mož rad, bodisi kmet ali gospod. Sodniku se sicer ni tako godilo, njemu žena sploh ni dajala lepih naukov, vendar ga je on poslovno sovražil in na videz zaničeval; ime Brezar je

vedno izgovarjal tako nekako zaničljivo, kakor da bi bilo ime kakega berača — cesar je bil pač stari Brezar sam nekoliko kriv. Sodnik in Brezar, to je bilo pravo nasprotje, kateremu pa ni bilo Brezarju na sramoto.

XIV.

Nemoško se je zdelo Sodniku, da bi svoji ženi razodeval svoje gospodarske razmere; sam zase je gospodaril v sreci in nesreči, sam je bil za vse odgovoren, za izgubo in dobiček. Vendar Lizi ni bilo težko uganiti in razvideti, v kakem stanju je sedaj Sodnikova hiša. To ji je bilo jasno, da zdaj ni več upati pomoči, ko se je bila prva izkazala za tako pogubno: prvi strup bolnemu telesu je bila ta pomoc, ne zdravilo. Vendar ženska ne obupa tako hitro; na vse strani je uboga žena ukrepala in ugibala, kako bi bilo moči se izkopati vsaj iz najhujše stiske in zadrege. Ko je tako premišljevala ponoci, se ji v glavi zasveti misel, katera, ako se ji posreči, obeta vsaj nekaj pomoči, če že ne rešitve iz nesreče. Ali kaj poreča tej misli Andrej? Poskusiti je treba.

Takoj ko je bil dan, gre k svojemu možu. Nepričazno jo sprejme, kakor po navadi; osorno jo zavrne, ko je izpregovorila prve besede, da ve, kako je s Sodnikovo hišo:

»Ne vtipkaj se v stvari, ki jih ne umeš, ki ti niso nič mar. Ko bi bilo še kaj pomoči, ti si zadnja, pri kateri bi je iskal.«

Vse to je ne ostrašil, mirno, a odločno mu odgovori:

»Svetovati se bo vendar smel: poslušaj, kaj mislim, potem stori, kakor te je volja, saj te nihče ne sili.«

»Zdaj sem pa res radoveden; nu, pokaži torej svojo modrost, ki te tako tišči!«

Franček Saje:

ODMEVI OKTOBRSKE REVOLUCIJE

4

V nekaterih vseh je intervenirala vojska, ki je artilerija stavljajoče kmete in kmečke straže.

Po vsej jugoslovanski pokrajini so uporabljali srbsko vojsko za boj proti revolucionarnem vremenu, ki je zajelo delavske in kmečke množice. O tej svoji vlogi je vrhovna komanda 3. januarja 1919 vojnemu ministru med drugim poročala:

«Skoraj vsa operativna vojska je sedaj uporabljena za uvajanje in vzdrževanje reda in miru na ozemlju Srbov, Hrvatov in Slovencev, toda red in mir nista popolnoma zagotovljena... Civilne oblasti niso sposobne uveljavljati pravni red na svojem področju, ker nimajo niti ugleda niti sredstev, da ga dvignejo in zadrže. Zavojlo tega skoraj z vseh strani prihajojo nujne zahteve, naj v posamezne kraje pošljemo vojsko za vzdrževanje reda in miru...»

Vendar tudi vojska kot čuvajka reda in miru ni bila tako čvrsta in zanesljiva, kot so mislili generali. Zlasti velja to za hrvatske in slovenske enote. Tako so se na primer 18. decembra 1918 uprli hrvaški vojaki v Osijeku in 21. januarja 1919 v Našicah.

ODMEVI V NAŠIH KRAJIH

Trpljenje in pomanjkanje med vojno sta v ljudeh kopičila nezadovoljstvo in željo po miru. V to razpoloženje je šimil žarek upanja, ko so časopisi zaceli prinesti novice o revoluciji v Rusiji, ki je zahtevala takojšen mir in odpravo nemške veleposete.

Na mirovnih shodih v začetku decembra 1917 je delavstvo sprožilo mirovno gibanje. To gibanje se je kmalu povezalo z deklaracijskim gibanjem, ko so v vseh krajih in vseh zbrali podpise za mir in samostojno jugoslovansko državo.

Revolucionarno narodnoosvobodilno gibanje se je širilo po mestih in vseh, med delavci in kmeti. Slovensko ljudstvo je vse bolj upalo, da bo ob koncu vojne prislo do narodne osvoboditve, vse več ljudi pa si je želelo tudi socialne osvoboditve po zgledu v Rusiji.

Pod vplivom boljševiških idej, ki so jih prinesli povratniki iz ruskega ujetništva, in narodnoosvobodilnega gibanja za jugoslovansko državo so se začeli upirati jugoslovanski vojaki v avstrijski vojski, ki so jih v zaledju pripravljali za odhod na bojišča. Tako so se maj 1918 vrstili vojaški upori v Judenburgu, kjer je bil 17. pehotni polk, v Murau in Radgoni. Tudi v Ljubljani so pripravljali upor, v Celju in Mariboru pa je vojaško povajstvo ugotavljalo sumljivo razpoloženje vojakov.

«Da se bo bolje godilo našim potomcem...»

Ti upori so bili sicer zaduseni, toda med ljudmi je ostalo uporniško razpoloženje, saj so se po zidovih v Judenburgu pojavili napis: «Naj živi sedemnajst! Proč z gladovno vojno! Dol z vojno! Mir mora kmalu priti, sicer bo znova počilo! Belokranjski kmet Alojz Stefančič pa je pred ustrelitvijo v Judenburgu pisal mati:

«... Ce nismo mogli mi dosegči svojega cilja, pridejo za nami drugi, ki bodo to delo nadaljevali in dovršili. Naša kri bo prelita zato, da se bo bolje godilo našim potomcem...»

Mnogi fantje in možje se z dopustov niso ved hoteli vrati na bojišča. V spontanem odporu proti vojni so se skrivali okoli doma. Precej vojnih ubeznicov je moralo biti okoli Kostanjevice in na Krškem polju, ker so orožniki s pomočjo 400 avstrijskih vojakov in 10 oficirjev konec avgusta 1918 izvedli proti njim trdnveni pogon.

Konec oktobra 1918, ko je začela Avstro-Ogrska razpadati, so na poziv Narodnega veča v Zagrebu in Narodnega sveta v Ljubljani po mestih in večjih krajih na podeželju ustanavljali narodne sante in narodne straže. V stenilnih krajih so jih sestavljali ljudje, ki so hoteli izvesti narodno revolucion. Zato so odstavljali avstrofilske uradnike in župane, razorčevali orožnike in sami prevzemali oblast. Narodni svet na Vinici je 1. novembra sklical zborovanje, na katerem je občane na svečan način celo zaprisegel novi Državi SHS in republiki.

Vodstvo klerikalne in liberalne stranke, ki sta se zbrali revolucionarnih množic in revolucion, sta brez posvetovanja z Narodnim svetom v Ljubljani na hitro se stavili narodno vlado Slovenije in do-

segli telefonsko odobritev Narodnega veča v Zagrebu. Narodna vlada je na svoji prvi seji sklenila, da ostanejo v veljavi vsi dotedanj zakoni, civilne oblasti in uradi. Tako je svojo oblast naslonila na star avstrijski upravno-politični aparat, čeprav je bil že tako osovražen med ljudmi.

Narodna vlada je s tem prisla v ostre spore z mnogimi narodnimi sveti, ki so bili razočarani nad tem sklepom. Nekateri narodni sveti so iz protesta odstopili, nekateri, kot na primer v Sevnici in Breštanici, pa so se še nekaj časa trdovratno borili proti županstvu in okrajinom glavarstvom.

V nekaterih krajih, kjer ni bilo narodnih svetov ali pa so ti bili zadovoljni, da je vse ostalo po starem, je ljudstvo samo začelo uveljavljati svojo demokratično voljo in svoje predstave o svobodi.

»Vstaja« v Cerkljah na Krškem polju

Ob prevratu se je v Cerkljah 1. novembra 1918 zbrala v gostilni skupina vojnih ubeznicov in kmetov iz Cerkelj, Krške vasi, Črešenc in Velikega Mraševga. Takri so sedeli v gostilni tudi trije orožniki iz Cerkelj. Kmetje so se pogo varjali o orožnikih, kako so med vojno strugo paziли, da so se dopustniki pravocasno vračali v svoje vojaške enote, in oddali orožnikom, ker so na postaji imeli še vedno nemški napis ter nosili avstrijske oznake in rožete na kapah. Med kmeti je naraščala razburjenost. Končno so sklenili, da bodo sneli nemški napis z orožniške postaje in iz nje pobrali orožje, ker so menili, da je s koncem Avstrije konec tudi osovražnega avstrijskega orožništva.

Dvajset do trideset kmetov, ki so bili

Dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem, je v prošnji za milostni odpust kazni 4. oktobra 1919 zatrjeval, da so obsojeni to dejane storili le »iz narodnega navdušenja in iz veselja, da je vendar enkrat poginila gnila Avstrija... Zato se niso mogli obrniti na nikako oblast, ker takrat je bila oblast volja osvobajajočega se naroda, ki se je kazala v nekaterih krajih v narodnih svetih, kakršen se pa v Cerkljah in Krški vasi ni ustanovil... Predmetno dejane napram orožnikom v Cerkljah je bil političen čin... Za politične čine, na perjene proti starim avstrijskim oblastem in razmeram, se ne more zasluziti kazni. Dejanje se je izvršilo v najburnejših dneh prevrata...«

Okrožno sodišče: »Boljševiško razpoloženje se še ni poleglo«

Okrožno sodišče v Novem mestu je 14. novembra 1919 zavrnilo Dimnikove razlage. Menilo je namreč, da so oboženci zagrešili kaznivo dejane »iz boljševiškega razpoloženja, ki se v teh krajih še do danes ni poleglo.«

V prevratnih dneh se je tudi sam dr. Ivan Dimnik vnemiral zaradi teh nastopov proti orožnikom. Kot predstavnik narodnega sveta v Krškem je 5. novembra 1918 po telefonu sporočil Narodnemu svetu v Ljubljani, da je nujno potreben poslati nekotiko vojakov pod Gorjance in da se narodni obrambi prekrbi orožje. Dodal je, da je v Krškem »še precej dobro osnovana narodna obramba, ni jih pa po sosednjih občinah Krška vas, Cerklje, Sv. Križ... Na koncu je prosil, naj čim prej pošlejo iz Ljubljane orožje in municijo, ker smo ljudje razorčili orožnike v nekaj krajih in torej preti nevarnost, glede postanka zelenega kadra.«

niku shod, na katerem so dali rudarji zaupnico novemu ravnatelju inž. Drolcu, hkrati pa zahtevali odpustitev delovodje Zalaznika, ker je bil »pravi tiran«. Drolc je takoj oblabil, da se Zalaznik ne bo več vrnil na delo.

Tudi v Trbovljah so rudarji obračunali z osovražnimi uradniki. Da bi zavrla spontano gibanje, je socialna demokracija sklicala 3. novembra shod, na katerem so rudarji sklenili, da mora upravo Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju in Brestanici prevzeti Narodno veče v Zagrebu. »Vsi navedeni rudniki se imajo torej podrazviti in so last naroda. Narodno veče naj se zaveže, da se bo brigalo za redno preskrbno. V tem primeru bo delavstvo po možnosti celo zvifalo produkcijo premoga. Zadnja zahteva pa se glasi:«

»Delavstvo zahteva usdaj: soodločanje v celih upravah v demokratičnem smislu in soudleženost odstotnega dobička.«

Na te zahteve se Narodni svet in narodna vlada v Ljubljani sploh nista ozirala. V odgovor je narodna vlada 9. novembra poslala v Trbovlje ceto srbskih vojakov, sestavljenih iz vojnih ujetnikov. Toda klub vojstvu se je revolucionarno vrenje v trboveljskem revirju nadaljevalo. Revolucionarno gibanje v tej »rdeči trdnjavji« je postajalo vse širše in močnejše. Že spomladi 1919 so bili razen nekaj izjem vsi rudarji organizirani v rdečem sindikatu. Tedaj je morala pred toliko silo kloniti tudi rudniška uprava, ki je moralna neorganizirane delavce odpustiti in vsem delavcem pobirati sindikalno članarino kar pri izplačevanju mezd.

Kako je bilo v Brestanici in Semiču

Revolucionarne dogodke v Brestanici in Semiču sem že obsirnejše opisal v »Dolenjskem listu« leta 1959. Ker o njih nisem našel novih podatkov, jih sedaj le na kratko omenjam.

Rudarji in kmetje iz okolice Brestanice so 4. novembra pregnali nemške uradnike iz uprave senovskega rudnika. Naslednji dan je okoli 50 delno oboroženih rudarjev in kmetov odkorakalo v Brestanico, kjer so hoteli prisiliti trgovce, ki so skrivali blago, da jim ga prodajo po stareh cenah. Razpostavili so oborožene straže in pregnali orožnike. Zatem so šli pred trgovino osovraženega župana Preskarja, ki pa je ni hotel odpreti. Zato so s silo vdrli v trgovino. 6. novembra je šlo 11 oboroženih upornikov na lov v grajski gozd v Globokem, ker je slov zdaj vsem prost.

V Semiču so kmetje v začetku novembra napadli orožniško postajo in pregnali orožnike. Nato so odstavili osovraženega klerikalnega župana in za župana postavili podzupana Mihelčiča, ker je bil nekaj časa tudi v vojski.

V začetku novembra je prišlo do velikih nemirov med delavstvom v Mežiški dolini, ki so omenjeni v raznih virih. Dosej pa se niso znani zanesljivejši podatki, da bi jih bilo možno rekonstruirati in oceniti njihov znak.

V Libeljčah pri Dravogradu je nad 300 kmetov 8. novembra napadlo in oplenilo Pugelinkovo veleposestvo. Pugelinka, ki je bil nemški občinski komisar, pa so tako prepelili, da je čez štirinajst dni umrl. Prav tako so kmetje plenili po gradovih ob premiku koroške fronte maja 1919.

»Ne priznavamo več grajskega posestva!«

Kmetje iz Dolenje vasi pri Cerknici so sredi novembra v velikih skupinah začeli sekati les v gozdovih graščine Haasberg v Planini. Oboroženi kmetje so gozdnučevaju 15. novembra dejali, da ne priznavajo več grajskega posestva, ker je sedaj vse prost.

Mnogi kmetje, ki so se vrnili s soške fronte, so v Loški dolini zadržali orožje, kar oboroženi hodili po vseh in se zbirali v gostinah. 17. novembra so šli v grad Snežnik, streljali okrog gradu in odpeljali 9 volov, 2 kravi in eno telico. Živilo so razdelili po vseh, jo pobili in meso porazdelili. V naslednjih dneh so napadali orožniške patrule in se obnašali zelo oblastno. Imeli so se za boljševike in izjavljali, kot so v svoji prijavi kasneje poročali orožniki, da hočejo imeti tako, kot je v Rusiji, da hočejo odpraviti vojne dobičkarje in one trebušnike, ki so bili med vojno domači. Sele 24. novembra so poslali iz Ljubljane na pomoci 33 orožnikov, iz Čabra in Prezida pa je prišlo 60 mož narodne straže, ki so upor zadušili.

Ustanovni kongres Socialistične delavske stranke Jugoslavije (komunistov) je bil v Beogradu od 20. do 23. aprila 1919. — Na sliki: delegati kongresa pred Delavskim domom na Slaviji.

delno oboroženi z bajoneti, je krenilo pred orožniško postajo. Sneli so napis in ga nosili po vasi. Zatem so se vrnili pred postajo, v katero je vdria skupina kmetov, ki je obkolia edinega orožnika, mu odvezala ključ in iz orožniške sobe pobrali tri puške s streličom, tri bajonetne in sabljo. Medtem so priheli trije orožniki. Ker je eden držal v roki bajonet, ga je nekdo udaril s puškinom kopljom, nakar je skupina oboroženih kmetov krenila proti Catežu in na cesti preteplila še nekoga orožnika.

Zvečer 1. novembra 1918 je najbrž ista skupina napadla tudi orožniško postajo v Catežu pri Brežicah in poškodovala hišna vrata. Orožniki pa nikdar niso mogli ugotoviti napadalcev.

V teh dneh so ljudje skušali razorčevati osovražene avstrijske žandarje tudi drugod po Krškem polju, tako na primer 4. novembra pri Kostanjevici.

Zaradi vstajes v Cerkljah, kot so napadli orožniki v svoji prijavi, so artileriji nekaj udeležencev, vendar so jih hitro izpustili zaradi splošne razburjenosti ljudstva. Toda nekateri so se moralni 30. maja 1919 zagovarjati pred okrožnim sodiščem v Novem mestu, ki je šest udeležencev zaradi shudodelstva javnega usiljava obsođilo na zapor od dveh dni do šestih mesecev.

Naslednjega dne — 6. novembra 1918 — pa je odbor narodnega sveta v Kostanjevici sporočil Narodnemu svetu v Ljubljani, da so nastali »zgredi zoper orožnike v nekaterih krajih (Catež, Cerklje)« in na takole opisal tedanje razpoloženje kmetov na Krškem polju:

»Kakor strela z jasnega neba so prišli odloki narodne vlade, s katerimi se potrujuje star režim, zadasno z edino spremembo, da se nekajko z Jugoslavanskimi barvami prevleče... Strahoma so začeli na deželi nekateri razsodnejši državljanji štetiti na prste dni, ko bo tudi pri nas Lenin izpodrinil Kerenskega, ki je hotel sedeti med dvema stoloma, ako se kmalu še bolj ne omili star režim...«

Zahteve rudarjev v zasavskih premogovnikih

V Hrastniku so se gruči rudarjev 1. novembra začeli zbirati pred rudniško upravo. Množica je vse bolj naraščala in zahtevala takojšen odstop rudniškega ravnatelja Leißlerja. Osovraženi ravnatelj se je moral ukloniti, iti pa je na zeleniško postajo in se odpeljati iz Hrastnika. Protostajal je odsio tudi nekaj delavcev, ki so se spotoma sprli z nekim orožnikom. Ker je ta nanje streljal, so delavci planili nanj in ga ubili. Naslednji dan je bil v Hrastniku

Slavnostna izročitev Trdinovih nagrad

V petek, 27. oktobra, so v pomen Trdinovega blistrega pogleda na svet in aktualnost njegovih idej, ki ne zastarajo. Nagrajenec je to visoko priznanje izročila predsednik sveta za prosveto in kulturo Ciril Podbevsek so se vpisali v knjigo Trdinovih nagrad. Prof. Ema Muser. V govoru, ki ga je imela pred zbranimi nagrajenimi ter prisotnimi občani, je poučarila, da so bili zbrani v Dolenjski galeriji.

V imenu nagrajencev je spregovoril še prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja in pisec Partizanskega Roga.

Tovarinka Ema Muser je sporocila sklep sveta za prosveto in kulturo o pododeljanju Trdinovih nagrad. Prejeli čestitke prijateljev in znancev ter predstavnikov občinske skupščine, bodo podrobne ter bodo sajete vse dolenjske občine.

Kostanjeviški umetniški večer

Kostanjeviške sobote v Ljubljanskem likovnem salonom postajajo vse zanimivejši umetniški večeri. Organizatorja Dolenjski kulturni festival ter Gorjupova galerija dajeta tem večerom polnost s posebno, pretehtano in zanimivo izbiro programske ter res dovršeno organizacijo. Prepričan sem, da podobnih intimnih umetniških večerov tudi Ljubljana nima na petek. Kostanjeviči dajejo mena da prav oddaljenost od slovenskih kulturnih središč mikavost, domačnost ter omogoča povsem sproščeno, nenapeto in pošteno srečanje z umetnostjo.

V soboto, 28. oktobra, je Stena Lamutovega likovnega salona prekrila slovenski slikar in grafik Miha Maleš. Umetnika, ki se je v razgiba nem življenju srečeval tudi z dolenjskimi likovniki, je predstavljal akademski slikar družil pesnik Edward Kraček. Bila je to nekako retro-

Miha Maleš je za Kostanjevičo pripravil vrsto slik, ki jih preveva lirika in poseben barvni izraz. Miha Maleš je bil ves čas zelo blizu besedni umetnosti. To njegovo nagnjenje se je svojim delom kažejo tudi v tem, ko je izpolnil svojo revijo Umetnost s tekstom slovenskih pesnikov.

Pianist Igor Dekleva je ob navzočnost komponista Primoža Ramovša zaigral skladbo Preludij in vrnitve. Po besedah Lada Smrekarja je ta skladba doživelka vokrat prvo javno izvedbo. Ramovš je napisal prav za pianista Dekleva. V drugem delu je Dekleva zaigral se dve Chopinovi polonezi in z akordi skladbe velikega Poljskega je bil kostanjevički umetniški večer zaključen.

Pb.

V OKVIRU PROSLAV letosnjega občinskega praznika so pretekli petek zvečer v Dolenjski galeriji slovesno podelili letosnje Trdinove nagrade. Prejeli so jih: (z desne proti levi) prof. Janko Jarc, primarij dr. Ivo Smrečnik, Oder mladih (zanj so nagrada in diplomo prevzeli Lojze Kastelic, Alenka Bole-Vrabec in Zvonka Čelarič) in intarzist — samouk Ciril Podbevsek. (Foto: Marjan Moškon)

Pionirji so razstavili gradivo o NOB

V soboto, 28. oktobra, so Zužemberku, na Prevolah, sedah tov. Grašiča je vzgojni omen zbiranja gradiva o NOB velik in razveseljivo je, da so se pionirji tako lepo izkazali. Besedo je povzel Se letosni Trdinov nagrajenec prof. Janko Jarc, ki je pregledal gradivo, zbrano po posameznih šolah.

Otvoritev razstave v Dolenjskem muzeju se je udeležil tudi tov. Kruse, ravnatelj muzeja NOB v Ljubljani. Razstavljene predmete je v spodnjih prostorih Dolenjskega muzeja licno razporedil tov. Niko Golob.

P. B.

MREZA LJUDSKIH KNJIŽNIC SE GOSTI

Novi knjižnici v Šmihelu in Birčni vasi

Za obstoj potrebuje vsaka knjižnica ustanovitelja in plačnika

V počastitev občinskega praznika so odprli v Šmihelu pri Novem mestu in Birčni vasi ljudski knjižnici. Upravniki študijske knjižnice »Miran Jarč« Bogo Komelj je nekaj dni pred otvoritvijo razložil uresničevanje načrta za razvoj ljudskega knjižništva v novomeški občini in posebej spregovoril o pridobitvah v Šmihelu in Birčni vasi.

■ Studijska knjižnica »Miran Jarč« (kot matična knjižnica) je napravila obsežen načrt za utrditev mreže ljudskih knjižnic v novomeški občini. Po prvem predlogu naj bi bilo v občini osem samostojnih ljudskih knjižnic, druge pa njihove podružnice. Ker pa so nekatere krajevne skupnosti v skladu z željami prebivalstva želele imeti samostojne ljudske knjižnice, se je mreža razširila še na Šmihel pri Novem mestu, Birčno vas, Prevole, Otočec in Brusnice. Podobno željo imajo tudi prebivalci Malega Slatnika, za uresničitev takih želja je potrebno sodelovanje vseh pri zadetih, uspe pa tam, kjer je sodelovanje resno. Jamstvo za obstoj knjižnic je sodelovalo.

ko že letos imeli obnovljene ljudske knjižnice.

■ Sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti je dal novomeški matični knjižnici (Studijski knjižnici »Miran Jarč«) denar za nabavo knjig (po 500.000 S din za vsako ljudsko knjižnico), krajevni dejavniki pa morajo zbrati soudobeljbo v nekoliko večjem znesku. S tako udeležbo se navadno uredijo prostori in dobi oprema. Kjer ni družbenih prostorov, da prostor za knjižnico šola.

■ Knjižni zbirki novoodprtih knjižnic bosta skromni, mislim, da bosta začeli delati s po 700 knjigami. Za oboga-

titev Šmihelske knjižnice je krajevna skupnost Novo mestu prispevala 100.000 S din.

■ Da se bosta novoustanovljeni knjižnici uspešno razvijali, jima bo potrebno doletiti ustanovitelje in oskrbeti denar za nove knjige. Prav bi bilo, da bi bila ustanoviteljica ljudske knjižnice krajevna skupnost, soustanoviteljice pa gospodarske in druge delovne organizacije, ki naj bi se tudi obvezale dajati vsako leto potrebno dotacijo za nabavo novih knjig. V zavest ljudi je že prodrla misel, da so knjižnice potrebne in da so sredstva, ki jih damo knjižnicam, namenjena za izobraževanje in odpiranje vrat v nova kulturna obzorja delovnih ljudi in otrok.

S SOBOTNEGA SLAVJA V KOSTANJEVICI: akademski slikar Miha Maleš s soprogo po otvoritvi razstave. (Foto: Mirko Vesel)

Slikar in kipar Jože Gorjup

(Nadaljevanje in konec)

Ob idiličnih sanjah o popolnejšem svetu, kjer se vse razvija pod znakom lepote in urbanosti, pa je zadržala pri Gorjupu tudi druga, v njegovem času pogojena trpkješka struna socialno kritičnega realizma, kar ga je približalo vsaj na videz Pilonu, vendar je obdržal tudi tu, če primerjamo njegove gostilniške prizore s Pilonom in njegovo krasovsko trpkostjo, še dolenjsko vedrost, in čutimo, da je bila ta poteka verjetno bolj literarnega izvora kakor globljega osebnega doživetja. Gorjup je obetač tudi, da se bo razvil v globljem doživljanju zasidrane krajinarja. Tu se je najbolj neposredno izrazil vpliv Careninega izčiščenega kubizma, ki je opoldil tudi Pilonu.

Prava sinteza njegovega umetniškega prizadevanja pa je nedvomno

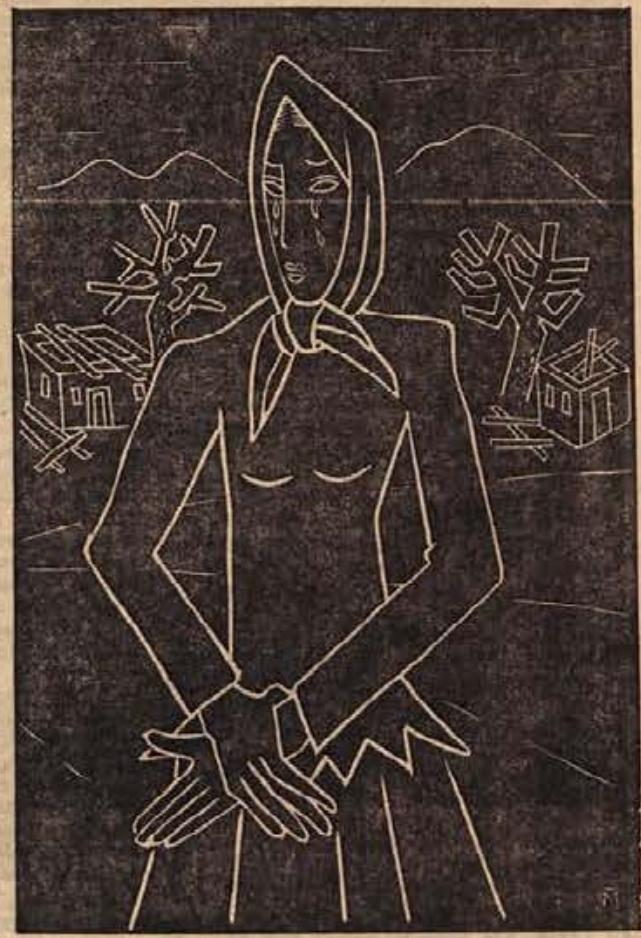
oltarni prostor cerkve sv. Miklavža v sosedstvu Gorjupove rojstne hiše v Kostanjevici. Odmevi vse dotedanje umetnikove poti se tu združujejo v simpatično celoto, ki idealno ustrezata zahtevam monumentalne povezave slikarje s prostorom, ki ga krasí tako, da v pravem pomenu besede likovno živi z njim, ga razlagata v sestavu in vsebinsko bogati. Z občudovanja vredno zrelostjo je tu začetnik rešil svojo nalogo. Ozko zvezo z Meštrovičem dokazuje že plastični Krizanti nad oltarjem. Kar kar pogosto Meštrovič je tudi Gorjup tu osebno doživel to, kar je upodobil, s tem da je v tradicionalni Kristusov obraz vpletel lastne poteze. Poleg Meštrovičevega deleža tudi v slikarskem delu pa ni mogoče prezreti odmevov pod Meštrovičevim vodstvom izvedene poslikave notranjščine cerkve sv. Marka v Zagrebu, ki jo je izvrnil Joso Klijan.

itovič. Lahko pa rečemo danes, da stoji Gorjupovo delo enakovredno ob Kljakovičevem.

Globoko je doživel to slikarjo češki slavist Frank Wollman, ki je po slikarjevi smrti 1935 v knjigi vlošov s potu po severozahodni Jugoslaviji zapisal o Gorjupu in njegovem Miklavžu: »Na majhnem prostoru je umetnik zajel morje evangeljske ljubezen in mogoče mu je ta ljubezen olajšala prezgodnjo smrt kmalu po tem.«

V zadnjih letih življenja se je Gorjup uveljavljal na skupnih razstavah slovenskih umetnikov; 1. 1929 je razstavljal na grafični razstavi v Florenci, 1. 1931 pa na pomladanskih razstavah v Toulonu v Franciji in v Beogradu. Ceprav mlad, si je priboril s svojim delom častno mesto v živahnem vremenu slovenskega umetniškega življenja v petnajstih letih po prvi svetovni vojni. Zato upravičeno lahko ponovimo tožbo Gregorija Dolničarja tudi o Jožetu Gorjupu: Roža v polnem cvetju, prezgodaj utrgana!

FRANC STELE

Spomenik preprost kot resnica

Nemški vojak Albert Neimhagen je z bojišča pred Moskvo pisal svojim sorodnikom:

Videl sem polk naših gredadrijev, ki naj prvi odčrka čez Rdeči trg, mimo groba njunovega Lenina... To je konec. Saj veš, da nisem ekskluziran mladič, ne nadušujoci se nevedne. To je konec, Moskva je naša... Hitim. Jutri zgodaj ti bom pisal iz Moskve in opisal, kaščna je ta cudovita azijska prestolnica... .

Vojak Albert je res korakal čez Rdeči trg in po moskovskih ulicah, saj še toliko njegovih tovaršev, tudi z rokami nad glavo. Tako se je vnešen.

Mesta v Sloveniji

V Sloveniji živi v mestih dobra tretjina vsega prebivalstva.

Ob koncu lanskega leta je imela Slovenija dve mosti s nad 100.000 prebivalci, in sicer Ljubljano s 190.000 in Maribor s 110.000 prebivalci. Na tretjem mestu je bilo Celje s 33.000 prebivalci, medtem ko jih je imel Kranj 25.000.

Nad 10.000 prebivalcev je imelo pet slovenskih mest: Trbovlje 16.500, Jesenice 16.000, Koper 14.000, Nova Gorica 10.900 in Novo mesto 10.700. V naslednjem skupini so bila mesta Ptuj (9.400), Murska Sobota (8400), Izola (8000), Kočevje (6700), Idrija (6100), Škofja Loka (6500), Kamnik (5600), Piran (5800), Postojna (5400) in Slovenska Bistrica (5000).

Nekatera druga slovenska mesta so imela naslednje število prebivalcev: Slovenj Gradec 4700, Bleib 4500, Ilirska Bistrica 3900, Ajdovščina 3650, Brežice 3150, Lendava 2750 in Tolmin 2300.

Za Vido in Rafaela!

Za mlada bolnika ste zbrali 546.453 Sdin

Ceprav smo 26. oktobra poročali, da je zbrala akcija za nakup TV sprejemnika za mlada bolnika v Slepšku pri Monkrone, na zaključenem, smo vredeli, da bo te dni denar se prihaja. Vida zupanci nam je 27. oktobra že enkrat poročala, kdo je njenemu malemu bratu medtem se poslal prispevek za nakup sprejemnika: Anton Bevič ml. in Anton Bevič st., oba iz Belega gršča – vsake po 1000 Sdin; iz Loga: Janez Jančič 1000 Sdin; Franciška Janežič 500 Sdin; Anton Salehar iz Prelesja – 10 DM; Božidar Česar – 10 DM; Fran Hasaneč – 5 DM in Zorka Radivojevič – 5 DM (vsaj trije zadajo v Stuttgarter). Za 40 DM smo dobili v banki 12.376 Sdin in jih pripisali v dobro posbenemu računu »Za Vido in Rafaela«.

Ponovni pozdravi iz Nemčije

Tudi mi smo naravniki Dolenskega lista, doma iz Krškega; smo v Nemčiji in prejemamo sem domači Dolenski list. S skromnim prispevkom se pridružujemo zbirki za Vido in Rafaela in vam pošljemo 20 DM. Zelimo otrokev vsaj malo razvedrila in ju lepo pozdravljamo! – so nam 25. oktobra letos pisali: Jože in Irena Kos (Leverkusen) in Simona ter Alojz Jakš (Schwendi, Nemčija).

Iz Stuttgartja pa nam je 22. oktobra poslal v pismu 20 DM rojak Božidar Česar iz Bojanje vasi 25 pri Metliki, zdaj zasedno v Nemčiji; takole nam piše:

»Ko sem prebral v Dolenskem listu, že Vido in Rafaela, sem sklenil takoj poslati pomoč, da se jima prošnja urest in da jima damo pogum za življeno. Toda ednaknito se mi je, zato nisem takoj poslat; skušal sem nekaj zbrati tudi med znance in tako zdaj prilagam svojih 19 DM, po 5 mark pa sta darovala: Fran Hasaneč iz Ludbreza in Zorka Radivojevič iz Beograda. – Vidi in Rafaela želim nivoj moći in poguma ter dober TV sprejem! Naslov obroči potem da se druge znance, da jima bodo skušali pomagati. Kakor berem v Dolenskem listu, akcija lepo napreduje.«

Lepo Vas pozdravljam in vam želim se mnogo uspevov pri vodenju našega Dolenskega lista!«

Vida nas tudi prosi, da popravimo napisko v imenu med obvestili o darovalcih z dne 19. 10.: namesto »Zali Jusek iz Arsovačkega, smo vredeli, da bo te dni denar se prihaja. Vida zupanci nam je 27. oktobra že enkrat poročala, kdo je njenemu malemu bratu medtem se poslal prispevek za nakup sprejemnika: Anton Bevič ml. in Anton Bevič st., oba iz Belega gršča – vsake po 1000 Sdin; iz Loga: Janez Jančič 1000 Sdin; Franciška Janežič 500 Sdin; Anton Salehar iz Prelesja – 10 DM; Božidar Česar – 10 DM; Fran Hasaneč – 5 DM in Zorka Radivojevič – 5 DM (vsaj trije zadajo v Stuttgarter). Za 40 DM smo dobili v banki 12.376 Sdin in jih pripisali v dobro posbenemu računu »Za Vido in Rafaela«.

Na banki pa so nam poslali »Za Vido in Rafaela« od 24. do 30. oktobra: Trgoportmet Kočevje 7000 Sdin; Tončka Stampetej, Vera Urh, Ivanka Levtič, Julija Pirnat, Pepca Arh, Ančka Skvarč in Nežka Polmire, vse iz Cestnega podjetja v Novem mestu: 16.500 Sdin; Pavla Pihajman iz Metlike 1000 Sdin; Rozalija Berlan, Jožeta Pavlin in Mimica Pirc, delavke Kremične cistilnice in pralnice: 2500 Sdin; Modna oblaflja, odzajtraj: 25.000 Sdin; SKUPAJ od zadnjega torka: še 52.000 Sdin.

USPEH AKCIJE do 31. oktobra: Vida in Rafaela sta dobila od raznih dobrovolnikov na roki 103.500 Sdin; pri blagajni Dol. list so zanj prispevali posamezniki 19.833 S din, po banki pa smo dobili zanj do zadnjega torka 233.120 Sdin. SKUPAJ zbrali 546.453 Sdin.

Otrokev in njunim staršem smo medtem pisali, kako bi zbrani denar porabili, prihodnje dni pa bo družino Zupanci spet obiskal nas novinar. Ko se bomo o vsem potrebnem dogovorili, bomo kupili najboljši televizijski sprejemnik stabilizator, drog in anteno ter poskrbeli, da bo vse strokovo postavljen in prizapravljeno za sprejem. Kaj bo z razliko oz. zbranimi visokim denarom, bomo natanko poročali, čim se z družino o vsem potrebnem dogovorimo. Dotlej pa prosimo naravnike in bralec za malo počakovanje!

In imenu obrečot: vsem darovalcem ponovno PRISRCNA HVALA!

UREDNISTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

je pokazalo, da je bil vojak Albert Neimhagen vendarle velik zanesenjak, kajti do Leninega sarkofaga nemška troupiča ne bo mogel videti oblija valkevga vodje, kajti te dan vesata pota peljejo, da je v Moskvo in ka je v mavzoleju.

Neprestrena reka ljudi, ki je bila usahačna v letih vojne, spet nadaljuje svoj tekmo Vladimira Ilici Lenina. Na bojišču ali snegu, na boku temperature nizko pod nivo, spredov se nikoli ne pretrege. Ljudje ure in ure čakajo v vrsti, ki se počasi pomika čez široki Rdeči trg s krovki v rokah, z otroki v narodu, z berlgami pod pazdro...

Vojak Albert je res korakal čez Rdeči trg in po moskovskih ulicah, saj še toliko njegovih tovaršev, tudi z rokami nad glavo. Tako se je vnešen.

V dne, ob prislavljanju Oktoobra, ni vrsti konca ne kraja. Vleč se čez ves Rdeči

pozdrav.

Leta 1929 je bil sprejet sklep, da namesto lesenega mavzoleja postavijo kamnitega. Obenem so rekonstruirali vsi Rdeči trg. Na obeh straneh Mavzoleja so zgradili tribune za 10.000 ljudi, uredili so grobove herojev revolucije, popolnoma prenovili kremeljsko obzidje od spaska do arzenalskega stolpa, porušili so Iverska vrata, spomenik Minjinu in Požarskemu pa so prestavili s srednega trga ob cerkev Vasilija Blaženega. Trg so tukovali z granitnimi kockami in je dobil z mavzolejem na najvišji točki svoj slavnosti značaj.

Preprost kot resnica

Mavzolej je zelo preprost. Nekateri so mislili, da bi bilo treba postaviti na veliki voditeljev ovekovedeti v veljavnosti in razkošnini objekta. Toda sedanja mavzolej je vendar bližji značaju Vladimira Ilici Lenina, o katerem je neki dečarie rekel, da je preprost kot resnica. In prav tak je njegov mavzolej: najpreprostejša, obenem pa tudi ena od najlepših zgradb svetovne arhitekture.

Poleti 1941, ko so začeli nad Moskvo udarjati sirene letalski alarmi, so Leninovo truplo prenesli z novo na urad. Prenos je bil zelo težav, vendar se je srečno končal. Aprila 1945 so Leninovo truplo vrnili v Moskvo in 16. septembra isto leto je bil mavzolej spet odprt.

To noč je Ščusev dolgo hodil po Rdečem trgu... Zgodaj, zjutraj je bila idejna skica za mavzolej narejena. Ker je bil mavzolej projekтиran in se nekaj časa, so ga zgradili iz lesa, materiala, ki je najlažji za obdelavo. Sedemindvajsetega januarja ob starih popoldneh je bila grobna končana in je sprejela sarkofag z Leninovim trupom. Skozi steklene odprtosti

je

pot

je

z

je

Odlikanja in darila

Na slavnostni seji občinske skupščine v Brežicah je predsednik Vinko Jurkas izročil dvoje odlikovanj predsednika republike, Ignac Regevič iz Dobove je prejel orden za vojne zasluge s srebrnim mečem, Anton Harapin iz Globokega pa medaljo za vojne zasluge.

Na sejo so bili povabljenci tudi udeleženci oktobrskih revolucij. To so Ivan Kostevec iz Pavlove vasi, Jože Kene iz Pišec, Ivan Klun iz Bušeče vasi, Ivan Zajc iz Velikega Obreža in Anton Krhne iz Trnja. Dobili so spominska darila.

Nameno tisoč le 289 krvodajalcev

Zadnja krvodajalska akcija v brežiški občini spet ni izpolnila pričakovanj. Udeležba je bila kljub pozivom vseh družbenih organizacij zelo majhna. Čast občine so rešili mladinci in dijaki brežiške gimnazije ter kolektiva IMV. Tega, žal, ne moremo reči za kolektiv Tovarne poštinstva, ki ni pokazal prav nobenega razumevanja do te humane akcije. Udeležilo naj bi se je tisoč občanov, prišlo pa jih je komaj 289. Tem večja najtoplješča zahvala občinskega odbora Rdečega kriza.

Zahteva Iz Samobora zavrnjena

Na zadnji seji temeljne izobraževalne skupnosti Brežice so obravnavali predlog srednjoročnega plana in se ustavili pri poglavju o razvoju šolstva v letih 1966–1970. Dana je bila tudi informacija o stanju šolstva v občini in šolskih uspehih ob zaključku lanskoga šolskega leta. Porocilo je vsebovalo misli o šolski mreži, kadrih, učencih, predšolskem varstvu in posbenem šolstvu.

Na seji so sprejeli finančni načrt temeljne izobraževalne skupnosti Brežice za drugo polletje. Člani skupnosti so se na koncu seznanili še z zahtevkom izobraževalne skupnosti Samobor za povrtnitev stroškov šolanja otrok iz naše občine. Zahtevki je bili zavrnjeni.

V Velikih Malencah zidajo

Družbene organizacije iz Velikih Malenc bodo za občinski praznik odprle dva prostora za sestanke vaščanov. Ljudje so se sami lotili zidave. Hiba za družbene dejavnosti bo dokončana prihodnje leto. Vaščani ne bi cakali pomlači, če bi imeli že zdaj na voljo 300.000 S din. Upajajo, da bodo prihodnje leto deležni nekaj pomoči. Za poštovovalnost pri delu in koristno pobudo zaslužijo pojavilo.

Na ovinku v tovornjak

27. oktobra zjutraj se je iz Brežic proti Dobovi peljal z osebnim avtomobilom Mirkko Fridi iz Brežic. V Trnju je sekal ovink in se zatezel v tovornjak, ki ga je pripeljal naproti Zvonko Vučajnik iz Malega Chreda. Voznik se ni poškodoval, na osebnem avtomobilu pa je za okrog 5000 N din škode.

Tovornjak je pripeljal po sredini

29. oktobra popoldne se je proučil Cateški toplice proti Dobovi peljal z osebnim avtomobilom Ernest Perk iz Brežic. Pri mostu čez Savo se je umaknil na skrajno desno stran in pri tem zadel ob ograjo mosta. Tedaj je naproti pripeljal tovornjak Rudolf Kuševič iz Ladišč, ker je vozil po sredini ceste, je zadel osebni avto, in napravil na okrog 300 N din škode.

SLAVNOSTNE SEJE OBCINSKE SKUPSCINE so se udeležili v soboto dopoldne tudi zvezni in republiški poslanici Spodnjega Posavja, predstavniki sosednjih občin, garnizije JLA iz Cerkelj ter člani raznih delovnih organizacij.

(Foto: M. Vesel)

SREDNJEROČNI PLAN PRED ZBORI VOLIVCEV V OBČINI

Gospodarstvo v ogledalu perspektive

V obdobju, ki je sledilo gospodarski in družbeni reformi, zasledimo v gospodarstvu že kvalitetnejše spremembe, kot so povečanje produktivnosti in racionalnejše gospodarjenje z denarjem — Produktivnost se bo povečala za 0,7 do 11,3 odst. na leto

Občino Brežice štejemo merjavi s predhodnim obdobjem se bo vrednost investicij povečala za 14,6 odst. Pri tem vidimo, da so gospodarske organizacije planirale pretezno lastna sredstva. Vsi omenjeni činitelji bodo vplivali na rast narodnega dohodka, ki se bo večel vzporedno z družbenim truproduktom. Povprečna letna stopnja porasta ND naj bi dosegla 7,2 odst. Tako bi leta 1970 ustvarili v občini 138,353.000 N din narodnega

dohodka, Lani je znašal 104,598.418 N din.

Na nekaj večji porast računamo v družbenem sektorju (7,3 odst.) zlasti zaradi večje rasti v gospodarstvu, industriji in prometu. V zasebnem sektorju bo ta porast največji v kmetijstvu, ki je lani ustvarilo 81 odst. na rodnega dohodka v okviru celotne panoge. Zato mu moramo nuditi več pomoči predvsem v obliki kooperacije in nasvetov za uvajanje rod-

nih sort kmetijskih kultur, racionalnejšo uporabo kmetijskih sredstev in mehanizacijo ter določanje proizvodnih okolišev.

Razmerje pri ustvarjanju narodnega dohodka med družbenim in zasebnim sektorjem se ne bo bistveno spremenilo. Sedaj se je to razmerje ustabililo pri 62,7 odst za družbeni sektor in pri 37,3 odst. za zasebni sektor. Glede na to, da se število delovnih mest v gospodarstvu in družbenih službah ne bo povečalo, ne pričakujemo sprememb v struktuji prebivalstva. Lani je nivo kmečkega prebivalstva v občini 42,3 odst. leta 1970 pa jih bo predvidoma 42,4 odst.

MAJDA HABINC

V BREŽIŠKI OBČINI SO SLAVILI OBCINSKI PRAZNIK

Bogat in prijeten praznični teden

V Cateških Toplicah so odprli zimski bazen olimpijskih razsežnosti, kavarano za 55 obiskovalcev in bar za 85 gostov — V Bušeči vasi so za praznik dobili vodovod — Občanom je na slavnostni seji skupščine zaželeta še veliko uspehov delegacija iz Velike Plane

Veliko praznovanje je bilo. V brežiški občini so se minuli teden zvrstite stekline kulturne in zabavne prireditve. Z njimi so ljudje počastili občinski praznik in spomin na 50-letnico oktobrske revolucije.

Uvod v praznovanje so naredili v Skopicih. V nedeljo, 22. oktobra, so odprli asfaltirano cesto skozi vas. Neizmerno so bili veseli, ko se jim je za praznik izpolnila dolgoletna želja. Asfaltno preprogo so dobili tudi na igrišču pred gimnazijo v Brežicah. Pri urejanju igrišča so se dijaki zelo potrudili.

V četrtek zvezler so Brežičani in okoličani do zadnjega kotička napolnili dvorano prosvetnega doma, kjer so z navdušenjem pozdravili predstavo Cankarjevih »Hlapcev«. Prvič v tej gledališki sezoni je gostovalo v Brežicah celjsko gledališče.

Naslednje popoldne je bila majhna slovensost v poslovnični »SLOVENIJA VINOV«. V brežiškem obratu so odprli trenutno najmodernejšo vinovo polnilnico v Jugoslaviji.

V prosvetnem domu je Posavski muzej uredil v malih dvoranah v pritličju razstavo dokumentarnih fotografij o oktobrskih dogodkih v Rusiji pred 50 leti. Na tej razstavi so predstavili tudi udeležence revolucije iz brežiške občine.

Trgovsko podjetje KRKA je 27. oktobra odprlo uprav-

ne prostore v nadzidani trgovini na Cesti prvih borcev v Brežicah. Zvezler je bila v veliki dvorani prosvetnega doma slavnostna akademija, na kateri so se predstavili štirje pevski zbori iz občine.

Uvodno besedilo je imel predsednik občinske konference SZDI Janez Pirnat.

Na dan občinskega praznika, 28. oktobra, so se zbrali občiniki in gostje na slavnostni seji občinske skupščine. Med gosti sta bila predsednik prosvetno-kulturnega zborna skupščine SRS Miloš Poljanšek in pomočnik kulturnega sekretarja za kulturno Boris Lipušček. Odborniki so ob tej priložnosti pozdravili v svoji sredi delegacijo iz bratislavske občine Velike Plane, udeležence oktobrskih revolucij iz domače občine, starše padlih borcev Brežiške čete, predstavnike garnizije Cerkelj, zvezne in republiške poslanice ter zastopnika sosednjih občin.

Predsednik občinske skupščine Vinko Jurkas je na slavnostni seji izročil odlikovanja predsednika republike. Prisrčno je čestital prisotnim udeležencem oktobrskih revolucij in jim poklonil spominsko darilo.

Za praznik je čestital brežiškim občanom tudi predstavnik Velike Plane. Dejal je, da so njihovi občani veseli sodelovanja z Brežičani in da si želijo še nadaljnega bliževanja na vseh delovnih področjih.

Polet mladih pred konferenco

V brežiški občini je 33 zavajajoči svet in domovinodajci mladiški aktivov. Večina je že skicala letne konference. Ta teden se se stajajo aktivni v Brežicah, Dobovi in Crešnjevcih. Člani občinskega komiteja ZM obiskujejo aktivne na vasi. Mladi so ta čas zelo zapošleni doma, zato jih predsedniki s težavo privabijo na konference. So pa tudi vodstva ponekod premašo pričakovana, zato so morali na primer v Artičah in Štrnjah konferenco preložiti na kasnejši čas.

V Skopicih so ustanovili nov aktiv. 26 mladink in mladincev je bilo pripravljenih vstopiti vanj in se lotiti organiziranega dela.

O poteku letnih konferenc, o pripravah na občinske konference, o krvodajalski akciji, reorganizaciji ZK in pripravah na oddajo »Spô-

SLEDI SO SE
NADVSE
ZADOVOLJNI
POSLOVILI
OD TOPLIC

„Le kdaj pa
kdaj preveč
olja na solati“

Na tiakovni konferenci v Cateških Toplicah so 17. oktobra svedki gostje odgovarjali na vprašanja slovenskih in hrvaških časnika. Z bivanjem v zdravilišču so bili izredno zadovoljni, in ko so vpraševalci želeli zvesti tudi za pomanjkljivosti in vzroke morebitnega nezadovoljstva, so soglasno in malce hudomušno izjavili, da nimajo pripomb in da je bilo kvečjemu kdaj pa kdaj spreč olja na solati.

Izredno so povabilili zdravstveno nego, zlasti individualen pristop zdravniku k pacientom, kakor tudi vse hoteliske usluge. Zelo so jih navdušili skupni izleti na Bižnjisko, v Kostanjevico in Pleterje, v Ljubljano, na Otočec in v Zagreb. Tudi prireditve v Toplicah so pozdravili. Zapelj jih je Slovenski odtok, in obiskala jih je folklorna skupina I. G. Kovarič iz Zagreba.

V Cateških Toplicah je poslata švedska bolnica Linköping. Pacientov je bilo 55, spremljale pa so jih medicinske sestre, bovinarke in fizioterapeutke. Med boviniki jih je bilo ob prihodu osem prikljenjenih na posteljo. Vsem se je zdravje zelo izboljšalo in nekateri ponovno lahko stopijo na noge. Vsi po vrsti so presenečeni nad velikim zdravilnim učinkom hidroterapije in spoštevane. Prilodnje leto bi z mnogi spet radi vrnili. Tako je želeli imeti v sobah radijske sprejemnike, poleg zdravilskih zgradb pa športna igrišča. Tudi kolesa za krajše izlete v okolico so počesarali.

Z avtomobilom do bolnišnice

29. oktobra popoldne se je priprila prometna nesreča v Cerničevi ulici v Brežicah. 16-letni Bruno Filipič iz Trnja je brez vednosti staršev vzel dostavni avto. Z neprimernim hitrostjo je zavozil v desni ovink na Cerničevi cesti. Ko ga je zanesel na lev stran, je se močne zavil v desno, se prevrnil in trpel v stene pri vrati brežiške bolnišnice. Pri tem se je hudo poškodoval. Na avtomobilu je za 2000 Ndin škoda.

Z otvoritve ceste v Skopicih. Pionirka izroča šopek na geljnov direktorju Cestnega podjetja Novo mesto v znak hvaležnosti občanov za dobro opravljeno delo. (Foto: J. Teppey)

Obračun pred zbori volivcev

25. oktobra so se začeli po vsej občini zbori volivcev. Na dnevnem redu je razprava o programu gospodarskega in komunalnega razvoja občine Krško, povezana z novo vlogo in delom krajevnih skupnosti. Skupinska uprava je pripravila za vsako krajevno skupnost pregled vseh družbenih dajatev, ki se stekajo v njihovih območjih. V Številkah bodo na drugi strani povzete tudi vse vsote, ki jih družba nakaže nazaj za šolstvo, socialne podpore, ceste, vasko poti in podobno. Ob koncu samo še tale podatek. V občini je predpisanih davkov za 112 milijonov S din, ponovno šolstvo samo pa dobi 340 milijonov S din.

Čimprej spremeniti miselnost komunistov

Iz organizacije je odšlo več članov, kot so jih na novo sprejeli — Pomlajevanje bo treba v prihodnje vzeti zares — Komunisti se niso izkazali v delu krajevnih skupnosti niti na zborih volivcev — Odslej več pozornosti izobrazovanju članstva

V Krškem je bila v soboto, 28. oktobra, prva seja občinske konference Zveze komunistov. Prisotovali so ji tudi ugledni gostje in politični delavec, med njimi član CK ZKS dr. Jože Brilej in Zdenko Picej ter republiški poslanec Milan Ravbar, Stane Nuncić in Edo Komčar.

Komunisti so obravnavali hodnje aktivirali predvsem potek reorganizacije ZK v občini, na katero so se pravljali že od oktobra lani. V okviru dosedanjih organizacijskih oblik je bilo zadane čase čutiti zastoj dela, zato so se člani radi usmerili v iskanje novih poti organiziranosti Zveze komunistov. Člani naj bi se v pri-

nodnje bodo poskrbeli za več seminarjev in predavanj, na katerih se bodo člani ZKlahko izobraževali.

Ko so obravnavali kadrovsко politiko, so ugotovili, da v vrstah Zveze komunistov pomlajevanja skoraj ni. Celo nasprotno, od minule konference je izstopilo ali bilo izključenih več članov, kot so jih sprejeli na novo. To je tudi odraža vsebinsko nezadovoljstva dela v ZK. Ob tej priložnosti je bilo slišati nekaj kritike na račun mladinske organizacije, češ da preslabo pripravlja člane na odgovorne naloge v prihodnosti.

Tudi pri delu krajevnih skupnosti in na zborih volivcev aktivnost komunistov ni bila zadovoljiva. Ta pasivnost je vzrok, da krajevne skupnosti se do danes niso prav zaživele.

Na konferenci so kritično ocenili tudi stanovanjsko politiko v občini. Denar, namenjen za gradnjo v družbenem sektorju je razdrobljen na devet stanovanjskih enot. To povzroča veliko zastajanje v finančiranju družbenih gradenj in velik porast zasebnih gradenj. Že danes se v občini zaskrbljeno sprašujejo, kako zagotoviti stanovanja delavcem v družbenih službah, če pa hodo s tako politiko nadaljevati, se bodo razmere se po slabale.

Konferenca je na podlagi razprave sprejela sklep in idejne smernice za hodo delo, katerega cilj je predvsem odstranjanje dosedanja slabosti in pomladiti organizacijo z novimi člani iz neposredne proizvodnje.

Resolucija prosvetnih delavcev

Prosvetni delavci krške in sevniške občine, zbrani na delovni konferenci v Krškem, izražamo popolno solidarnost z vietnamskim ljudstvom, ki se junakovo bori za neodvisnost. Hkrati ostro obsojamo agresorja v tej vojni in zahtevamo, naj jo takoj prekine.

Naj živi svobodno vietnamsko ljudstvo!

Prosvetni delavci sevniške in krške občine

Filatelična razstava

Po osnovnih šolah krške občine že potuje filatelična razstava mladih zbirateljev znakov. Za to razstavo so člani filateličnega društva pripravili izbor znakov na temo oktobrske revolucije. Učenci povsed z zanimanjem ogledujejo razstavno gradivo.

KRŠKE NOVICE

ZA PODROČJE KRŠKEGA, ZDOL IN RAKE je bila 27. oktobra organizirana krovodajska akcija. Odziv je bil zadovoljiv. Kri je dalo 245 prostovoljev. Zahvaljujemo predvsem TSS, ki je pridobil med dijaki največ krovodajalcev. Tudi v CELUZOJI je dalo kri več delavcev, kot so pričakovali po izredni akciji v avgustu.

V PETEK SO V DOMU SVOBODE proslavili občetico oktobrske revolucije s svečano akademijo. Osnovna šola in tehnička srednja šola sta pripravili pester kulturni program, s katerim je bilo občinstvo zelo zadovoljno.

POROKE LE ENO SOBO TO V MESECU. Odkar so v občinski upravi vpeljali proste sobote, so novoporočeni v Zagatu: poročilo se lahko le zadnjo soboto v mesecu ali pa druge delovne dneve v tednu. Neviščnost rešujejo krajevni uradi, ki so do bodočih zakonov bolj uvidljivi. Nasproč pa veliko občanov meni, da bi morala občinska uprava delati tako kot do nedavnega.

KEMICNA GISTILNICA IN PRALNICA je zaradi kakovostnega čiščenja znana v vsem Spodnjem Posavju. Se več pojavlja pa bi doživel, če bi odiščene obleke strankam tudi zakrpal, prišli gumbe ipd. Marsikdo si bo mislil: malenkost. Res je, vendar takšna, da je človek večkrat slabe volje, ker na to niso pozorni. Predlog je dobronameren. V Gistilnici Kordič nasproti bencinske držalke na primer takšne reči opazijo.

SOS ZA SOLO. Da bi resili vprašanje solskih prostorov v mestu, bi potrebovali okoli 400 milijonov S din. Sedanj ſolski prostori so tako tesni, da morajo v nekaterih primerih učiti v treh ali celo štirih izmenah. Pri tem trpi kakovost pouka, zato bo treba čimprej sezdati novo ſolo. Občini bomo morali prisoditi na pomoč občani s samopriskrivkom.

Izbira peči na olje

V prodajalni ELEKTROTEHNE v Krškem imajo veliko izbiro domaćih in uvoženih peči na olje:

- QUEEN (10.000 kal.)
- EMO 5 (5000 kal.)
- KONTAKT (7500 kal.)
- LIFAM (7500 kal.)
- FENIX (7500 in 5500 kal.)

Prav tako lahko dobite v tej prodajalni različne električne peči, infra peči za kopalnice in druga gremna telesa.

Za mrzle dni — peč pri ELEKTROTEHNI!

DROBNE S SENOVEGA

V SREDO, 25. OKTOBRA, je bila na Senovem krovodajska akcija. Udeležilo so je 145 krovodajalcev. Kri je dalo 127 ljudi. Večje število pa je prijavil krovodajalcev na prijavo na odzven kri v osnovno ſolo.

REMONT V RUDNIKI SEPARACIJI so že končali. Zopet je zadeba obratovati v dveh izmenah, med remontom pa so bile tri izmenah.

GRADNJA STOLPIČA NAGLO NAPREDUJE. Kaze, da poteka del brez težav. Sedaj zdajajo že drugo nadstropje. Če bo vreme le še nekaj časa naklonjeno, bodo zidanje kmalu končali.

ti do strokovnih kadrov, ki bodo poučevani na tej soli?

Najprej se moramo pogovoriti, ali bo reševali problem v naši občini.

V šolskem letu 1964/65 je bil ustanovljen prvi oddelok posebne ſole, naslednji dve leti drugi in tretji, z letoskim šolskim letom pa še četrti. Tako se bo ſola lahko postopoma razvila v popolno osnovno ſolo z vsemi osmimi razredi. Vzporedno z njenim razvojem se pojavi naslednji problem:

1. Kako zajeti v posebno ſolo vse prizadete otroke, tudi tiste, ki so oddaljeni od Krškega in nimajo možnosti voziti se v ſolo z javnim prometnimi sredstvi?

2. Kje in kako organizirati v sedanjih razmerah praktični del pouka, kjer naj bi se učenci posebne ſole usposabljali tudi za razne poklice?

3. Kje dobiti potrebna finančna sredstva in kako pri-

Nastop gasilcev tovarne celuloze in papirja na tekmovalju v Radečah. Ta gasilska desetina je osvojila prvo mesto.

SKRB ZA DUSEVNO MANJ RAZVITE OTROKE IN POSEBNE SOLE

Ena ſola za tri posavske občine?

Ko bo v Krškem zgrajena nova osnovna ſola, bo sedanja ſolska zgradba na Vidmu lahko sprejela pod streho vse tiste učence, ki ne morejo slediti rednemu pouku v osnovnih ſolah — V njej bo dovolj prostora za otroke iz vseh spodnjeposavskih občin

V peti številki »Naprej« iz leta 1912, ki jo je urejal in izdajal sedaj že pokojni univerzitetni profesor dr. Mihajlo Rostohar, je v sestavku z naslovom »Skrb za duševno nerazvite otroke in pomožne ſole« med drugim zapisano tudi tole: »... ne dolgo tega, ko smo videli vse narodno delo v prirejaju veselje in shodov, v zadnjem času pa se je pridružilo gospodarsko, socialno in predvsem kulturno delo

SLAVKO SMERDEL:

pri nas je seveda še vse v povoju, vendar smo na delu sedanja uspehe društva za varstvo otrok lahko ponosni... Hočemo biti kulturni družbe. Mi pa imamo na stotine ljudi, ki jih narava ni obdarila z enakimi duševnimi darovi kakor večino drugih in ti so že v mladosti ovira ostali ſolski mladini, pozneje pa pridejo v prisilne delavnice in ječe. S pravčasno vzgojo in podporo pa se lahko duševno slabe otroki vzgoji za koristne člane človeške družbe.«

Od takrat, ko je pisec na vedenega sestavka ugotavljal, kakšno je varstvo duševno

vsekaj posameznik naj postane uporaben član človeštva

ti do strokovnih kadrov, ki bodo poučevani na tej soli?

Najprej se moramo pogovoriti, ali bo reševali problem v naši občini.

V šolskem letu 1964/65 je bil ustanovljen prvi oddelok posebne ſole, naslednji dve leti drugi in tretji, z letoskim šolskim letom pa še četrti. Tako se bo ſola lahko postopoma razvila v popolno osnovno ſolo z vsemi osmimi razredi. Vzporedno z njenim razvojem se pojavi naslednji problem:

1. Kako zajeti v posebno ſolo vse prizadete otroke, tudi tiste, ki so oddaljeni od Krškega in nimajo možnosti voziti se v ſolo z javnim prometnimi sredstvi?

2. Kje in kako organizirati v sedanjih razmerah praktični del pouka, kjer naj bi se učenci posebne ſole usposabljali tudi za razne poklice?

3. Kje dobiti potrebna finančna sredstva in kako pri-

Berjakova mama

21. oktobra je v Krmelju preminila v 77. letu starosti Gizela Berjak, vdova po rudarju in mati devetih otrok, katerih sta sinov Emil in Bogo dala življenje v vrstah borev NOV. Pokojnica

je bila znana kot dobra žena, skrbna mati, snoje otroke pa je vzgojila v ljubezni do domovine. Zadnja leta je preživelu pri svojih otrocih. Pred 13 leti je izgubila tudi moža.

Pokopali so jo v torek, 24. oktobra, na njeno željo na Mirni. Na zadnjo pot so jo spremili strelčni znanci in prijatelji.

D. R.

Konferenca ZK v Sevnici

V soboto dopoldne, 28. oktobra, je bila v dvorani gasilskega doma prva seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri so obravnavali reorganizacijo ZK in ideje na področju izobraževanja in vsebinske raznovrstnosti. Referat je imel sekretar občinskega komiteja Jože Bogovič. O seji bomo počitno poročali prihodnjih.

Zahtevam Studenčanov ni ugodeno

Ze dalj casa je od tega, odkar so na Studencu nekatere družbenopolitične organizacije razpravljale o dostavljanju pošte na Studenc. Zahvale so, naj bi avtobus Gorjancev, ki pelje v Maribor, zjutraj oddal pošto na Impolici, od koder bi jo odnesel pismosno do studenške pošte. Na ta način bi lahko naslovljenci prejeli posiljke dan prej kot sedaj, ko pošto na Studenc prevaža iz Sevnice šolski avtobus. Ta avtobus pa pripelje na Studenec včasih šele ob 11. uri. Predvsem so težave v zamislu času, ko na Studenec sploh ne more priti.

Upravni odbor podjetja na PTT promet Novo mesto je o tem razpravljal in žal zahtevi ni mogel ugoditi, ker ima ta pošta malo prometa in posluje z izgubo, ki znasa leto okrog 24.000 N din.

Tržiče: malo prijav vinskega pridelka

Vinogradniki morajo tudi letos prijaviti vinski pridelek. Čeprav so letos večje količine na enega čiana družine oproščene plačevanja zveznega prometnega davka, ljudje zelo malo prijavljajo. Do konca prejšnjega tedna je na območju tržiškega krajevnega urada prijavilo pridelek le 14 vinogradnikov. Res je, da so letos prodali precej grozdja, vendar je prijav mnogo premalo. Posebna komisija bo pregledala stanje in krepitev kaznovala, zato je treba vino prijaviti. Čas za prijavo je do 1. novembra.

In vendarle ne samo o dinarju

Danes se bo sestala skupščina sevnške temeljne izobraževalne skupnosti, ki bo pretresla predložene teze o enotnih osnovah in merilih za financiranje šol. Na dnevnom redu bo tudi obravnavana zakona o varstvu otrok

Nalog na področju izobraževanja in šolstva je toliko, da se sevnški izvršni odbor temeljne izobraževalne skupnosti velikokrat sestaja. Spodbudno je, da so začela pedagoška vprašanja že odgovarjati nenehno prisotne denarne težave. Kot je zadržala predsednica IO Elka Grile, šolstvo ne bo dobilo manj, kot bi sicer dobilo iz občinskega proračuna, dotok dододkov je dober in ni težav z nakazovanjem denarja,

Izvršni odbor je prepričan, da bi na osnovnih šolah ponovno ugotovili na seji občinske konference ZK. Prosvetni delavci bodo morali pri tem več narediti sanjsaj, da je gotovo, da niso vsi učitelji enako prizadetni in uspešni. Ceravno je merila teže ugotoviti kot pri drugi vrsti dela, vendar obstaja jo tudi pri tem delu. V sevnški temeljni izobraževalni skupnosti se bodo teh stvari načrtneje lotili prihodnje leto.

Večer med krmeljskimi krvodajalcem

V četrtek, 26. oktobra, je bila v Krmelju proslava krvodajalstva, katere so se udeležili tudi krvodajalci iz Tržiča in Sentjanža, predsednik ObS Franc Molan, zastopnik občinske konference SZDL, tov. Stopar, predsednik občinskega odbora RK Rudi Lisek, direktor METALNE Vlado Senčar in drugi. Na svečanosti so bili tudi pisatelj Ingolič, pesnik Smit in tajnik Prešernove družbe na Dime.

Po uvodni besedi predsednika krvodajalske komisije tov. Skočirja je bila podelitev znak za desetkratno in petkratno darovanje krvi. Na področju Krmelja so desetkrat dali kri štirje ljudje, petkrat pa kar 33. Zatem so

Dve novi stavbi

V lepem jesenskem vremenu lepo napredujejo gradbne dela na dveh novih stavbah pri železniški postaji. Bodoči trgovski dom železnine je že pod streho, prav tako pa dobiva iz dneva v dan popolnejše lice stavba nove restavracije. Obe stavbi bosta novemu delu Sevnice, ki raste pri železniški postaji, v izreden okras.

S. SK.

Za jarke in jame močnejši plug

Cesta Sevnica-Loka je vsa kotanjasta, da je prav nevarna za voznike motornih vozil in kolesarje. Treba jo bodo urediti. Cestar Prašnikar je povedal, da so že poslali plug, ki bi cesto zoral, ko pa so ugotovili, da potrebujejo težjega in močnejšega, so se s presibkim plugom vrnil. Vaščani Loke in Račice se že odločajo za samopospetev, s katerim bi asfaltirali cesti skozi obe naselji.

Oblašujte v DL!

SEVNIŠKI PABERKI

■ TUDI VRTACA ZA POTREBE TURIZMA. Sevnški turistični društvo je predlagalo, naj bi hrib Vrtaca rezervirali za potrebe građev in Lutrove kleti, kjer bo v prihodnjem postala najpomembnejša turistična postojanka v sevnški občini. Greč, ki naj bi bil zamenjan, je zdaj pod upravo kmetijskega kombinata.

■ MOST ZAPRT SE DO KONCA LETA. Pleskanje železniškega mostu čez Savo počasi napreduje. Most je za prehod pešcev predvi-

razdelili knjižne nagrade 12 učencem osnovnih šol, učenka Merica Fuksa iz Tržiča pa je ob tej priložnosti prebrala svojo lepo nalog o pomenu krvodajalstva, v dar pa je prejela knjigo Prešernove družbe o pionirski razstavi slik.

Še en mesec časa za kroniko

Ko se je pred kratkim v Sevnici sestala komisija, za turizem pri občinski konferenci SZDL, so člani menili, da je najvažnejša naloga pomagati zbrati čimveč podatkov in gradiva za sovniško kroniko, ki bi predstavljala zaokroženo podobo o ljudem in krajih v tem delu Slovenije. Gradivo naj bi zbirali še do začetka decembra. Komisija je tudi sklenila, da je treba sklicati turistična društva in skupaj z njimi načrtovati, kaj vse je treba narediti za lepšo podobo krajev.

Po mnenju članov bi bilo treba spregovoriti tudi o tem, zakaj spremajajo urbanistični načrt mesta Sevnica brez vednosti občanov.

Po kratkem odmoru so krmeljski pionirji recitarili pesmi, zatem pa je najprej prebral svoje pesmi tov. Smit, za njim pa nekaj odiomkov iz svojih del pisatelj Ingolič. Z žrebom izbrani udeleženci so prejeli nekaj lepih knjig Prešernove družbe.

ZA IZOBRAŽEVANJE BODOČIH MLADIH KMETOVALCEV

Zakaj nimamo šol za kmete?

Kmeta je treba tudi z znanjem usposobiti za sodobno obdelavo zemlje in sodobno kmetovanje — Začnimo s tem pri kmečki mladini!

Občina Sevnica je kljub vsemu še občina, kjer se skoraj polovico prebivalcev bavi s kmetijstvom. Analize so pokazale, da je na posestvih največ starih ljudi in otrok, medtem ko mladi odhajajo v centre. Da bi mlade ljudi pridobili tudi za obdelovanje zemlje, jih je najprej treba usposobiti za to, da bo do zemljo znali obdelovati tako, da bo tudi ta donosna.

Ze lani se je delavska uni-

verza prizadevala, da bi tiste, ki so ostali po končani osmiletki doma na kmetiji, izobraževala v sodobnem kmetovanju. Vendar pri tem ni imela preveč uspehov, ker ni bilo obiska, čeprav bi lahko pričakovali v Zabukovju, Bučki in Studencu, da bodo ljudje na takih predavanjih z veseljem hodili, ker so kraj od Sevnice, kjer bi se lahko zaposlili, precej oddaljeni. Vrh

Kako bo z izobraževanjem mladih kmetovalcev v letosnjem letu? Z izobraževanjem bodočih kmetovalcev bi moral začeti že v šoli, vendar za to ni najboljših možnosti, o čemer je obširno razpravljaj na zadnjih sejih svet za izobraževanje. Predmetnički osnovnih šol so za vse republike enaki in preoblačeni, da bi lahko dodatno izvedli še pouk kmetijstva. Nekateri so predlagali, naj bi otroci imeli kmetijske krožke. Sklenjeno pa je bilo, naj bi temeljna izobraževalna skupnost z upravitelji, ki proučijo možnost zaposlitve agronomov, ki bi predaval na vseh solah o smetljivosti. Predvsem je to važno zaradi edaljne vsejega uvažanja mehanizacije, umetnih gnojil, planov ipd.

Odstrelil je jelena

V nedeljo, 15. oktobra, je priredila lovsko družino Loka reden lov na zajce in fazane. Lovec Mavrič Jurkovič iz Celovnika nad Loko je opazil jelena, ki sta pridrvela iz smeri Jurklostra. Prvi mu je ušel, drugega pa je zadel z dvema streloma. Odščen je tehtal 127 kg. Lepi jelenski rogovi bodo srečnega Jurkoviča še dolgo spominjali na izredno lovsko doživetje.

S. SK.

Najprej zajetje, potem ostalo

Krajevna skupnost Loka se loteva gradnje vodovoda — Z zvišano vodarino, s posojilom občine in s pomočjo od drugod bo treba zbrati 18 milijonov Sdin za gradnjo zajetja

predstavniki občinske skupnosti že pogovarjali na glavnem odboru RK v Ljubljani in republiški vodni skupnosti. Za dotacije in krediti ni veliko možnosti, pri republiški vodni skupnosti pa so

jim obljudili, da bo mogoče s prošnjo delno uspeti pri hodnje leto.

Občinska skupnost Sevnica je na seji dodelila krajevni skupnosti Loka posojilo v znesku 2.000.000 S din iz sredstev matematičnih rezerv DOZ. Ce bo v letosnjem letu še kaj sredstev iz tega vrha, bo občina dodelila te skupnosti še toliko sredstev, da bi bilo mogoče v prvi fazi zgraditi zajetje, s čimer bodo lahko ugotovili, ali bo res dovolj vode na izviru, od koder jo nameravajo črpati, tudi za prihodnjih nekaj let.

S. SK.

Planinci na Lisci

14. oktobra so se na Lisci zbrali člani PD Lisci iz Sevnice. Ogledali so si diapositive fotoamaterjev, članov planinskega društva, z letosnjimi izletovi na Grossglockner, na Cortina d'Ampezzo, na Visoke v Nizke Tatre in v Budimpešto. Vsi so izrazili željo, naj bi bilo v prihodnjem letu še več takšnih izletov. Udeležencem so na Lisci posprestili z močom in prednim kostanjem.

S. SK.

Avtomatska telefonična, toda več pritožb

Odkar je Sevnica dobila avtomatsko telefonsko centralo, se je povečalo število pritožb zaradi slabih telefonskih zvez. V drugi polovici oktobra so bili ljudje dva dni celo brez njih, zato so preko Socialistične zveze zahtevali, naj do končno urejene teh prostorov bi potrebovali še 700.000 Sdin. Vendar tega ljudje ne morejo sami prispevati, ker jih čaka tudi gradnja novega vodovoda, ki bo zahtevala veliko denarja. Ker nabiralna

akcija ni dala sadov, so tedni sklenili zaprositi za pomoč občinsko organizacijo SZDL, da bi z ujeno pomočjo le prišli do družbenih prostorov.

Nagrjene organizacije

Občinski odbor RK Sevnica je na zadnjih sejih za uspehe pri krvodajalstvu nagrajil več osnovnih organizacij EK z denarnimi zneski. Nagrade so prejeli organizacije RK na Bučki, v Lobi, Zabukovju, Krmelju, Sentjanžu in Tržiču. Organizacijam na bo na grada spodbuda za delo v krvodajalstvu.

S. SK.

„Bili smo nepošteno izigrani!”

Občinska konferenca ZK: »S sklepom republiškega sekretariata za gospodarstvo se ne strinjam!«

Direktor GG Novo mesto je dobil pred kratkim ultimativ pod grožnjo prijave javnemu tožilcu, da mora te dni izvesti predajo zasebnih gozdrov Gozdnemu gospodarstvu Brežice, kot to zahteva republiški sekretariat za gospodarstvo. Ko je Nace Dezman načel to vprašanje, je bila vsa razprava dleča preusmerjena na gozdove.

Ivan Golec: »Zalaj ne bi dogovora na izvršnem svetu, ki je bil tik pred volitvami

in po katerem bi GG Brežice sporne gozdove začasno oddalo GG Novo mesto, tudi uresničili? Menim, da takšno početje vodilnih ljudi v sekretariatu ni na mestu. Gozdove so obljudili samo zato, da so volitve minile brez petljajev.«

Franci Kolar: »Gre za grobo krštev samoupravne prakse.«

Riko Kolenc: »Izhajajte iz tega, kar je bilo obljudljeno,

pa ne urešičeno. Stvari pričakite predsedniku izvršnega sveta.«

Ciril Pevec: »Strokovni problem je prerasel v politične. Bistvo je v tem, ali bo zmagal kabinetno stališče ali gospodarske utemeljitve in zdrava pamet.«

Na predlog Romana Ogriča je konferenca sprejela skupno stališče, da se ne strinja s sklepom sekretariata za gospodarstvo.

Še ena mesnica v Trebnjem

KPD Dob, ki ima tudi svojo klanico, se je začel zanimati, da bi v Trebnjem odprl svojo prodajalno mesa. To bi bilo najceneje urediti v delu Pavlinove gostilne, kjer je nekdaj že bila prodajalna, vendar prostori, taki kot so sedaj, ne ustrezajo sanitarno-tehničnim predpisom. Trebanjci bi pozdravili otvoritev še ene prodajalne, saj konkurenca koristi porabnikom, kot je pokazal tudi primer Milana, kjer ljudje pojavijo pre-

skrbo z mesom, odkar je odprl prodajalno tudi zasebni mesar.

Novomeško Invalidsko občino podjetje pa se zanima za možnosti, da bi v Trebnjem odprlo delavnico za popravilo radijskih in televizijskih sprejemnikov. Kraj take deavnice zdaj nima, čeprav stoji aparator nenehno na rašča in morajo ljudje v druge večje kraje, če naprave odpovedo.

Reorganizacija ZK je v spremembni mišljenju

V soboto, 28. oktobra, je bila v Trebnjem prva seja občinske konference Zveze komunistov, ki je bila posvečena predvsem izvajjanju gospodarske in družbene reforme. Na seji so izvolili nov občinski komite ZK, v katerem so: Roman Ogrin, Janez Gartner, Ivanka Pavlin, Stane Hribar, Ivan Golec, Avgust Gregorčič, Jože Zorenč, Ciril Bukovec in Milan Turk; za sekretarja občinskega komiteja je bil izbran sedanji sekretar Roman Ogrin. Konferenca je izvolila tudi člane petih komisij, sprejela delovni program in poslovnik občinske konference ter sklep o organiziranosti komunistov in delovanju organov ZK v občini. Seje sta se udeležila tudi Riko Kolenc in Jaka Žen, člana CK ZKS.

Roman Ogrin je podal obširen referat o idejno-političnih problemih pri izvajjanju gospodarske in družbene reforme. Opozoril je na vrsto napačnih pogledov, na premajno odločnost članov ZK ter na premajno budnost pri nekaterih pojavih v življenu, na premajhen vpliv komunistov v več delovnih organizacijah v občini. Govoril je tudi o zunanjopolitičnih dogodkih in o naši zunanjosti politiki. Komunisti ne smejo stati ob strani in opazovati vreč ter čakati, kaj se bo zgodilo; potrebno je akcija, je poudaril. Govoril je tudi o nerazumevanju bistva našega samoupravnega sistema in njegove vloge ter o poskuški skrivanja za odločitvami samoupravnih organov ter bežanja pred odgovornostjo. Na koncu je govoril o reorganizaciji ZK, kjer so za organizacijske spremembami na vrsti spremembe v dejavnosti, in novi vlogi ZK v sedanjih razmerah.

Jože Godnjavec je v razpravi menil, da po dveh letih re-

organizacija prinaša predvsem spremembe v miselnosti komunistov. V prihodnje bo treba biti bolj učinkovit in hiter pri ukrepanju, bolj prizadet, bolj delaven in idejnega razgledan. Lotiti se bo treba tudi odločnejših idejnih spopadov, je menil v razpravi.

Slavko Kržan je opozoril na pomanjkanje dolgoročnejših načrtov v delovnih organizacijah, ki prema velo vedo predvsem o potrebah tržišča. Izobraževanje na delovnem mestu se vedno ne doživlja takega razmaha, kot bi ga lahko. Zasedanja samoupravnih organov so prema velo pripravljena, v delovnih organi-

zacijah pa preveč poguščamo tistim, ki ne dajo dovolj odsebe.

Sledila je obravnavna o gozdovih v trebanjski občini, ki jo objavljamo posebej, za tem pa je direktor KZ inž Slavko Nemanič govoril o tem, kako državne rezerve ne spoštujejo pogodib za krompir ter o težavah zaradi uskladiščenja pridelka, kar znova slab vero proizvajalca v učinkovite posoge v kmetijstvu. Janez Mihevc je govoril o kadrovskih vprašanjih v delovnih organizacijah. Anton Komar pa o vzrokih, ki preprečujejo, da mladi ne stopajo v večjem številu v vrste članov ZK.

M. L.

OBIŠČITE

KAVARNO
RESTAVRACIJO
IN KLETNO
RESTAVRACIJO
HOTELA
METROPOL

NOVO MESTO
pri avtobusni postaji

Ribniki nadomeščajo regulirano Mirno

Urejanje struge zmanjšuje življenjski prostor ribam, zato so se prizadetni mirenski ribiči lotili urejevanja ribnikov

S prostovoljnimi delom zgrajeni ribnik v Prelesju je zdral največjo letošnjo sušo. V njem je že videti lepe krape, ščuke in klenje, ribnik pa je zelo primeren za ribiška tekmovanja. Pod mirenskim gradom so uredili drstni ribnik za krapo, tako da v prihodnje mladici ne bo treba več kupovati drugod.

Struga Mirne bo prej ali bom. Taka struga pa pomeni manjše možnosti za ribi svet, zato se je mirenski pododbor nekdanje velike ribiške družine Mirna, katere dokončna usoda je vedno ni znana, odločil gojiti ribi tuji v ribnikih.

S 500 prostovoljnimi delovnimi urami so člani tega najbolj delavnega pododborja letošnjo pomlad v opuščeni jami opekarne v Prelesju utrdili bregove in spustili vodo;

ribnik že daje prve sadove. Ceravno se ribniško dno še ni učistilo, je v ribniku že veliko rib, ki dosegajo težo blizu treh kilogramov.

V oktobru so pri tem ribniku priredili prvo tekmovanje v ribiški piknik. V dnevnem tekmovanju je zmagal Lino Brec, drugi je bil Janez Spiletič, tretji Božo Ponikvar. Milan Prijatej je dobil ob tej priložnosti diplomu za vestno varovanje ribnika. Škoda, da na prireditvi ni bilo ribičev iz sodnih ribiških pododborov, saj ima prelepsi ribnik vse možnosti, da se ob njem začne stalno ribiško tekmovanje.

12 milijonov za stanovanja borcev

Komisija za skrb za borce je 17. oktobra sklenila, da bodo obiskovali vse borce kmete, ki imajo vloženo prošnje za kredite ali pa imajo slaba stanovanja. Ugotovila bo stanje, nato pa bodo najbolj prizadetim razdelili razpoložljivi denar. Ta bo za preuredivje stanovanj borcev kmeter na voljo 12 milijonov Sdin. Polovico tega zneska bo prispeval republiški sklad za borce, polovico pa občina Trebnje. S tem denarjem bodo rešili 25 zelo perečih stanovanjskih zadov kmeterov borcev v trebanjski občini.

Lovci: sklad naj bo pri občini

Pred kratkim so se sestali lovci s področja trebanjske občine in razpravljali o nalogah na področju lovstva. Znova so ugotovili, da ima področje možnosti za turistično lovstvo, vendar je treba zanj se precej narediti, zlasti pa veliko vlagati. Po njihovem preričanju naj bi bil sklad za gojenje divjadi pri občini in ne pri lovski zvezdi, ki bi sicer zbrani denar samo vratila družinam.

Cesta do koče na Homu

Ljubitelji parave vedo po vedeni, kako mikaven je Hom, grščevje z gozdovi in vinogradili severno od Sentruperta. Odkar pa so sentruperski lovci tam zgradili še lovsko kočo, je Hom postal pribivališče lovcev, zakaj na tem področju je tudi veliko divjadi.

Tekmo pa je s potmi in cestami. Ko so lani gradili cesto na Okrog in Hrastno, se je pokazalo, kako ljudje to potrebujejo, saj so zelo veliko pomagali. Prav gotovo so zato veseli novice, da bodo dobili še eno cesto, ki so jo začeli delati ta teden. Krožno bo povezovala včasini in peljala v bližnje lovski koče. Zanje bo precej prispevalo GG Novo mesto, ki je doslej upravljalo z zasebnimi gozdovi na tem območju.

Ne drobiti, potem ni učinka!

Predsednik Ivan Janežič o najvažnejših nalogah mirenske krajevne skupnosti

»Da bi za dejavnost krajevne skupnosti dobili denar, smo pred kratkim potrčali na vrata vseh mirenskih podjetij, pri KPD na Dobu in pri KZ Trebnje. Naleteli smo na presenetljivo veliko razmevanje, zlasti zaradi tega, ker smo rekli: to in to bomo naredili, stane toliko, koristilo pa bo tudi vam in vašim delavcem. Odgovorni so nam zagotovili, da bomo dobili ali denar ali pa usluge v obliki prevozov. Gradbeno opekarsko podjetje 30 kamionskih ur, KZ Trebnje traktor in nakladalec. Dob dva kamiona in traktor. Dana denarni prispevek, Tovarna šivalnih strojev kovinsko ogroj za prehod čez Mirno itd. Z vsem tem so nas že razveseli podjetja,« je povedal Ivan Janežič, novi predsednik sveta krajevne skupnosti, ko smo ga pred kratkim obiskali.

Močno naraščanje prometa in vse manj ustrezone poti in ceste, so tudi v mirenski KS odrinile za probleme na prvo mesto. Kakšna je cesta Mirna-Selo, ki je na litiski strani dobro urejena, ve samo tisti, ki mora voziti po njej. Dosti boljša ni cesta Brezovica-Sevnica ali pot do koče na Debencu ali do mirenskega pokopalnišča. To stvari, zrazen pa se ureditve javnega smetišča, ki je zdaj dobil nov prostor v opuščenem ribniku desno od Fužin, in ureditev prehoda čez Mirno pri Dani, vse na pripravljenosti ljudi in

pameten prednostni red del – vse to bo v prihodnje lahko povčalo učinek dodeljenega denarja.

Mirensko krajevno skupnost je dolgo časa tarejo vezave zaradi Šolstva in otruskega varstva. Ljudi že minova potrpljenje, zato sprašujejo, kje je tisti denar, ki ga abirajo s samoprispevkom vseh prebivalcev trebanjske občine. Seveda ne gre tako naglo. Najprej je treba zbrati dovolj veliko vsoto, sele zatem lahko začno kopati. Kot je znano, je bilo posojilo že odobreno, čiam sveta KS pa so si skupaj s predstavniki občine ogledali nova Šolska poslopja v Velikih Laščah, Crenomiju in na Igu. Ugotovili so, da bi bila črnomeljska izvedba z nekaj popravki najprimernejša, ker bolj ustreza kot Šola v obliki atletske stavbe, ki je bila prvotno v načrtu. Graditi bo se zatem spomladsi, v starši so bili prostor otroški vrtec, s tem pa bodo imeli Mirenci dve pomembni pridobitvi hkrati,

M. L.

Oblika uspešnega sodelovanja

Večina krajevnih skupnosti je začela delovati že v začetku 1966. Ukvajale so se s popravili potov, urejanjem cest, z napeljavo vodvodov, asfaltiranjem ceste Trebnje – Mirna – Mokronog, urejanjem krajev, pokopalnišč, z elektrifikacijo in podobnimi.

Svojo dejavnost so financirale z dotacijami iz proračuna, a prispevki podjetij in s samoprispevkami občanov, pa tudi z dohodkom od najemnine zemljišč SLP, ki so v njihovi upravi. Precejšen del denarja za popravila gozdov poti so dobile od GG Novo mesto.

KS so dejansko že postale najširši lokalni samoupravni organ občanov, ki rešuje skupne zadeve. Precej težav pa jim povzroča finančno materialno poslovanje, ker na podeželju ni ljudi, ki bi bili večji takšnega dela. Temu je delno krivo to, da je bilo od 6 milijonov dotacij, ki so bile odobrene krajevnim skupnostim letos, izkorisčenih do 30. septembra le 3 milijone 120 tisoč S din ali 38,8 odst.

Proslava 50-letnice Oktobra

Jutri in v nedeljo, 4. in 5. novembra, bosta v Trebnjem dve prireditvi v čast 50-letnice oktobrske revolucije. Prvi dan bo v avli osnovne šole sprejem za družbeno-politične delavce iz vse občine in slavnostna ekademija s svečanim govorom, nastopom pevcev Mirenske doline in recitatorjev. V nedeljo se bo ob pol osmih zvečer v prosternem domu predstavil Oder

TREBANJSKE NOVICE

Poravnalni sveti slabše?

Poravnalni sveti so koren samoupravni organ pri reševanju sporov med občani. Živahnja dejavnost poravnalnih svetov v občini Trebnje pa je zadnje čase precej zamrla. Vse kaže, da so jim krajevne skupnosti posvečale premalo pozornosti. Izvršni odbor občinske konference SZDL je zato sklenil prirediti posebno posvetovanje s člani poravnalnih svetov.

Vedno več mejnih sporov

Občinsko sodišče v Trebnjem mora reševati vedno več mejnih sporov in sporov zaradi delavnic, čeprav takih sporov še pred nedavnim ni bilo veliko. Lastniki postajajo vedno bolj občutljivi tudi zato, ker se vrednost zemljišč povečuje, reči pa je treba, da po drugi strani kršitev misijo, da lahko počno, kar se jim zlubi. Precej sporov zaradi meje ali služnosti pride po nepotrebni pred sodiščem, ker bi lahko bili rešeni s pametno poravnavo pred poravnalnim svetom. Naj omenimo samo znani spor za pot v Gorenji vasi, pri katerem je bilo za okoli 400.000 Sdin pravnih stroškov.

12 milijonov za stanovanja borcev

Komisija za skrb za borce je 17. oktobra sklenila, da bodo obiskovali vse borce kmete, ki imajo vloženo prošnje za kredite ali pa imajo slaba stanovanja. Ugotovila bo stanje, nato pa bodo najbolj prizadetim razdelili razpoložljivi denar. Ta bo za preuredivje stanovanj borcev kmeter na voljo 12 milijonov Sdin. Polovico tega zneska bo prispeval republiški sklad za borce, polovico pa občina Trebnje. S tem denarjem bodo rešili 25 zelo perečih stanovanjskih zadov kmeterov borcev v trebanjski občini.

„Raie farovž kot vodovod“

Pri tem finančni razmeri je bil dan 1. septembra letošnjega leta objavljen članek, ki se napisal, da se kmetije raje vozijo v gospodarskem koču kot v avtomobilu. Prav gotovo pa to na dnu, ampak igrajo glavno vlogo pri tem finančni razmeri.

Nase zupnišče je stalo mogoče že 100 let, med drugo svetovno vojno, da bo poščano. Gorniki smo se pripravljali že 20 let, da bi ga obnovili, seveda smo upali, da kultino posnemo kot vojno odiskodino. Cakali pa smo zunan, zato smo se lotili dela in stavbo spravili pod streho. Vse to smo dosegli s prostovoljnem delom in priznavajo gornikov in ostalih občinov, ki so nam mnogo pomagali, kar se jih tudi lepo zahvaljuje.

Smo pa tudi za gradnjo voda voda. O njem smo se večkrat govorili, nismo pa prisiljeno do sklepov o graditvi, ker nas nečesar odvraja številke, ki jih vidimo po drugih krajinah (50, 70, 80 milijonov) — to pa je veliko več, kot stele adaptacija zupnišča.

Prisli bi članikom, naj bi se pozanimal, zakaj na Gori ne od kupujejo mleka, kot smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili. Prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

GORNIK

Pripomba uredniku: To pismo nam je poslal nekdo iz Kraljev. Želeti je, naj ga ne podpišemo z njegovim imenom, ampak z »Gorniku«. Zajem smo mu delno izpolnili in ga podpisali le z »Gorniku«, ker je pad podpis le en, in ne vsaj trije, kar bi opredelovalo množino.

Na njegovo pobudo smo se posminali tudi pri kmetijski zadruzi

... zato na Gori ne odkupejo 100 litrov mleka. Zvedeli smo, da ga ne odkupejo zato, ker bi tu odkupli na dan le 150 do 300 litrov mleka, prevoz pa bi bil tako drag, da se odkup ne izplača. Zadruga je res oblikovala, da bo mleko odkuplovalo progo: Zimarske-Sušje-Podkancne-Nova vas. Vendar pa ni časa, da bi zavili po mleko še na Goro, ker mora biti mleko najkasneje ob 9. uri v mestu karne.

Vendar pa v zadrugi pravijo, da je tam že pogodok, da bi poščano. Gorniki smo se pripravljali že 20 let, da bi ga obnovili, seveda smo upali, da kultino posnemo kot vojno odiskodino.

Cakali pa smo zunan, zato smo se lotili dela in stavbo spravili pod streho. Vse to smo dosegli s prostovoljnem delom in priznavajo gornikov in ostalih občinov, ki so nam mnogo pomagali, kar se jih tudi lepo zahvaljuje.

Smo pa tudi za gradnjo voda voda. O njem smo se večkrat govorili, nismo pa prisiljeno do sklepov o graditvi, ker nas nečesar odvraja številke, ki jih vidimo po drugih krajinah (50, 70, 80 milijonov) — to pa je veliko več, kot stele adaptacija zupnišča.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

GORNIK

Pripomba uredniku: To pismo nam je poslal nekdo iz Kraljev. Želeti je, naj ga ne podpišemo z njegovim imenom, ampak z »Gorniku«. Zajem smo mu delno izpolnili in ga podpisali le z »Gorniku«, ker je pad podpis le en, in ne vsaj trije, kar bi opredelovalo množino.

Na njegovo pobudo smo se posminali tudi pri kmetijski zadruzi

RAZSIRJENA SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Mnogo pripomb k novem zakonu

Prispevek od katastrskega dohodka za zdravstveno zavarovanje kmetov naj odvajajo vsi lastniki zemlje — Lastniki do 10 arov zemlje naj bi bili oproščeni prispevkov — Občina naj plačuje za stare in onemogle kmete in svoje plačilo intabulira v breme posestva

Na razsirjeni seji izvršnega odbora občinske konference SZDL v Ribnici 24. oktobra so občinstvo razpravljali o načrtu novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov. K predlaganemu načrtu so imeli več pripomb. Načrt za konačna govorila, kdo je lahko kmetijski zavarovanec, nadalje o pravicah in zdravstvenega zavarovanja kmetov, finansiranju organizacij za varovanja itd.

V zakonskem načrtu je za popadenia kompleksna problematika zdravstvenega zavarovanja kmetov. Člani izvršnega odbora so se v načelu strinjali z novim predlogom, dali pa so nekaj pripombe, takoj na primer predlagajo, naj bi prispevki od posekanega lesa ne odvajali v sklad zdravstvenega zavarovanja lastnikov gozdov — kmetje, temveč gozdna organizacija, ki gospodari z gozdovi.

Nadalje so k načrtu zakona predlagali, naj bi mininalni prispevek od katastrskega dohodka od zemljiške

posesti v sklad zavarovanja kmetov odvajali vsi lastniki zemlje, tako da kmetje kot ostali (obrtniki, delavci, uslužbenci, upokojenci itd.). Prispevek, ki bi ga zbrali, naj bi uporabil predvsem kot pomoč za finansiranje zdravstvenega varstva kmetičkih otrok do 15. leta starosti in kmetov in njihovih članov, starih nad 65 let. Lastniki zemlje, ki nimajo več kot 10 arov (ohišnica), naj bi bili tega prispevka oproščeni.

Udeleženci seje so bili mnogi, naj republika s posebnim zakonom določi obseg zdravstvenega varstva kmetov, ker tega v načrtu začneva še.

Bili so tudi mnogi, naj bi občina delno ali pa v celoti krila prispevek za stare in onemogle kmete, ki sami niso več zmožni obdelovati zemlje in zato tudi ne plačevati prispevke. Ker pa so tudi lastniki posestva, naj občina za te in podobne izdatke knjiži kot dolg lastniki.

Ostanek dohodka je precej znižan v vseh gospodarskih organizacijah. Izjemna je spet Pletilnica žičnih mrež, kjer se je skoraj za enkrat povečal.

Gospodarske organizacije kažejo premajhno odločnost in sposobnost za osvojitev novih tržišč, za povečanje obsega proizvodnje in za zniževanje stroškov.

Ta in ke nekatere druge pomembljivosti so v gospodarskih organizacijah že vrsto let. Občinska skupščina in družbeno-politične organizacije so sprejele za njihovo odpravljanje že vrsto sklepov in priporočil, vendar jih delovne organizacije v glavnem niso upoštevale.

Slabši rezultati so tudi posledica nekaterih dobrih in stabilnih strani naših novih gospodarskih ukrepov. Ponemško so slabosti tudi slučajne ali pa samo sezonskega značaja, saj dosegajo gospodarske organizacije ribniške občine v drugi polovici leta vedno boljše rezultate kot v prvih.

O tem poročili bi morala na zadnji seji razpravljati tudi občinska skupščina. Vendar se je razprava pri nekaterih drugih, tudi pomembnih točkah tako zavrhla, da bodo odborniki obravnavati to poročilo na eni prihodnjih sej.

Še ena gasilska brizgalna

Gasilsko društvo Vinica — Zapotok je kupilo novo mortorno brizgalno, ki je stala 1.800.000 dinar. Denar so zbrali v vaščani občini vasi sami

Ribniški rokometni ekipi je letos oslabljena — Krizo bodo preboleli in posegli v boj za najvišja mesta

Ribniškim rokometnem letos ne gre. Lani so bili tretji v republiški rokometni ligi, letos pa so globoko na dnu tabele. Kje so varoki za tak

Razen tega letos nastopa

bile tudi nekatera druga ekipe (Tržič, Celje, Rudar itd.). Ribniški rokometni pravijo, da bodoto krizo preboleli. Pozimi bodo več vadili, spomladi pa se bodo nekateri člani ekipe že vrnili od vojakov. Trenutno je cilj ribniških rokometarjev, da se obdrže v slovenski ligi, prihodnje leto pa bodo posegli v boj za najboljša mesta na tabeli.

REFORMA POSTAJA VSAKDJANJA PRAKSA

Je kriva tudi nesposobnost?

Reforma se je že uveljavila: v težjih pogojih se je celotni dohodek povečal — Zakaj se izdatki povečujejo tako hitro? — Rentabilnost se je zmanjšala — Za hitrejše prilagajanje tržišča

Ce pogledamo pokazovalce gospodarskih gibanj v ribniški občini v letošnjem letu, se zvemo, da se je gospodarska reforma že povsem uveljavila.

Reforma je tako postala sečstven del vsakdanjega življenja. Vendar pa, kljub temu da je razpoloženje delovnih ljudi v prid reformi, opažamo, da je še precej nejasnosti v naših kolektivih, s kakšnimi ukrepi in spremembami v proizvodnih programih

SZDL o kmetijstvu in šolstvu

V Ribnici je bilo 24. oktobra bazensko posvetovanje predstavnikov občinskih konferenc SZDL iz Kočevja, Grosupljega in Ribnice, katerega so se udeležili tudi predstavniki republike konference SZDL Slovenije. Obravnavali so vprašanja doma skupščin, ki so se primere odkup mleka, ostali odkupi, vprašanja v zvezi z delom raznih organizacij ali podjetij, o presekih prebivalstva, šolstvu, zdravstvu in v osem ostalem. Na vse vprašanja vprašali so se občini ali vsaj večji del njih (na primer: odkup mleka, ostali odkupi, vprašanja v zvezi z delom raznih organizacij ali podjetij, o presekih prebivalstva, šolstvu, zdravstvu in v osem ostalem). Na vse vprašanja vprašali so se občini ali vsaj večji del njih (na primer: odkup mleka, ostali odkupi, vprašanja v zvezi z delom raznih organizacij ali podjetij, o presekih prebivalstva, šolstvu, zdravstvu in v osem ostalem).

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Vendar pa v zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na leto okoli milijon dinar dohodka, kar bi nam zelo koristilo.

Zadružnički odbor, ki smo se na členu zboru SZDL letos dogovorili, prisotni so bili zastopniki občinskega odbora SZDL, občanske skupinice in kmetijske zadruge Ribnica. Nekaj je bilo na tem tudi narejenega; ko pa bi se moral odkup začeti, je vse utihnilo. S tem bi lahko Gora dobila na le

Semičani so proslavljali

V soboto, 23. oktobra, so na proslavi krajevnega pravnika Semičani do zadnjega kotička napolnili dvorano v domu heroja Jozeta Mihelčiča. Med gosti je bil tudi republiški poslanec tov. Leopold Kresc. Učenci osnovne šole so pod vodstvom prof. Anice Snoj uprizorili lep program, v katerem so sodelovali z recitacijami in igričo. Ob koncu so pevci moškega pevskega zbora GRAFIKA iz Ljubljane pod vodstvom prof. Franca Mileka zapeli nekaj besmi. Po proslavi je bila v domu Partizana družabna predstava, na kateri so gasilci tocili dobro vino in sekali pecenko.

F. D.

Posvet s predsedniki KO SZDL

Pred kratkim so se v Crnomlju sestali predsedniki krajevnih organizacij SZDL ter se pogovarjali o pripravah na krajevne konference, ki bodo novembra in decembra. Na vseh bodo obravnavali predvsem vprašanje kulturne dejavnosti in delo mladine. Saje krajevnih odborov so že v teku, na njih pa dolgoča vsebinsko konferenco in delovne programe za bodoče obdobje. Na posvetu v Crnomlju so načeli tudi vprašanje odiskodnine, povročene z vnaškimi vajami, ker je v več krajih škoda večja, kot so računali.

Zahvala VELETEKSTILU

Beločrnska zemlja je pusta in njenim prebivalcem ne nudi veliko. Veli ko je se siromašnih krajev, med katere spada tudi Sinji vrh, visoko med hribi. Iz tega okoliša je 86 beločrnskih otrok, ki morajo vstajati zgodaj zjutraj, ko je še mrak, domov pa se vračajo pozno popoldne. Marsikateri med njimi ni primerno oblečen ne obut. Prav zato smo vaščani Sinjega vrha hvaležni podjetju Veletekstil, ki je naše otroke obdarilo z oblačili.

Tekmovali bodo za Župančičeve nagrado

V Črešnjevcu pri Semiču so imeli pred kratkim mladinsko konferenco, na kateri so v prisotnosti predstavnikov drugih organizacij cenejvali delo, ki je bilo v minulem obdobju manj uspešno. Za predsednico novega aktivista je bila izvoljena učiteljica Tatjana Kain. Obširni program, ki so ga sprejeli, zajema organizacijo ved pre davjanju o zunanjosti politiki, o problematiki v občini, o lepem vedenju itd. Radujemo tudi na več izletov, športnih tekmovanjih in plesnih večerov. Posebno pa so se zavzemali za sodelovanje na nateljanju za Župančičeve nagrade, kjer bodo tekmovali z dramsko skupino in instrumentalnim ansamblom. Na konferenci so se dogovorili tudi za vodstvo mladinskega kluba. S prostovoljnimi delom so klub uredili, zdaj pa so določili tudi dejurštvo. K raznim popravljam televizorja in pri nabavi inventarja jim bo pomagala vaška organizacija SZDL.

Prisotni so mladinsko konferenco na Črešnjevcu dobro ocenili, saj je lep primer za vzetosti za delo in sodelovanja mladih z vsoj.

V soboto, ko so v Semiču slavili krajevni praznik, je podjetje Klavnica in mesnica Crnomelj odprlo najšodobnejše urejeno mesnico. (Foto: Ria Bačer)

S SOBOTNE OBČINSKE KONFERENCE ZK V CRNOMLJU

Mladim bolj odpreti vrata v ZK

O liku komunista, osebni odgovornosti in delu v obdobju po reorganizaciji ZK je bilo na crnomaljski konferenci največ govora. — Stališče: mladim na široko odpreti vrata v organizacijo, obenem pa sproti obračunavati z napakami članov Zveze komunistov — Sekretar novega komiteja je postal Jože Vajs

Sobotni konferenci sta prisostvovala tudi člana izvršnega komiteja CK ZKS Tinka Blaha in Leopold Kresc. Po sprejetju sklepa o oblikah in načinu organiziranja komunistov so sprejeli poslovnik občinske konference, sledila pa so poročila. O delu v minulem obdobju je poročal sekretar Milan Malešič, Franc Košir je poročal v imenu kontrolne komisije, Jože Gregorič pa je podal poročilo revizijske komisije.

V razpravi je več govornikov poudarjalo, da je potrebna večja odgovornost v delu komunistov, nekateri pa so

se zavzemali tudi za izobraževanje, utrjevanje samo-upravljanja in za sprejem novih članov. Ob tej prilnosti so obsodili razmere zdravstvenem domu in jasno povedali, da komunisti v tej delovni organizaciji niso odigrali svoje vloge. V razpravi je bilo izrečenih vrsto že znanih, večkrat povedanih načelnih misli, med diskutantmi pa so nekateri tudi zelo konkretno in na nov nadin govorili o napakah in bodočem delu. Menili so, da se je že tudi v preteklosti načnjovalo vprašanje odgovornosti posameznih komuni-

stov, toda ob tem je navadno prišlo do načnjevanja na slug prizadetega, in ker je bila vmes še familiarnost, je akcija zvedenela.

Konferenca je ugotovila, da je v vrstah ZK premalo občanov, zlasti mlajših ljudi, saj je na področju celotne občine okoli 600 komunistov. Glede tistih posameznikov, ki so zadnja leta zapustili organizacijo, pa so ugotovili, da gre v glavnem za ljudi, ki so se hoteli okoriščati ali pa so bili užajeni, ker Zveza komunistov ni hotela zastaviti svojega vpliva za reševanje njihovih osebnih zadev.

Zavezci so stališče, da je treba posjeti vrata v organizacijo na široko odpreti in predlagati v članstvo zlasti mlajše, sposobne ljudi, ki so se izkazali s svojim delom bodisi v družtvih ali na delovnem mestu. Obenem pa tem pa nameravajo sproti razčlenjevati napake komunistov in obračunavati s tistimi, ki delajo drugo kakor pa govore, ter morebiti s svojim vedenjem v službi ali v zasebnem življenju kvarjati ugled organizaciji.

Konferenca se tudi ni oginala vprašanjem reforme. V zvezi s tem so dejali, da za kadrovsko strukturo niso storili toliko, kolikor bi bilo potrebno narediti na področju, ki nosi pečat manjše razvitoosti. Ker pa število strukovnjakov ni zadostno, včasih pa tudi znanje se danjih ni zadovoljivo, ni crudno, da v vsej občini ni ene gospodarske organizacije, ki bi imela izdelan 5 ali 10-letni razvojni načrt. Ob koncu je govoril se Leopold Kresc, nato pa se je v imenu konferenca in dosedanjega občinskega komiteja Zah Skriniar toplo zahvalil sekretarju Miljanu Malešiču za poštovljeno delo v dveh mandatnih dobah. Za sekretarja novega komiteja je bil nato izvoljen Jože Vajs, gozdarski tehnik iz Crnomlja. Konferenca je poslala tudi pozdravno brzojavko predsedniku Titu.

NE HODI DOMOV BREZ

Z NEDAVNE LETNE MLADINSKE KONFERENCE

Bogata dejavnost črnomaljskih gimnazijcev

V preteklem šolskem letu je izvenšolska dejavnost zelo napredovala — V prihodnje je potrebno rešiti vprašanja nadaljnega študija, stipendiranja in zaposlovanja — Ob koncu še resolucija!

Mladinski konferenci na načelnik kluba JLA tov. Crnomaljski gimnaziji so prisostvovali tudi gostje, med katerimi so bili ravnatelj gimnazije prof. Janez Kamšič, predsednik občinskega komiteja ZMS Stane Movrin,

V Semiču še vedno ni vode

Po rekonstrukciji vodovoda je oskrba z vodo v Semiču še vedno nudi veliko. Vsemi Krč je brez kapije vode, in to že tri mesece. Zaenkrat niso nihče uradno povedali, kje je krivda za pomanjkanje vode. Slišati je samo izgovore, da se voda izgublja že v zbirniku, vendar to težko verjamemo. To je bilo namreč ugotovljeno že pred leti, pa je voda doslej tekla. Slišati je govorice, da so cevi slabno spojene, da je krv projektant, ker je priključil cevi večjega premora na manjši premer in podobno. Vsi Semičani pa vemo, da je brez vode težko, zato težko čakamo, da nam bo kdo povedal, kdaj bo oskrba Semča z vodo končno urejena.

SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE

Metsko blago, posteljino, zaveso, konfekcijo in preproge nudi na 8-mesečno brezobrestno posojilo

Oletekstil... CRNOMELJ

ČRНОМАЛЈСКИ ДРОБИР

■ V KRONIKI SMO zadnjice pomemboma zapisali, da je Zavod za kulturno-prostorno dejavnost podaril kino vstopnice od 300 na 400 Sdin, kar pa ne diri. Obiskovalci kina bodo morali od 1. novembra dajati plačevati za vstopnice 30–40 Sdin več kot dole.

■ RAZFALTIRANJE ULICE herje Starine od slovenskega roga do BELTA je v polnem teku. Prestatki so že vodovodno napeljavo in odpravili nepregledni ovinek pri Doltarju. Z nastopom so omilili stari klanci pri Belokranjski. Z asfaltiranjem bodo začeli sredi novembra. Za modernizacijo te ulice bosta veliko prispevali podjetji BELT in LJC.

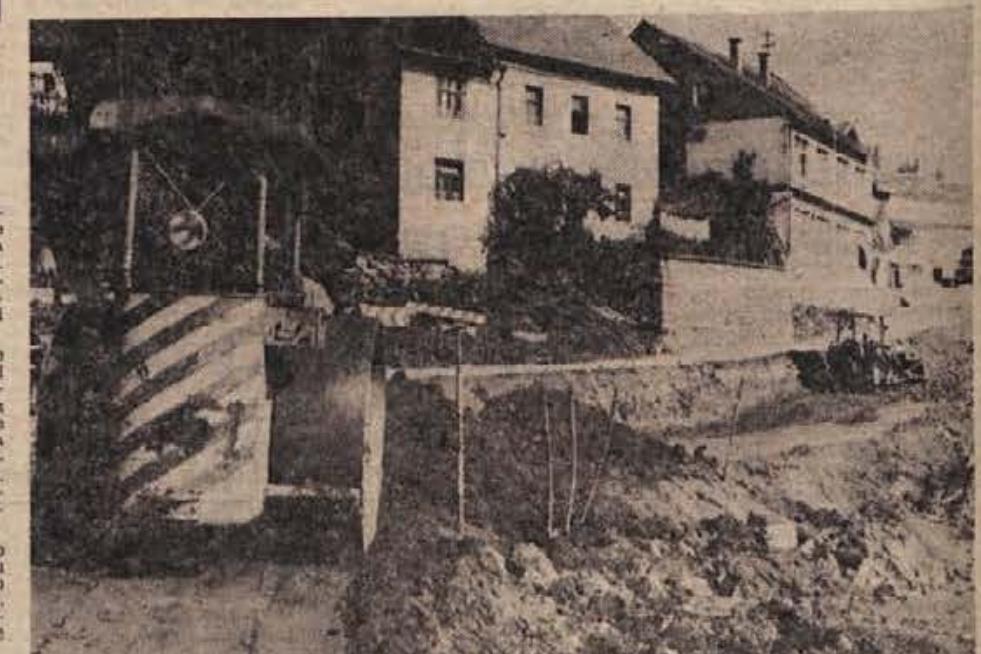
■ STIP. POTROŠNIK je odkuplil semljščice pri Zelemeči v Crnomlju, kjer namerava agraditi sodobno trgovino pohištva. Potrošniki to zamisel toplo pozdravljajo.

■ KRAJEVNA SKUPNOST je k vesti o poškodovanih pločnikih, ki smo jo pridelali zadnjih pojasnila. Tako, ko bo očiščena škoda, bo pločnike popravila Komunalno podjetje ki takih popravil ne sme opravljati, dokler ne prejme narocila, za vzdrezavanja dela namreč ni denarja.

io obnoviti. Kulturna sekcija je pripravljala plese in druge prireditve, razen tega pa urejala šolsko glasilo "Plamen". V športni sekciji je bil najdelavnajši odbojkarski klub. Redne treninge so obiskovali fantje in dekleta. Sami so zgradili tudi pomozno igrišče. Na gimnaziadi v Mirski soboti so fantje in dekleta dosegli lep uspeh. Fantje pa so se udeležili tudi republikega prvenstva srednjih šol v Ljubljani, kjer so se uvrstili na 5. место, odigrali pa so še nekaj prijateljskih tekem s pripadniki garnizije Crnomelj. Rokometni so sodelovali na turnirju v počestivem dnevu mladosti, z ekipo TVD Semič pa je bilo odigranih nekaj tekem v košarki.

V atletiki so se izkazala posebno dekleta. Na krosu v Novem mestu so dosegila 1. mesto, na srednjšolskem prvenstvu Dolenske pa so bile druge, fantje pa so se teda plasirali na tretje mesto. Tatjana Tisu in Anica Križan sta bili uspešni tudi na zetru "Bratstva in enotnosti" v Banjaluki.

Dekliški pevski zbor je sodeloval na literarnem večeru, ki ga je gimnazija priredila v počastitev obletnice Pre-

Staba pot do tovarne BELT je bila v Crnomlju večleten problem, pred kratkim pa je le prilej do preureditvenih del. Večji stroji, s katerimi oblikujejo trase novega dela cestišča, privabljajo vedno več otrok, zato bi morali paziti, da ne bo prišlo do nesreč. Dela so v načrtu krajevne skupnosti, ki jih bo financirala s prispevkom občanov in s pomočjo kolektivov BELT in LJC. (Foto: Ria Bačer)

Za reveže se lepo zavzema soseska

Na področju metliške občine dobiva 30 ljudi stalno mesečno socialno podporo, toda če se ne bi zanje zavzemali tudi dobri sosedje...

Potrebam socialnega varstva v metliški občini je bilo letos namenjenih dobroh 37 milijonov S din, kar je precej več kot lani, vendar v resnici socialno varstvo ni prav nič na boljšem. V tej vso so vračunane tudi priznavalnice, katerih je bilo lani le za 19 milijonov S din, letos pa odpade zanje 25 milijonov S din. Zaradi tega socialna služba v nekaterih primerih ne more pomagati z drugim kot z dobro besedo.

Na področju občine dobiva 30 ljudi stalne mesečne socialne podpore od 1000 do 7000 S din. Prošenj za nove podpore je še nekaj, vendar novim prosilcem prav zaradi stiske z denarjem ne morejo ugoditi, čeprav vedo, da bi bili potrebeni pomoci.

Socialna delavka, referenčka za socialno skrbstvo in zdravstvo v upravi metliške občine, je o tem povedala: na našem področju so res dobri ljudje, pripravljeni pomagati sosedu v nesreči. Tu si tistim, ki dobivajo našo mesečno podporo, pomagajo dobri sosedje ali sorodniki, sicer ne bi mogli izhajati s tako majhnimi dohodki. Za reveže se zelo lepo zavzema soseska, nekaj pa imamo prav izrednih primerov: Filakov v Podzemlju, neprekrovno v več kot 70 let staro ženico, oskrbuje nečakinja iz Ljubljane. Ima sicer svojo družino, hodi pa tudi dvakrat na teden negovat te. Podoben primer je pri Marentičevih v Gradcu. Dve sestri, bivši dminarki, dobivajo od občine 5000 S din, včino hrane pa jima dajo goščinje, pri katerih sta nekaj delati. Gornikova iz Bonje vasi, stara in napol sile, dobiva le 6000 S din podporo; tudi zanje skrbijo včino soseska.

Težave imamo s starejšimi Ciganji. Dvema že več let dajemo socialne podpore, novali pa načelno ne odobravamo. Spoznali smo, da bi se neradno življenje v ciganjskih družinah, popivanje itd. še bolj razplasio, če bi starobivalci vsaj nekaj tisočakov na mesec. Mlajši Cigani, članji njihovih družin, bi potem sploh ne bili voljni delati.

Vsem nujno potrebnim pomoči pa dajemo tudi občasne podpore. Te so deležni predvsem stari in onemogli občani, družine alkoholikov in hudo bolni. Največ občasnih podpor razdelimo v jesenski in zimski sezoni za nakupovanje drva, češ leto pa se teh izdatkov izognemo.

Z avtom podrl pesca

24. oktobra dopoldne se je Jože Suklja iz Trnovca priprjal z osebnim avtom na mestni trg v Metliki. Na desnem ročju veste je opazil pesca Josipa Peršica iz Dol Straunce pri Ribniku. Ko je dal pedou znak, da se bo pejal včino, es je le-ta zmudel in skočil pred avto. Vasilio je pesca zabilo, da si je poškodoval noge in so ga odpejali v bolnišnico.

V razpravi o delovanju društva DPM so zavzel stališče, da je treba poživiti delo v družtvih Podzemelj, Suhor in Metlika, medtem ko naj bi v manjših krajinah, kot so Božakovo, Drasiči itd., delovali le podoborci DPM pri šolah, ki bi pomagali pri organizaciji raznih akcij.

Predsednik občinske zveze DPM Milko Tancig je izjavil, da se bo resno zavzel za ustanovitev krožkov. V so-delovanju s šolo in tovarnami bi po njegovem mnenju lahko deloval strelski, Šahovski in modelarski krožek. Prav tako meni, da bi bilo koristno v Metliki ustanoviti lutkovno gledališče.

O omenjenih načrtih za bodoče bo odbor se razpravljaj, skušali pa jih bodo dim prej uresničiti.

233 hektarov gozda zastonj

Z odlokom občinske skupščine Metlika je odštej paša in košnja v streljnikih okoli Primostka in Podzemlja prepovedana, ker bi sicer živila in kosa uničila naravni podmiladek amrike in bora. Pod miladek velik 5 do 30 cm, je gost in zdrav, zato bi bilo res škoda, če ga ne bi varovali in s tem omogočili na-

ravno premeno streljnikov na okoli 233 hektarskih površin. Če bi se tod lotili pogozdovanja, bi morali na 1 hektar površin vložiti najmanj 500 tisoč S dinarjev. Da pa ne bi bil lastnik prikrajan za streljo in da podmiladek ne bi imel preveč sence, prizgorajo strokovnjaki, naj kmetje praprotno žanjejo s srpm.

Prošnja krvodajalcem

Občinski odbor Rdečega križa v Metliki prosi vse krvodajalce, naj se 14. novembra ob sedmih zjutraj zberejo pred hotodom Bela krajina. Od tam se bodo z avtobusom prepeljali v Novo mesto, kjer jim bodo v bolnišnici odvzeli kri. Za zadnjo krvodajalsko akcijo se je priglasilo 61 ljudi. Naj bi tudi tokrat število krvodajalcev ne bilo manjše!

Novi komite ZK v Metliki

28. oktobra so na 1. seji občinske konference ZK v Metliki sprejeli poslovnik konference in sklep o tem, da bo ZK organizirana v metliški občini po teritorialnem in protzvodnem načelu. Na konferenci so izvolili tudi nov občinski komite ZKS. Za političnega sekretarja je bil izvoljen Franc Vrvičar, za člane komiteja pa Jože Došen, Franc Jakljevič, Zvonc Jerman, Jože Jankovič, Mimica Molek, Anton Muc, Anton Pezdirc, Slavo Prevalšek, Andrej Smuk in Ivan Zele. O poteku konference bomo poročali več v prihodnji stevilki.

Gripa jim ne bo prišla do živega

Društvo upokojencev v Metliki je tudi letos za svoje člane organiziralo začitno cepljenje proti gripi, ki je zlasti za starejše ljudi se posebno nevarna. Obvestili so svoje člane, da predvidevajo zdavniki letos močnejši napad gripa, vendar se je prijavilo v vsej metliški občini samo 15 interesentov. Deloma je majhno število posledica načlige glede prijav, deloma pa upokojence moti razmeroma visoka cena. Za cepljenje prispeva namreč socialno zavarovanje le polovico stroškov, 1400 do 1500 S din pa mora plačati vsak sam.

Veliko boljše, kot je bilo

Preureditve, ki sta jih bili deležni obe stavbi podzemeljske osnovne šole, so razmere v marsičem spremenile - Šolarji pa sprašujejo, kdaj bo malica

Ivan Zele, poslanec prostovno-kulturnega zbora SRS in ravnatelj metliške osemljetke, je na zadnji občinski seji protestiral, ker je izobraževalna skupnost letos prejela spet mnogo manj sredstev, kot je bilo planirano. To pa se je dogajalo tudi že prej, ko je obstajal še sklad za šolstvo.

Izpad skoro 26 milijonov S din ob tričetrletiju pomeni, da manjka za 3-mesečne osebne dohodke vseh prostvenih delavcev v občini. Poudaril je, da doslej zaradi tega materialnih izdatkov sploh ni bilo mogoče uresničevati in da ima izobraževalna skupnost za 10 odstotkov manj sredstev. Kot znasa

povprečen izpod občinskih izdatkov.

Ker je za prevoze otrok v šolo že zmanjšalo dejanje, se otroci vozijo k pouku na račun posameznih sol. Ob vsem tem pa se po šolah še kopijo neplačani računi. Metliška osnovna šola je že zdaj dolžna za več kot 2 milijona S din, postopoma pa plačuje le tiste račune, ki so tik pred tožbo.

»Naj mi ne zameri občinska uprava,« je dejal tovarš Žele, »če se mi zdi, da je izpad sredstev pri njej malo premajhen v primerjavi s šolstvom.«

Glede na resnost prikazanega položaja v šolstvu je bilo nato sprejeti prizoriščilo, naj bi v naslednjih mesecih izobraževal-

ni skupnosti redneje in pravilneje nakazovali sredstva.

V osnovni šoli Podzemelj se pouk odvija se vedno v dveh stavbah: v stari in novi soli. Sol je sicer popolna osemljetka, v kateri je 189 učencev, vendar imajo le 7 oddelkov. Prvi in drugi razred imata letos začasno komunitarni pouk, ker je ena učiteljica obolenila. V oba razredih je le 39 otrok.

Obe šolski stavbi sta lani

dovzeli večja popravila: do trajane in vegaste hodnike iz slabe opake so zamenjali s teraco tlakom; letos so zamenjali tudi vso električno instalacijo, ter notranjost soje prebelili. Delovni pogoji so nedvomno veliko boljši, kot so bili, še vedno pa morajo nekateri otroci od daleč hoditi pes v šolo in tudi šolska kuhinja letos še ni začela delovati. Šolskih prevozov ne morejo organizirati, ker prihaja iz posameznih oddaljenih krajev in nekaj otrok, zakaj pa malo še nimajo, pa v pisarni še niso vedeli povedati.

Naj soli se zadnje čase tudi vse bolj razvija Izvenšolska dejavnost v krožkih. Letos so začeli delovati še športni, dramatični in fotokrožek. V njih se zbirajo precejšnje število otrok, ki koristno ter pod nadzorstvom prebijejo del prostega časa.

SPREHOD PO METLIKI

■ DO METLIŠKEGA POKOPALISCA so pred kratkim delavci Komunalnega podjetja počudili vodovodne celi. Ceprav do dneva mrtvih po njih se ni pritekla voda - napeljava morajo montirati še v uravnavki - vsaj v prihodnje so bila tako prodane in razen enega so poleti vsi lastniki pridelki graditi. Do vseh gradbišč je počakana vodovodna napeljava. Dve hiši sicer še pod streho in prav tako je zadnje mesecce v neporedni bližini arasiči tudi grobov.

■ METLIŠKO POKOPALISČE je postal pretežno. Ker pa v bližnjem času ni misliti, da bi izbrali zanj nov prostor, bo treba starega razširiti. Nameravajo ga raztegniti na bližnji Malešev vrh, kjer ga so treba odkupiti, jarek oziroma vložiti vodno pot med pokopaliscem in vrtom pa bi zasuli. Z zemljo, ki ostaja pri novih gradnjah, bi zrnvali tudi ostali valoviti del vrha, hkrati pa bi zgradili nov zid. Tako bi bil problem metliškega pokopaliska rešen za prihodnje desetletje in morda še za kaj dal.

■ GESTNO PODIJETJE iz Novega mesta, ki jo je ustvarilo celo ob novih blokih, sedaj odvaja velike kape zemlje, ki so se pri prejšnjih cestnih delih nagradili okoli stanovanjskih blokov. Zem-

lo je okrog hiš bodo zrnvali in napravili zelenice in nasade. ■ MED BORSTKOM IN CEFTO, ki dan na telesniškem postajo, naj bi po dopolnjencem urbanističnem načrtu, ki je bil sprejet letos, stalo deset družinskih hiš. Parcele so bile takoj prodane in razen enega so poleti vsi lastniki pridelki graditi. Do vseh gradbišč je počakana vodovodna napeljava. Dve hiši sicer še pod streho in prav tako je zadnje mesecce v neporedni bližini arasiči tudi grobov.

■ VECERNO SOLO, ki jo obiskuje 26 učencev, je odprta ljudska univerza v Metliki. Ker je večina učencev zapolena v domačih tovarnah, v katerih delajo en delen dopoldne, drugi delen pa po polnoči, so temu primerno prilagodiči tudi šolski urnik. Tako imajo obiskovalci večerne šole pouk vsak drugi delen, in sicer po šest ur na dan. Pouk bo trajal do junija prihodnjega leta.

■ MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu - zanesljiv uspeh! Prejere ga 130 tisoč gospodinj, zavocov kinotevovcev dijakov, učiteljev in vojakov doma in po svetu - Poskusite!

metliški glasnik

Škocjanu prva zvezna nagrada

Nagrado 300.000 S din je izročil sekretar GO RK Maks Klanjšek

Sekretar glavnega odbora RK Slovenije Maks Klanjšek je 24. oktobra izročil podmladkarjem RK na osnovni šoli v Škocjanu prvo zvezno nagrado 300.000 S din za uspehe v izboljševanju šolske prehrane. Izročitvi nagra-

de za prvo mesto v tekmovalju šolskih kuhinj v Jugoslaviji so prisostvovali družbeno-politični delavci iz občine, zastopniki občinskega odbora RK in drugi. Škocjanski učenci so imeli ob tej priložnosti krajšo kulturno predstavo.

Škocjanska osnovna šola je povsem zasluženo dobila prvo nagrado. Po zaslugu celotnega šolskega kolektiva, podmladka RK in učencev, ki so se zelo potrudili v nabiralni akciji za šolsko kuhinjo, imajo učenci te šole zelo bogate in neenotne malice.

Pet novih mostov

Na območju krajevne skupnosti Škocjan so letos zgradili pet manjših betonskih mostov: Na cesti Dule–Mađavec, čez potok pod Zloganjem, med Gorisko vasjo in Gabernikom, dva pa na cesti Škocjan–Osrečje. V Dol. in Gor. Dulah, Gorški vasi, Osrečju in drugih vseh so popravili poti. Pri delih sta pomagala krajevna skupnost in brežiško gozdno gospodarstvo.

M. S.

V jesenski nabiralni akciji je šolska kuhinja dobila več ton krompirja, večje količine kislega sirja, grozja in drugih pridelkov ter med drugim pripravila več kot 700 litrov sadnih sokov. Ob sprejemu nagrade so obljubili, da bodo še nadalje marljivo zbirali pomoč za šolsko kuhinjo.

Stopiče: ljudsko knjižnico urejajo

Stopička šola ima v pritličju lep prostor za knjižnico. Tam zdaj urejajo šolsko knjižnico, ki ima okoli 1500 knjig. In ljudsko knjižnico, ki ima okoli 600 knjig. Knjižna polica so naredili sami prostovni delaveci. V tem prostoru namenljajo kasneje urediti tudi klub.

Most v Dobravi popravljen

Ob koncu oktobra so v Dobravi popravili most čez Krko. Razen drugega so odstranili rjo in prepleškali zelenje dele.

OBCINSKA KONFERENCA ZK NOVO MESTO

Zelo malo o novih delovnih metodah

Zveza komunistov bo v novomeški občini organizirana tudi v bodoče v večih podjetjih in na terenu — V razpravi je bilo porabljenega veliko časa za sicer zanimive ugotovitve o samoupravljanju, zato pa je bilo povedanega zelo malo o tem, kako naj ZK z novimi delovnimi metodami doseže večji idejni vpliv v družbenem življenju

Prve seje občinske konference ZK v Novem mestu sta se kot gosti udeležila člana CK ZK Slovenije dr. Franc Hočevar in Bogdan Osolnik. Na konferenci so sprejeli poslovnik, sklep o teritorialnem in proizvodnem načinu organiziranosti ZK, razpravljali so o poročilu dosedanja političnega sekretarja Slavka Zierkebacha, potrdili poročilo revizske in kontrolne komisije ter izvolili nov komite in organje konference. Za novega političnega sekretarja ZK je bil izvoljen Slavko Vute, direktor Zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu.

V razpravi je bilo največ službah podjetja. Zaprtost govora o samoupravljanju, samoupravljanja v delovnih pri tem pa so opozorili na organizacijah pa dopušča, dvoje: vodenje v delovnih organizacijah je preveč posmešano s samoupravljanjem; in druga ugotovitev: samoupravljanje je v delovnih organizacijah preveč zaprto vase, sirska družbeni vpliv najpomaže v sistemu onemogočen.

Upravno vodenje, pomešano s samoupravljanjem, odpravlja osebno odgovornost pripomočkov za njihove učinkovite posege. Posledica tega

je neučinkovitost samoupravnega sistema. Zaprtost samoupravljanja v delovnih organizacijah pa je tudi ena glavnih ovir za integracijo in za širše povezovanje našega zelo razdrobljenega gospodarstva.

Samo delavec v proizvodnji je posebno odgovoren za napake, vsi drugi pa se radi skrivamo za kolektivno odgovornostjo, za napakami v sistemu in podobnim. Vsačko izgovarjanje na sistemski ravni hromi delovanje in zavzetost ljudi ter komunistov in prav zato se mora ZK povsod zavzemati za uveljavljanje osebne in neposredne odgovornosti.

Na konferenci so obsodili samovoljne sklepe o znaniju članarine, ki so jih sprejeli v nekaterih organizacijah. Zveza komunistov je organizirana sila, zato ne more kar tako mimo pravil in statutarnih določil, ki obvezujejo vse članstvo in vse organizacije.

Prva seja konference bi v zvezi z reorganizacijo v ZK moral nakazati nove delovne metode, ki naj pripomorejo k okrepljeni idejno vlogi Zveze komunistov v sedanjem času. O tem je bilo povedanega, žal, zelo malo, ker je bila večina časa porabljenega za razpravo o samoupravljanju. Tov. Bogdan Osolnik je, govorec o tem, poudaril, da bi je ZK danes boj na zelo široki fronti. Dolžni smo pomagati vsakemu posameznemu komunistu, da se bo pocutil sposobnega za ta boj. Pri iskanju novih delovnih oblik naj zato organizacije s svojo pobojo, s sprotnim reagiranjem in akcijo, ne pa s čakanjem na direktive, ustvarjajo večji vpliv Zveze komunistov na vseh področjih družbenega življenja. To bomo dosegli samo, če bomo v organizacijah ZK ustvarili organizacijsko povezanost in iz nje naredili organizacijo, ki se enotno borii in enotno živi in deluje.

M. J.

TRDINOV NAGRAJENEC prof. Janko Jarc, ravnatelj Dolenjskega muzeja, se podpisuje v spominsko knjigo Trdinovih nagrad. Nagrade je razdelila prof. Ema Mušer, predsednica sveta za kulturo in prosveto pri ObS. (Foto: Marjan Moškon)

Z NEDELJSKE PROSLAVE V TOVARNI ZDRAVIL KRKA: predsednik novomeške občinske skupščine Franci Kuhar je pravkar preuzebil trak pred vhodom v novi oddelok za proizvodnjo antibiotikov. (Foto: Mirko Vesel)

„KRKA“ — presenečenje leta!

(Nadaljevanje s 1. str.)
tudi v socialističnem gospodarstvu človek — strokovnjak, tisti činitelj, za katerega moramo nalagati največ sredstev. Če nalagamo v človeka, za nove strokovnjake, se nam bodo také naložbe prej ali slaj bogato obrestovale. Zelo poučno je tudi razmerje v tovarni KRKA glede visokostrokovnih in strokovnih kadrov. Osnovni razlog doseženih uspehov je torej treba iskrati v skrbnih in vsestranskih dosedanjih pripravah, v dosežanjih naložb, predvsem pa v vaši skrbi za ljudi, za vzgojo kadrov.

Ne samo osebno, temveč tudi v imenu izvršnega sveta Slovenije čestitali za dosegene uspehe in vam želim, da bi to pot nadaljevali in tudi v bodoče dosegali mnogo novih uspehov.

Vendar se je letos izredno pestro in svečano proslavljanje občinskega praznika Novomeške občine začelo že nekaj dni prej. V pondeljek so v študijski knjižnici Mirana Jarca odprli razstavo »100 let slovenske drame«. Oder mladih je tiste dni začel gostoval po občini s Tivčar-Marinčevim igro »Otok in struga«.

V četrtek zvečer se je v spodnji dvorani Dolenjske galerije zbral precej prijateljev in znancev pokojnega skladatelja Novomeščana Marjana Kozine. Po uvođnih besedah ravnatelja Dolenjskega muzeja prof. Janaka Jarca je o Kozini govoril dr. Dragotin Cvetko, univerzitetni profesor in vodilni slovenski muzikolog. Otvoriti je prisostovalo tudi Kozinova družina iz Ljubljane. Bogata in lepo urajena razstava je prevzela vse obiskovalce. Odprta bo do sredine novembra.

Ob 20. uri isti dan je v zgornji dvorani, kjer je se vedno odprla čudovita Gorjupova razstava, koncertiral »Trio Lorenzo« iz Ljubljane. Novomeško kulturno občinstvo se je tokrat slabovo odrezalo, saj je bilo navzitek priznani kvaliteti trije več kot pol dvorane prazne.

V petek dopoldne sta predsednik občinske skupščine Franci Kuhar in predsednik občinske konference SZDL Slavko Dokl izročila 25 občanom odlikovanja predsednika Republike. Opoldne je bil pri predsedniku občine sprejem za dr. Davorina Grossa ob njegovi 70-letnici, zvečer pa so v Dolenjski galeriji podeli letosnje Trdinove nagrade. V soboto je bila v Dolenjskem muzeju odprta razstava »Pionirji zbirajo gradivo o NOB«. Razstava je odprt Ivan Grašč, prisostvo-

val pa ji je tudi narodni heroj Franc Krešo-Coban. Ob desetih je bil v Ločni ogled novega obrata antibiotikov za kolktiv tovarne KRKA, zvečer pa je v domu kulture gostoval slovensko narodno gledališče iz Ljubljane s Cankarjevimi »Hiapci«.

Na dan praznika, v nedeljo zjutraj, je bil ogled novih prostorov študijske knjižnice, potem pa se je v domu kulture začela slavnostna sezja občinske skupščine. Predsednik Franci Kuhar je govoril o hitri rasti gospodarstva v občini, nato pa so na predlog odbora za proslavo občinskega praznika podelili spominsko plakete. Novomeška tovarna KRKA v znak priznanja za izredno hiter in uspešen razvoj.

Po slavnostni seji so na hiši »Na vratihi«, v kateri se je rodil Marjan Kožina, odkriti skladatelju spominski plošči. Plošči je odprt predsednik občinske skupščine Franci Kuhar, po odprtiju pa je govoril v imenu društva skladateljev Slovenije Štefanec. Ravnatelj slovenske filharmonije dr. Ciril Cvetko. Odprtija se je udeležil mimo številnih drugih Novomeščanov, Marjanov svojcev in uglednih gostov iz Ljubljane tudi akademik Božidar Jakac, ki se zdravi v Laškem.

Ob 11. uri so v Ločni slovensko odprli objekte novega obrata antibiotikov tovarne KRKA. Pred novim poslopjem je navzoče pozdravil predsednik delavskoga sveta podjetja inž. Silvo Oblak. Med številnimi uglednimi gosti so bili tudi podpredsednik izvršnega sveta SRS dr. France Hočevar, član zveznega izvršnega sveta inž. Marko Bulc, članica republiškega izvršnega sveta Zora Tomič in popredsednik zveznega sveta za zdravstvo in socialno varstvo magister Pavlov. Po govoru, v katerem je čestital kolektivu KRKE za veliko delovno zmago, je predsednik občinske skupščine preuzebil trak, pritisnil na gumb na komandni plošči in tako svečano spustil v tek zamotane mehanizme novega obrata. Costje so si potem v spremstvu direktorja tovarne magistr Borisa Andrijanca, sefa obrata antibiotikov inž. Zamole in drugih strokovnjakov ogledali prostore in naprave celotne ločinske tovarne.

Medtem je na Glavnem trgu novomeška godba na pihala izvajala promenadni koncert, na različnih krajih v mestu pa so se odvijale številne sportne prireditve: v »Teku po ulicah Novega mestca« je pri moških zmagal Josip Drviš (JLA), pri dekleh pa Katja Modnik.

Na slavnostnem kiosku opoldne na Otočcu so posamezniki v svojem imenu in v imenu svojih kolektivov še vedno navdušeno čestitali strokovnjakom KRKE.

direktor kolektiva zadruge METAL iz Zagreba, je čestital delovnemu kolektivu tovarne zdravil KRKA za zgodovinski praznik, ko je začela obravnavati prelepa in moderna tovarna oz. njen oddelek za antibiotike. Posebej je poudaril, da so spremljale to veliko investicijo mnoge težave, ki pa jih je kolektiv s sodobno vred in svojim vodstvom zmagal.

Naša farmacevtska proizvodnja je dobila z otvoritvijo današnjega objekta nove pomembne zmogljivosti s sodobno tehnologijo na področju tetraeklične farmacovike. Kolektivu tovarne in vsem občanom Novomeškega mesta je nato začel novih uspehov. KRKE pa se je še posebej zahvalil tudi za dobro sodelovanje ob ureščevanju doseženih del v novi tovarni. Hkrati se je zahvalil tudi kolektivu in predstavniku ENERGOINVESTA iz Samjana.

»METAL« iz Zagreba je tu ob tem primeru dokazal, da so naši kolektivi sposobni, da ureščijo najbolj zahtevne zahteve Jim na loge. Direktor Josip Karulić, dipl. inž., je našo podaril kolektivu KRKE umetniško sliko.

Tudi predstavnik podjetja ENERGOINVEST je čestital kolektivu KRKE in izročil spominske albume. — Kolektivu in gostom je na kiosku spregovoril tudi generalni direktor KRKE mag. ph. Boris Andrijančić.

S svečanim kioskom, stavljenim izključno iz dolonjskih specialitet, se je pred tako pestrim zborom gostov dostenjno odrezal tudi kolektiv nove restavracije na Otočcu.

V okviru praznovanj občinskega praznika so v torek odprli tudi obnovljeni ljudski knjižnici v Smilbu in Birčni vasi.

Premirje v ženski ligi

V ženski republiški rokometni ligi so končali z jesenskim delom tekmovanja. Dekleta BREZIČ so ponovno bialele in zasluženo vrgle sirov na tretjem mestu. Za uspeh zaslužijo iskreno priznanje. Obo moški ekipo sta tokrat klonili. Ribnican so Trboveljanci počivali v prvem delu igre. Kasneje so nekoliko zamenjali strane, pa so jim rudarji zmagali skupaj. Slovenjgrajcanki, ki slovijo kot izkušeni streli, so preizkušali svojo sposobnost pri vratarju Brezic. Kakor z vsako ekipo, ki jim ni dorasa, so tudi tokrat pospravili Brezicane s prečiščanjem zaloge zadetkov. Ta poraz pa ne pomeni neuspeha, ker imajo domaćini najboljši napad v ligi. V dolnjemščem »plavalno-rokometnem« srečanju ni bilo zmagovalca. Kot kaže, so Grosupeljčani le boljši plavalcji od Novomeščanov.

Slovenj Gradec - Brežice ce 19:9

V predzadnjem kolu moške republiške rokometne lige so Brežičani gostovali v Slovenj Gradcu, kjer so se pomerali z lanskim republiškim prvakinjem. Enakovredni s domaćimi so otišli le v prvem delu igre, v drugem pa so popolnoma popustili. Za Brežice so igrali: Mars, Rovan, Setine 2, Kukovička, Avsec 1, Bosina 3, Jurijčič, Novak II, Pavlič 3 in Novak I. Gledalci operarjamo na Štafeto Dološčar, ki bo to nedelje v Brežičah.

V. P.

Ribnica - Rudar 17:13

V počasni in ne posebno zanimivi tekmi so domaći izgubili priliko, da obravnavajo z solidno ekipo Rudarja iz Trbovelja. V prvem delu so domaći igralci pokazali dokaj dober rokomet, v drugem delu pa so gostje zlahka zmagali. Za Ribnico so igrali: Kersnik I., Matičič 1, Kersnik II., Andolsek, Jorš, Mikulinčič, Ponikvar 3, Radić 2 in Glavšek.

ODBOJKA

Liga: kocka je padla

To nedelje so zaključili s tekmovaljanjem v odbojkarskih ligah. Novomeščani niso odšli na preverstveno srečanje v Maribor. Srečali so se doma z odbojkarsko ekipo Veteranova, ki so jih v tekmi leta preuašali s 3:2. Odbojkarijem z Kočevja je uspel tudi zadnji met. Verjetno so si prizorili mesto v višjem republiškem tekmovanju, kar pomeni velik uspeh športa v Kočevju. Trebnjenki so obravnavali s Kamno gorico in zasedli 3. mesto, kar je tudi lep uspeh za dolnjanske odbojkarje. Odbojkarji gredo na zimski počitek.

Trebnje - Kamna gorica 3:1

V zadnjem kolu tekmovaljanja v republiški odbojkarski ligi je moštvo TVD Partizan iz Trebnjega v prvični igri v radijskih televizorih premagalo moštvo Kamne gorice z rezultatom 3:1 (15:5, 16:16, 8:15, 15:9).

S tem so se končalo tekmovaljanje, v katerem sta oba dolnjanski sastopanika igrala pomembno vlogo. Pravzaprav je škoda, da so prav Trebnjenki odločili Kočevje dve odločilni točki, tako da se do zadnjega koča ni moglo redi, kdo bo prvak v ligi in kdo bo tel v prvo slovensko ligo, kjer bo izpadlo edino dolnjansko moštvo - Novo mesto.

TVD Partizan Trebnje je doseglo 12 zmaga in 4 poraze in s prednostjo štirih točk zanesljivo zasedlo tretje mesto. Žale v jesenskem delu se je moštvo zavedelo, da bi lahko poseglo tudi v boj za najvišji naslov, vendar je bilo tekstir se pozno.

M. L.

Veterani - Novo mesto 3:2

V soboto popoldne sta se na odbojkarskem igrišču na Luki pomerali ekipo Veteranov in ekipa Novega mesta. V dobiti in zelo

A. A.

Branik - Novo mesto 3:0 b.b.

V nedelje bi morali Novomeščani potovati v Maribor. Ker niso odšli, so tekmo izgubili s 3:0.

P. J.

Kočevje - Jelšane 3:0

V zadnjem kolu II. republiške odbojkarske lige so odbojkarji Partizana iz Kočevja gostovali v Jelšanah in v odločilnem srečanju zmagali nad domačo ekipo s 3:0. To tekmo so kočevski odbojkarji verjetno osvojili prvo mesto v tej ligi in si prizorili pravico do tekmovanja v višjem tekmovaljanju. Dokončno odločitev bo primena tekmovalna komisija pri odbojkarski svet Slovenia, kar ni razvidno stanje zaradi izstopa Membra iz Nove Gorice. Ne glede na to odbojkarji zaslužijo vse priznanje.

A. A.

Na tradicionalnem teku po ulicah Novega mesta je teklo 32 tekmovalcev, ki so se odlikovali z veliko borbenostjo (Foto: S. Dokl)

NOGOMET

Novomeščani samo do remija

Srečanje zadnjih dveh na nogometni razpredelnici se je končalo z zasluženo delitvijo izkuščka. Novomeščani so namreč odščipili Kamnitancem dragoceno točko in tako postali »kralji remijeve«, saj imajo kar štiri. Ob tem pa so edini brez zmage! Belokranjci, ki so gostovali v Izoli, so nekoliko prepocenji, »prodali« svojo kožo. Stirje radeti v ilirih mreži so nekoliko preveč, saj so v prvem delu igre »vrtili« domaćine, kakor so hoteli. Tudi oni bolchejo za isto hokejijo kot Novomeščani. Zmanjši igrali nogomet, ne znajo pa doseči zadetka. V glavnem pa velja pravilo: Igra se pozabi, zadetki pa ostajašo. Zlasti je prijetno, če so ti v nasprotnikov mreži!

Celulozar - Osankarica

2:1

V glavnem srečanju med vodčimi moštvi celjske nogometne podzvezde med Osankarico iz Slovenske Bistrike in nogometnim Celulozarem se je končalo z zasluženo zmago Krčauov z 3:1. Že v prvem delu igre sta domaća igralca Klina in Stanojevič povodila Čelulozars v vodstvo 2:0. V drugem delu igre pa je srednji napadalec gostov zmanjšal rezultat na 2:1, ki se ni spremenil do konca tekme. Pri domaćih so se posebno izkazali Rablji, Zerkov in Krščič, kakor tudi vratar Vukovič, ki je branil dva zelo močna udarca.

V. N.

Rog - Novo mesto 1:3

Nogometno srečanje med ekipo Rog in Kočevja in mladinci Novega mesta se je končalo z zmago gostov. Zmaga mladincev Novega mesta je zaslužena. Odlikoval se je vsa ekipa in zaslužila polivalo.

J. M.

Brežice - Štore 5:1

Pred maloštevilnim občinstvom dobitnikom nogometni Brežice v nedeljo dosegli že poto zaporedno zmago. Najboljši pri domaćih je bil Delko, ostali pa so bili površni. Tokrat je Djokič dosegel 4 zadetke, enega pa Kandić.

V. P.

LATERNER

ATLETIKA

Drviš in K. Močnik zmagala

Na letosnjem tradicionalnem teku po ulicah Novega mesta je nastopilo 32 tekmovalcev iz Kočevja, Trbovelja, Novega mesta in JLA. Tek je bil klub slobemu vremenu zanimiv. Prvi moških je proti pričakovanju zmagal Stevan Drviš (JLA), pri dekleh pa pot na novadi Novomeščanka Kajja Močnik.

Muški 1000 m: 1. Stjepan Drviš (JLA), 2. Metod Žutek (Kočevje), 3. Tone Medvešek (Trbovelj). Ženske 500 m: 1. Katja Močnik (Novo mesto), 2. Marija Bratkovčič (Šola za zdravstveno delavcev), 3. Marjeta Martinčič (gimn. Novo mesto).

J. D.

Kočevje zmagalo v šahu

V nedelje je bil v Novem mestu Šahovski povratni dvoboj med ekipama Kočevja in Novega mesta. Tekmovalci so igrali na sodnih deskah. Zmagala je ekipa Kočevja z 28:5:22:5. Za Kočevje so nastopili: Ivčič 5, Cimer 4, Kančnik 4, Zupan 3, Praznik 2, Obradovič in Gornik 3, za Novo mesto pa Penko 6, Sunčić 6, Sporar 4, Nagel 3, Sitar 2, Stokanović 1 in Hrvat.

Po končanem dvoboru so se igrali oba ekipa pomerili še v brozturnirju. Med dvajsetimi igralci je zmagal Ivčič.

Vrstni red: Ivčič 16:3, Penko 15:5, Sunčić 15, Nagel 14, Sporar in Cimer 13:5.

J. P.

KRI. KIREŠUJE ŽIVLJENJA

Protokli teden so davalci kri na novomeščki transfuzijski postaji: Milka Janečič, Vera Grbič, dr. Dragan Zatečić, dr. Ivo Podrgajš in Vida Krem, član kollektiva zdravstvenega doma Novo mesto; dr. Željko Sribar in Marjan Česar, član kollektiva splošne bolnice Novo mesto; Alfonz Čučnik, član kollektiva Hmejniki, Novo mesto; Marija Dolencjak in Lado Umetič, član kollektiva FTT Novo mesto; Zlata Jane, Kosija Virant in Franči Kotnik, član kollektiva občinske skupštine Novo mesto; Dragica Peric, Karel Bartolj in Vinko Dragman, član kollektiva osnovne šole Katje Rupera, Novo mesto; Ludvik Kebe, član kollektiva zavoda za zaposlovanje delavcev Novo mesto; Viktor Krajanec, upokojenec iz Novega mesta; Ivan Campa, upokojenec iz Novega mesta; Jožica Kladar in Antica Janča, članici kollektiva centra za socialno delo Novo mesto; Marija Gračič, upokojenica iz Motilice; Alojz Gajško, Jože Prine, Jože Senica in Franči Murn, član kollektiva Iskra, Žumberk; Janez Belšček, član kollektiva ZTP Novo mesto; Franc Beg in Stane Hren, član kollektiva Ela, Novo mesto; inž. Jože Kure, član kollektiva GG Novo mesto; Pepca Gajščič in Franči Kupšenik, član kollektiva Novoteks, Novo mesto.

V nedeljo dopoldne so v sindikalnem domu v Novem mestu podeliли priznanja športnikom iz delovnih organizacij, ki so tekmovali na letosnjih športnih igrach. Na slike vodijo zmagovalnih ekip (od leve proti desni): JANKO GOLES (NOVOLES), MARJAN GREGORCIC (KRKA) in MILAN MATJASIC (PIONIR).

(Foto: S. Dokl)

Kje in kdo to nedeljo?

V drugi slovenski nogometni ligi se bosta srečala Bela krajina in Piran ter Nanos in Novo mesto.

V moški republiški nogometni ligi bo Slovan iz Ljubljane imel v gosteh Ribnico, Brežice pa ptujsko Dravo. — V ljubljanski conski nogometni ligi se bodo srečali: Olimpija-Ljubljana : Krmelj, Duplje : Krško, Novo mesto : Medvode in Sentvid : Grosuplje.

KEGLJANJE

PIONIR prvi

Prvo mesto v kegljarski ligi Novega mesta je osvojila ekipa PIONIR, ki je zbrala 14 točk. Enako število točk je dosegel tudi KK Vrh devet, vendar je odločila razlika podprtih keglev. V drugi skupini sta dosegli Toplice in Krka po 12 točk, prvo mesto je zaradi boljše razlike osvojil KK Toplice, ki bo prihodnje leto tekmoval v višjem tekmovaljanju.

J. M.

Drugo mesto za kegljaci

V ljubljani je bilo preteklo nedelje republiško kegljarsko prvenstvo na ženske dvojice, ki je bilo tudi obenem kvalifikacijsko tekmovanje za državno prvenstvo v Slavonskem Brodu. Odlično sta se uvrstili kegljaci Kočevja Andolščka (410 keglev) in Sercejeva (394 keglev) na drugo mesto. Par Ščap in Potocnik je zasedel 12 mesto.

A. A.

Zmage favoritov

V 3. in 4. kolu kegljarske lige se so srečali favoriti in vodči v medsebojnih igrah. Rezultati v A skupini: Starib devet : Pionir 355:474; Železnica : Vrh devet 452:467; Železnica : Luknja 344:418; Vrh devet : Pionir 450:516; Železnica : Starib devet 461:288; Luknja : Vrh devet 432:457; Vodiv Vrh devet, Pionir in Železnica s po 12 točkami. Rezultati v B skupini: Toplice : Bolnišnica 353:335; Elektro : Krka 0:50; Krka : Iskra 373:377; Bolnišnica : Elektro 50:0. Vodiv Toplice in Krka s po 12 točkami.

J. M.

Kamnik - Novo mesto 2:2

Neodločen rezultat ustrezna poteka dogodkov na igrišču. Obe ekipe so vložili precej truda in sta pokazali precejšnjo mero fizičnih zmogljivosti. Domadini so bili v prvem delu igre boljši, gostje pa so v drugem delu nadoknadiли izgubljeno. Tokrat se je odlikovala vsa ekipa, najzlažnejši za osvojeno točko je igralec Makšimovič, ki je bil tudi najboljši moč tekme.

J. M.

Izberimo športnika

Dolenjske!

Pred koncem leta bomo objavili tradicionalno anketo za izbor »športnika Dolenjske« v letu 1967. Dragi bralci, vsak teden vas bomo v našem listu spomnili na najpomembnejše dosežke naših športnikov, da se boste lažje odločili, ko boste izpolnili anketo. Tako vam želimo pomagati, nikakor pa nismo namena vplivati na vašo odločitev.

Marjan Špilar

Telesnovzgojni učitelj Marjan Špilar iz Novega mesta je v preteklem letu dosegel nekaj lepih uspehov. Kot član državne reprezentance je v metu kopja dosegel največji uspeh na mednarodnem atletskem dvoboru z reprezentanco Svice v Celju – osvojil je prvo mesto. Orodje je vrgel nad 71 m daleč. Takšen met je še večkrat ponovil. Da se ni poškodoval, bi verjetno orodje letelo tudi več kot 75 metrov.

Marjan prenaša svoje izkušnje tudi na mlajše atlete in dosegajo z njimi izredne uspehe. Kot tekmovalca celjskega Kladičarja v prijateljskih srečanjih nastopa za barve Novega mesta in Dolenjske.

MARJAN ŠPILAR

Pogovor z zdravnikom

Spolne bolezni

V vsakem časopisu že beremo o naraščanju spolnih bolezni. Vzroki za ponovno razširjanje že skoraj zatrhnjali prav gotovo niso samo eni, pač pa gre za skupino vzrokov, od katerih vplivajo nekateri v določenih okoliščinah bolj, drugi pa manj. Ni moj namen spuščati se v razpravljanje o tem pojavi, dovolj bo, če omenim hiter razvoj prometa, večji prihod tujcev v naše kraje, alkoholizem, nepravilno pojmovanje spolne sproščenosti, negativen vpliv zanemarjene vzgoje mladih ljudi itd. O vsem tem se v zadnjem času povsed dosti piše.

Y naših krajih sicer nastopajo štiri vrste spolnih bolezni, vendar dveh praktično ni. Zato se bomo zadržali pri kapavici in sifilisu, ki sta najbolj pogostna in ki ju je vedno več. Kapavice je veliko več kot sifilisa, vendar sta obe bolezni v porastu, če primerjamo število obolenj zadnjih let.

Kapavica ali gonoreja povzroči pri moškem po dveh do desetih dneh po okužbi gnojenje sedne cevi. Bolnik opazi gnojen izcedek, posebno zjutraj, pri opravljanju potrebe pa ga sedna cev močno peče. Pri ženi lahko oboležje ob vhodu v nožnico, pa tudi notranja rodila. Seveda se lahko tudi pri moškem vnetje razširi v spolne žlezze, v takem primeru ima boznik vročino. Povzročitelj bolezni je okrogla klica, gonokok, ki ga lepo vidimo pod drobnogledom, če pregledamo boznik gnoj. Kdor se noče združiti, se mu lahko vnetje spremeni v kronično, ker se gnojenje vzdira v razna kotička spolnih organov, odkoder okužba neprestano grozi. Brez zdravljenja zapusti bolezen je navadno hitro, ozdravljenje popolno, če zdravnik poisce je navadno hitro, ozdravljenje popolno, če boznik poisce zdravnika pravočasno. Pri kronični obliki pa posledice padajo ostanjo, čeprav bolezni ni več.

Sifilis ali lues povzroča posebna svedrastva klica, spirohetata palida. Tudi to klico si lahko ogledamo pod drobnogledom. Deset dni do tri tedne po okužbi se pojavi na spolovilu ali v bližini izpuščaj ali ranica, ki ima trde robove, je navadno ovalne oblike in v velikosti graha, se sveti inkor mast, in kar je zelo značilno, ne holi. To velja za obe spola, za moško in za ženske. Ta ranica se počasi zazdravi. Približno šestih teden pa se začne drugi stadij bolezni: najprej zatečejo krajevne bezgavke, pojavijo se poseben izpuščaj. Tudi zatecene bezgavke niso boleče in se nikdar ne zagoje. Navadno potem zatečejo vse bezgavke, ki jih moremo opitati. Izpuščaj je podoben tišemu pri kožah ali ošpicah. Ta doba sifilisa traja do štiri leta, pozneje pa se razvije tretji stadij, ki nastopi lahko dve leti po okužbi, lahko pa šele čez 15 let, pa seveda vso vmesno dobo tudi. Povzročitelji so sedaj izginili iz kože v notranjosti telesa. Nastanejo večje ali manjše mrtvine tkiv, od velikosti pšeničnega zrna pa do velikosti kurjega jajca ali še celo večje. Ker so prožne kot kavčuk, znehčano mrtvo tkivo pa je podobno tekdomu kavčku, jim pravimo gume. Taka guma spremeni vsako tkivo, ki ga napade, v mrtvino, ga uniči. Pozneje se lahko razvije še uničenje možganškega tkiva in hrbitenja. Tedaj govorimo o sifilitičnem ohromevanju z okvaro duševnosti in o sušenju hrbitenja.

V vsakem primeru je zdravljenje sifilisa dolgotrajno, in če boznik ni prišel k zdravniku prav das, tudi lahko zamudeno. Vsa popolnoma odpraviti razdejanje, ki ga je bolezen povaročila v telesu, ni več mogoče. Ker se zaradi okužbe razvije v krvnem serumu posebna snov, je dokazovanje in kontrola bolezni sorazmerno lahka. Bolezni ne povzroča jalostnosti, zato imajo lahko sifilitični starški otroci, in so se z bolezniško rodili. Pri takih otrocih se razvije seveda le drugi stadij in potem naprej.

Brez dvoma je zdravljenje spolnih bolezni nujno, še vec po zakonu obvezno. Oboleli se zdravijo v posebnih oddelkih zdravstvenih domov, v dispanzernih za spolne bolezni. Tajnost obolenja je seveda zajamčena.

H koncu še to: spolne bolezni se prenašajo s spolnim občevanjem z okuženo osebo, izredno redko pa tudi drugače

Dr. Božo Oblak

Kuharske bukvice

Ocvrti krompirjevi rogljički

Napravi iz krompirjevega testa majhne rogljičke ali kliješčke, jih povaljaj v raztegnem jajcu in kruhovih drobtinah in ocvri na masti.

Krompirjeve polpete

Iz testa, ki je namenjeno za štruklje, lahko napravimo tudi polpete ali hlebčke in jih specemo na bolj obnemasti na obe strani lepo rumeni. Med testo vmesamo lahko tudi drobno sesekljane ostanke raznega mesa. Če ga prepratimo s čebulo in fasonom ter peterčljivim na masti. Iz tega in krompirjevega testa oblikujemo nicoče in jih specemo na masti. Olije in maslu.

Krompirjev kruh

Vzemi pol litra bele muke, 2 dkg kvasa in osem debelelih olupljenih krompirjev. Skuhaj, ohladi in nastrgaj. Iz mesanice: sol, janež, dva rumenjaka, eno celo jajce in 14 dkg raztopljenega surovega masla zagneti testo in ga pusti shajati. Potem ga se enkrat premesi in pusti v štrúnicni ponovno shajati.

Speci ga kakor navaden kruh.

Krompirjevi rezki

Nareži iz prst debelega krompirjevega testa za otroško ped velike četverokotnice, ki jih po sredi dvakrat narezš s kolesčkom za testo kakov flancate. Speci jih na masti, da bodo na obeh straneh lepo rumeni.

KROMPIRJEVI SVALJKI

Krompirjevo testo zvaljaj z roko v daljše, za prst debele klobase, ki jih potem narezš za dolžino prsta. Skuhaj jih v slanem kropu in dobro odcedi ter preplakni z mrizo vodo. Potem jih malo prepeci na masti z nekaj žlicami kruhovih drobtin.

KROMPIRJEVA POTICA

Napravi krompirjevo testo in ga razvaljaj. Potresi ga z ocvirkami in prepraženimi kruhovimi drobtinami. Nato zvij testo v potico. Deni jo v pečko, z mastjo pomazano, in speci v pečici. Takšno potico jemo toplo.

JUGOBANKA

PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 32

POVEČUJE OBRESTI ZA DEVIZNE RAČUNE OBČANOV:

- za vloge na vpogled od 4 % na 6 % (4 % v devizah in 2 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 13 mesecev od 6 % na 7 % (6 % v devizah in 1 % v dinarjih)
- za vezane vloge preko 24 mesecev na 7.5 % (6 % v devizah in 1.5 % v dinarjih)

Vsa vplačila in izplačila z deviznega računa izvršuje banka brezplačno.

Obresti za hranilne vloge: - vloge na vpogled

- vezane vloge preko 13 mesecev	- 6,25 %
- vezane vloge preko 24 mesecev	- 7 %
	- 7,5 %

Vsek vlagatelj pri naši banki, ki ima hranilno vlogo v višini Ndin 1.000,00 ali več, je zavarovan za primer nezgode.

Vabimo vas, da nas obiščete v naši banki v Ljubljani, Titova 32, kjer vam bomo posredovali podrobnejše informacije o varčevanju, deviznih računih in drugem.

JUGOBANKA

PREKINITEV NOŠECNOSTI JE MEDICINSKI UKREP V KORIST NOŠECNICE, ZANJO MORAJO OBSTAJATI DOLOCENE MEDICINSKE, SOCIALNE OZIROMA PRAVNE INDIKACIJE

Kdaj dovoliti splav?

Pričakujemo temeljni zakon o pogojih za prekinitev nosečnosti

Nič novega ne bomo odkrili, če povedemo, da so splave v zelo pered družbenim problemom pri nas. Ponekod pride na en porod kar dva splava. Splavi so veljali družbo v Sloveniji samo v letu 1965 pet milijonov N din. Veliki nevarnosti za zdravje in celo življenje prizadetih žensk se pridružuje se velika družbenega škoda zaradi nizvodnosti in zmanjšane delovne sposobnosti mnogih žensk kar je lahko dolgotrajna posledica splavov, in končno tudi njihov vpliv na naso poleti.

Toda kljub tako velikemu družbenemu pomenu ureja to vprašanje za zdaj samo uredna o pogojih in postopeku za dovolitev splava (Uredba FLRJ 9/60). Leto določa, kdaj se splav lahko dovoli.

Kakšen je postopek za dovolitev, katere so pristojne ustanove itd. Uredba pravi med drugim, da se splav lahko dovoli:

- kadar se z zdravniško znanostjo ugotovi, da drugačni možni resiti ženski življenja ali odvrniti nade skode njenemu zdravju meč nosečnostjo, porodom ali po porodu;

- kadar se da z zdravniško znanostjo sklepati, da se bo zaradi bolezni staršev roditeljev, katere so pristojne ustanove itd. Podobno določilo ima 14 člen prej omenjene uredbe;

- kadar je nosečnost posledica določenih kaznivih dejanj;

- kadar se da utemeljeno pričakovati, da bi zasila nosečenska ženska zaradi otrokovskega rojstva v hude osebne, družinske ali gmočne razmeri, ki jih ni mogoče drugače odvriti;

Zavedajoč se pomena tega problema, je zvezni izvršni svet junija letos predložil zvezni skupščini, naj sprejme osnovni zakon o pogojih za prekinitev nosečnosti. V tem predlogu pravi, da bi bilo treba namesto sedanja uredbe sprejeti zakon, ker uredba ureja vprašanja, ki

jih lahko ureja samo zakon. Poleg tega je po mnenju zveznega izvršnega sveta potrebno urediti s takim zakonom nekatera druga vprašanja, ki so se pojavila ob uporabi sedanje uredbe.

Osnovna izhodišča, po katerih naj bi bodoči zakon dovoljeval prekinitev nosečnosti, naj bi bila podobna kot v uredbi: prekinitev nosečnosti je medicinski ukrep v korist nosečnice, zanjo morajo obstajati določene medicinske, socialne ozioroma pravne indikacije; prekinitev nosečnosti določa ustrezni organ po predpisanim postopku.

V predlogu je rečeno, naj bi ta zakon dovoljeval prekinitev nosečnosti v primeru, če to zahtevajo medicinske indikacije in če bi nosečnica zaradi rojstva otroka živila v hude osebne, družinske ali materialne razmere.

Tudi predlog za novi zakon vsebuje obveznost zdravstvenih in drugih delovnih organizacij, ki se ukvarjajo z zaščito matere in otroka, da v okviru svojih pravic in možnosti opozarjajo nosečnike na možnost in metodo, preprečevanja nezaželenih nosečnosti in na škodljive posledice, ki lahko nastanejo pri prekinitvi nosečnosti.

Podobno določilo ima 14 člen prej omenjene uredbe.

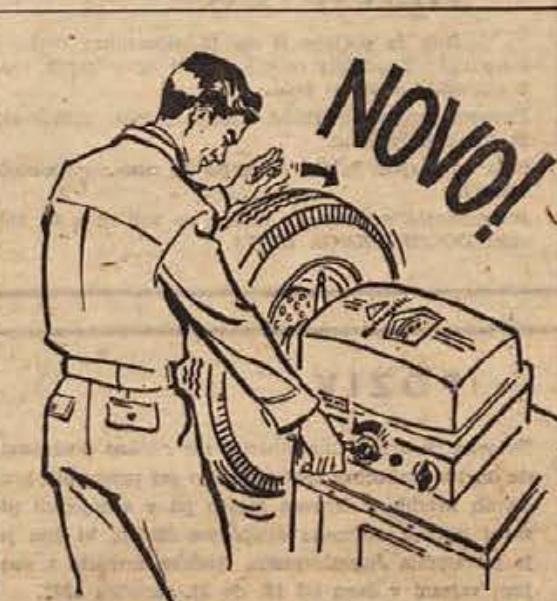
Kontracepcijo v zakon!

Menimo, da bi moral novi zakon ravno tej preventivni posvetiti največjo pozornost. Če se ne bo mogel spuščati v podrobnosti, pa naj vsaj v večji republiški zakonodaji da se podrobneje ukvarja s tem. Kontracepcija, ki je doživelja pri nas mnoge polemike, se še ni mogla razviti tako na široko, kot bi želi.

(kajti sicer se ne bi ukvarjali s tolikšnim številom splavov), in nujno terja tudi predlogu pravi, da bi bilo treba namesto sedanja uredbe sprejeti zakon, ker uredba ureja vprašanja, ki

Požar pri Starih Zagah

18. oktobra zvečer je začelo goreti v gospodarskem poslopju Jožeta Černetja na Novi gori pri Starih Zagah. Zgoreli so moped in nekateri drugi predmeti, vredni okoli 1.500 N din. Černetovi so ogenj kmalu opazili in ga pogasili. V preiskavi so doobili, da sta požar zanetila mladoletna R. P. iz Starih Zag in B. S. z Malega Riglja. V Černetovo poslopje sta prišla zato, da bi iz mope da vzel bencin. Ker sta svetila z vžigalnikom, se je bencin pri pretakanju vnel.

Volan vašega avtomobila ne bo več tresel — vožnja bo varna in udobna!

To pa le potem, ko boste zaupali

uravnoteženje koles

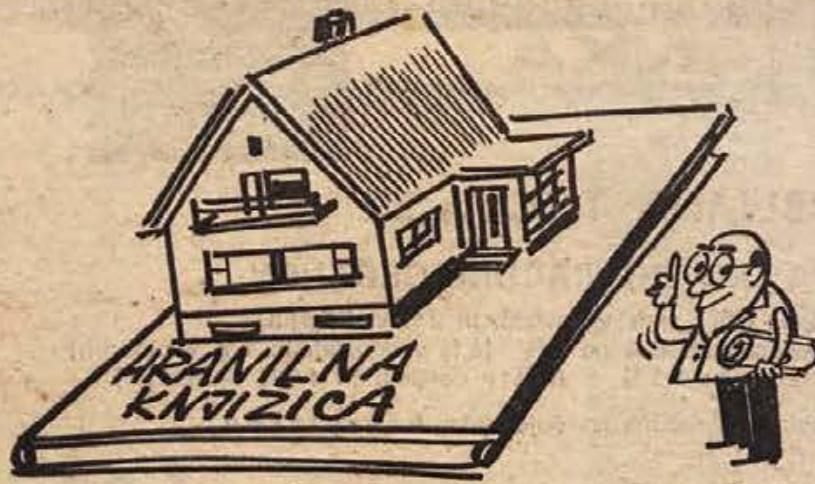
avtomehanični delavnici

SGP „PIONIR“
v NOVEM MESTU

ki bo delo opravila

**NA NAJNOVEJŠEM
avtomatičnem stroju HPA!**

- delo za eno kolo samo 5 Ndin
- uteži: 1 kos 2 Ndin

Gradbenik Pepe pravi: najsolidnejši temelj za novo hišo je hranilna knjižica

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO!

Dobite jo v Novem mestu, Krškem, Trebnjem in v Metliki ter pri vseh poštah na področju teh občin!

Vsek pameten človek, ne le gradbenik Pepe, pa pravi po 1. avgustu 1967 tudi tole:

»Zdaj se še posebno izplača varčevati v domačem denarnem zavodu! Obresti za navadne vloge so povečane na 6,50%, za vezane vloge pa celo do 8%!«

IN NIKAR NE POZABITE: Dolenjska banka in hranilnica zelo ugodno obrestuje tudi vaše vloge na deviznem računu — od 4 do 6% na leto!

KMETIJSKA ŠOLA GRM,
Novo mesto

prireja

šolo za mlade kmetovalce

Rok za prijave je do 15. novembra 1967.
Pogoji: kandidati morajo imeti opravljenih vsaj 6 razredov osnovne šole.

Pismeni prijavi priložite zadnje šolsko spričevalo in kolek za 50 Sdin.

Sola bo trajala 2 leti, pouk pa bo samo v zimskih mesecih.

Podrobnejše informacije dobite na Šoli in v 43. številki DOLENJSKEGA LISTA.

POZIV

Delovne in druge organizacije ter občane pozivamo, da do 10. novembra 1967 prijavijo pri pristojnih krajinskih uradih, v Novem mestu pa v sprejemni pisarni uprave občinske skupščine škodo, ki jim jo je povzročila Jugoslovanska ljudska armada s svojimi vajami v času od 12. do 31. oktobra 1967.

Prijav, vloženih po 10. novembru 1967, pristojni organi ne bodo obravnavali.

Stevilka: 8-01/63-2

Datum: 30. 10. 1967.

Oddelek za upravnopravne zadave občinske skupščine
Novo mesto

Najkvalitetnejše moške in otroške srajce v modernih desenih in krojih!

130.000 ljudi prebere Vaš oglas v Dolenjskem listu

Komisija za delovna razmerja trgovskega podjetja na debelo in drobno

„DOLENJKA“

Novo mesto
OBJAVLJA

za prodajalno »STRAZA« v Gornji Straži
prosta delovna mesta:

1. poslovodje
2. dveh prodajalcev

Pogoji:
pod 1. VKD trgovske stroke s 5 leti prakse ali KD trgovske stroke s 3 leti prakse;
pod 2. KD trgovske stroke (živilska ali mešana). Na prosta delovna mesta se sprejmejo delaveci za nedoločen čas, razen na eno delovno mesto pod 2., ki se sprejme za določen čas.
Za vsa prosta delovna mesta je določeno poizkusno delo.
Rok za vlaganje prijav je 8 dni od dneva objave.

Za sodoben okus...

Izklučni proizvajalec v Jugoslaviji

Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol

ZIVILSKI KOMBINAT

ŽITO Ljubljana,

SMARTINSKA 154
IN

PEKARNA TREBNJE NA DOLENJSKEM

obveščata

vse poslovne stranke, da se je pekar na Trebnje s 1. oktobrom 1967 pripojila k živilskemu kombinatu »ŽITO«, Ljubljana, in bo poslovala odslej kot

ŽITO Ljubljana,

DELOVNA ENOTA PEKARNA TREBNJE

Vse poslovne stranke naprošamo, da odslej nakažejo svoje obveznosti do pripojene pekarne na žiro račun kombinata »ŽITO« pri NB Ljubljana St. 501-1-161/1.

Cenjenim strankam se priporočamo za nadaljnje uspešno poslovno sodelovanje.

»ŽITO«, LJUBLJANA

Komisija za nabavo in odtujitev osnovnih sredstev pri

Cestnem podjetju v Novem mestu
razpisuje

LICITACIJSKO PRODAJO za:
izključna cena:

1. osebni avto ZASTAVA 1300,
letnik 1965, v voznem stanju,
z radioaparatom 20.000 Ndin

2. dva poltovorna avtomobila
IMV-KURIR,
nevozna po 4.000 Ndin

3. ŽELEZNO BLAGAJNO 600 Ndin

Prodaja bo v ponedeljek, 13. novembra 1967, v Stranskih obratih Cestnega podjetja v Novem mestu, v Bučni vasi; pričetek ob 9. uri. Vsi interesenti morajo pred pričetkom licitacije plačati kavcijo v višini 10% od izključne cene, oziroma predložiti blanco barirani ček. Kupnino in 20 odst. prometnega davka mora kupec plačati takoj po licitaciji. Ogled predmetov je mogoč vsak dan od 6. do 14. ure v prostorih uprave podjetja oziroma v Stranskih obratih podjetja v Bučni vasi.

Informacije dobite po telefonu: Novo mesto 21-571 ali 21-085.

Kmetijska zadruga Trebnje

razpisuje v nedeljo, 5. novembra 1967,

licitacijo

za naslednja osnovna sredstva:

Stanovanjska hiša Trebnje 35

— ob 8. uri

Del gradbene parcele št. 1734/1 k. o.
Mirna

— ob 10. uri

Del gradbene parcele št. 1009/1 k. o.
Medvedje selo

— ob 9. uri

Gospodarsko poslopje – hlev v Šentrupertu

— ob 11. uri

Licitacije bodo na kraju samem.

Za mlatilnico, traktor »Zadrugar« in kosičnjico BCS

bo licitacija v Mokronogu ob 12. uri.

OBCINSKA SKUPŠČINA BREŽICE

razpisuje

na podlagi sklepov seje z dne 29. 6. in 24. 8. 1967, v zvezi z določili zakona o prometu z zemljišči in stavbami

JAVNO DRAŽBO

za prodajo:

1. poslovne zgradbe KU Cerkle ob Krki št. 26 s funkcionalnim zemljiščem in drvarnico.

Izklicna cena znaša 56.800,— Ndin;

2. treh stavbišč za gradnjo enodružinskih stanovanjskih hiš v k. o. Cerkle (pri KU), vsaka parcela v približni izmeri 7 a.

Izklicna cena za 1 m² stavbišča je 10,— Ndin;

3. stanovanjsko-poslovne zgradbe na Čatež ob Savi št. 33 (KU – ob avtocesti) s pripadajočim zemljiščem.

Izklicna cena znaša 130.000,— Ndin.

Dražba bo 14. novembra 1967 ob 8. uri pri KU Cerkle št. 26 za nepremičnine pod 1. in 2.; ob 11. uri pri KU Čatež ob Savi za nepremičnine pod 3. Vsak dražitelj mora ob pričetku dražbe položiti 10-odst. varčino v gotovini.

Obširnejše podatke o javni dražbi lahko dober interesenti pri premoženskopravni službi občinske skupščine Brežice, soba št. 23.

Oddelek za gospodarsko-upravne zadave

„Zdaj ga bom pa ubil!“

Stepla sta se najprej v gostilni, potem pred domačo hišo in končno še v zdravstvenem domu.

Vsa zadeva se ni popolnoma raziskana, saj so zapisane le nekatere prlice, zato bomo podrobne podatke o obeh udeležencih krvavega pretepa izpustili.

A. Z. je ondan pti v neki gostilni v okolici Kočevoja. V gostilno je prišel F. I. in mu zadrusti:

— Tebe so pa takrat premalo nabunkali. Nisi vreden drugega, kot da bi te ubiti.

— To tebe nič ne briga. Pojd stran! — mu je vrnil A. Z. Ker besede niso pomagale, se je A. Z. celo presedel k drugi mizi.

F. I. pa je prišel za njim in ga udaril po obrazu. Potem se je začel ravn brez prti, ker je gostilničarka zvezala. Ko se je po nekaj minutah vrnila, sta se ona dve se tepla v veči, ki je bila že vsa krvava in pretepa seveda tudi.

Gostilničarka, ki je premagala prvi strah, je zgradila F. I. za ovračnik in ga potegnila na dvorišče ter zaklenila vrata.

F. I. se zdaj ni mogel več tepliti z A. Z., zato se je spravil nad njegovo kolo, ki je bilo zunaj, in ga krepko obrcal, metal ob tla, končno pa ga je pustil uničenega sredi cesto. Potem je dejal:

— Zdaj pa grem pred stanovanje A. Z. Počakal ga bom in ubil!

V neki arvarnici je vzel kol ali morda sekiro (ne se se še, kaj je bilo) in napadel A. Z., ko se je ta vračal proti domu. A. Z. je dobil le en udarec, potem pa je usel v svoje stanovanje.

Pri sosedih je potem F. I. jeman sekire in nože, da bo šel nad A. Z., vendar so mu nevarna orodja vaščani sproti jeman iz rok.

Medtem je nekdo obvestil milicnike, ki so ob strpali v maricos, seveda vsakega v svoj prostor.

A. Z. so milicniki pustili v zdravstvenem domu, F. I. pa odpeljali na postajo milice. Se prej so naročili dežurni bolniški sestri, naj posije po F. I. šele ko bo A. Z. zapustil zdravstveni dom. No, potem je res prišel rešilni avto in pripeljal F. I. Vendar prezgodaj! A. Z. je bil še v zdravstvenem domu. Ko sta se zagledala, se je spet začel pretep in milicniki so morali ponovno posredovati.

Milicniki bodo zadevo se raziskali in predali kriveca sodniku za prekrške ali celo tožilcu.

Na Gor. Kamencah uboj

13. oktobra je na kirurškem oddelku v novomeški bolnišnici umrl Anton Medved, 40, iz Gor. Kamenc pri Novem mestu. Medved je podlegel poškodbam, ki jih je dobil v noči od 8. na 9. oktober.

9. oktobra okoli 8. ure so Medveda našli hudo poškodovanega na teh pred njegovo hišo in ga odpeljali v bolnišnico. Gleda na poškodbe in okoliščine menijo, da je bil Medved napaden. Tako sodijo tudi sosedje. Preiskava se nadaljuje.

Požig na Dolžu

18. oktobra okoli 19.30 je na Dolžu gorel vinski hram Franca Lukšiča iz Iglenika. Skodo so ocenili na 700.000 S din. Menijo, da gre za požig.

Obsojen, ker je žalil JLA

Franc Kuhelj je v dobrniški gostilni sramotil in žalil oficirja JLA

Okočno sodišče v Novem mestu je pred kratkim obsojilo na 4 meseca zapora, po gojno za dve leti, Francu Kuhelju, klucavničarju iz Ljubljane, ki je začasno na delu v Nemčiji.

13. julija zvečer je manjševinjen prišel v dobrniško gostilno »Skrijevec« in ko je videl tam rezervnega poročnika

Grdo je izkoristil gostoljubje

Husein Bečić je v Krškem okradel svoja rojaka

Zaradi velike tativne v Krškem se je moral pred kratkim zagovarjati pred novočeskim okrožnim sodiščem Husein Bečić iz okolice Tužle, delavec brez zaposlitve,

ki je bil že nekajkrat kaznovan zaradi kaznivih delanj zoper imovino.

Ceprav je pred senatom trdil, da Krškega še nikoli ni videl in da je potoval skoz Slavonijo le k vojakom, je bila veriga dokazov o njegovih krividi skleprena.

Ugotovljeno je bilo, da je obtoženec lani jeseni pripovedal v Krško, kjer ga je spravil na prenočevanje v Pionirjev samski dom v Rekrojek Letič, ki ga je priporedil upravi kot rojaka. Po nekaj dneh bivanja v Pionirjem domu pa je Bedič 13. novembra lani vlomlj v zakenjeno dvokrilno garderobo omare ter vzel iz nje moške hlače, 2 srajci in sportno torbo (vredno okoli 20.000 S din), last Save Letiča, ter 8600 dinarjev, 2 paron srajci, devlje in suknič (v vrednosti 26.000 S din) na skodo Avdića Halida.

Okrožno sodišče v Novem mestu je obtoženca spoznalo za krivega in ga obsojilo na 1 leto in 3 meseca zapora, oškodovancem pa mora razen tega povrniti vrednost za ukradene stvari. Sodišče ni naločilo v prid Behiču nobenih olajševalnih okoliščin.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 5. NOVEMBRA

- 9.35 POROCILA (Ljubljana)
- 9.40 NA OBISKU V SLOVENSKI BENECIJI — oddaja narodno zavodne glasbe (Ljubljana)
- 10.00 KMETIJSKA ODDAJA — (Zagreb)
- 10.45 NE CRNO, NE BELO — oddaja za otroke (Beograd)
- 11.30 JUNAKI CIRKUSKE ARENE — serški film (Ljubljana)
- 12.00 NEDELJSKA TV KONFERENCA (Zagreb)
- 16.00 SLOVENSKI ANSAMBLI TEKMUJEJO — javna radijska oddaja (Ljubljana)
- 17.15 OLOVEC S FILMSKO KAMERO — vzhodnonemški dokumentarni film (Ljubljana)
- 19.10 DOLGO, VROČE, POLETJE — serški film (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
- 20.45 CIK CAK (Ljubljana)
- 20.50 ZARAVNO GLASBENA ODDAJA (Beograd)
- 21.30 IVO Andrić: MOST NA DRINI — oddaja st. Sarajevo — (Ljubljana)
- 22.05 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)

CETRTEK, 9. NOVEMBRA

- 9.45 TV V SOLI (Zagreb)
- 10.30 NEMSCINA (Zarreb)
- 11.00 ANGLESINA (Ljubljana)
- 14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
- 15.45 NEMSCINA — ponovitev — (Zagreb)
- 16.10 LEPOTA IN ZDRAVJE MOJIH ZOB — TV v soli (Ljubljana)
- 17.05 POROCILA (Ljubljana)
- 17.10 TIK TAK: MALA LUPINIOA — II. del (Ljubljana)
- 17.25 PIONISKI TV STUDIO — (Ljubljana)
- 17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 PO SLEDEVIM NAPREDKA — (Ljubljana)
- 18.35 GODALA V RITMU (Ljubljana)
- 19.00 DEZURNA ULICA — humoristična oddaja (Beograd)
- 19.40 TV PROSPEKT (Beograd)
- 19.54 PROPAGANDNA MEDICINA (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
- 20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Beograd)
- 21.10 RISANKA (Ljubljana)
- 21.20 KAPETAN KAPETANU — predstava Ateljeja 212 (Beograd)
- 22.30 TV DNEVNIK (Beograd)

PETEK, 10. NOVEMBRA

- 9.45 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
- 15.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE — ponovitev — (Zagreb)
- 16.10 LEPOTA IN ZDRAVJE MOJIH ZOB — TV v soli (Ljubljana)
- 17.05 POROCILA (Ljubljana)
- 17.10 TIK TAK: MALA LUPINIOA — II. del (Ljubljana)
- 17.25 PIONISKI TV STUDIO — (Ljubljana)
- 17.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 PO SLEDEVIM NAPREDKA — (Ljubljana)
- 18.35 GODALA V RITMU (Ljubljana)
- 19.00 DEZURNA ULICA — humoristična oddaja (Beograd)
- 19.40 TV PROSPEKT (Beograd)
- 19.54 PROPAGANDNA MEDICINA (Ljubljana)
- 20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
- 20.30 AKTUALNI RAZGOVORI — (Beograd)
- 21.10 RISANKA (Ljubljana)
- 21.20 KAPETAN KAPETANU — predstava Ateljeja 212 (Beograd)
- 22.30 TV DNEVNIK (Beograd)

PETEK, 10. NOVEMBRA

- 9.45 TV V SOLI (Zagreb)
- 11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
- 14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
- 15.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE — ponovitev — (Zagreb)

TOREK, 7. NOVEMBRA

- 11.00 SLOVENSNA SEJA OB 50. LETNICI OKTOBRSKE REVOLUCIJE (Beograd)
- 16.20 FILM ZA OTROKE (Ljubljana)
- 16.40 PRENOSEN PARADE OB 50. LETNICI OKTOBRSKE REVOLUCIJE IZ MOSKVE — (Ljubljana)
- 18.55 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 19.25 POZDRAV Z AUREO — prenos iz Leningrada (Intervjui)

SREDA, 8. NOVEMBRA

- 12.45 CIK CAK (Ljubljana)
- 19.35 ODMEV OKTOBRA V SLOVENSKEM LEPOSLOVJU — (Ljubljana)
- 20.40 KRIZARKA POTEMLKIN — sovjetski celovečerni film — (Ljubljana)
- 22.10 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)

SOBOTA, 11. NOVEMBRA

- 9.45 TV V SOLI (Zagreb)
- 14.50 TV V SOLI — ponovitev — (Zagreb)
- 17.45 TV OBZORNIK (Ljubljana)
- 18.15 LUTEKOVNA PREDSTAVA — (Beograd)
- 19.15 SPREHOD SKOZI ČAS — (Ljubljana)

DOLENJSKI LIST 23

Gnusen zločin pri Beli cerkvi

(Nadaljevanje s 1. str.)

ker pa mu je zvezala, je na padel Jeničev in jo z nožem dvakrat zabodel. Hočevanje je videla, da je Lenart vrbel ob tla še otroka, zato je hitro stekla k hčeri in vnučku, na kraju dogodka pa so se začeli zbirati tudi drugi vaščani. Lenart je medtem pobegnil.

Lenarta so iskali od četrtka do nedelje, 29. oktobra

dar se se zagovarja, da je bil k dejanju napeljan. Nadaljnja preiskava bo dokazala, ali so njegove trditve resnice.

Ivan Požun iz Podgorja se je 23. oktobra dopoldne peljal s traktorjem z Senovega proti Velikemu Kamnu. Na traktoru je bil tudi pomočnik Ivan Macur iz Mrdnih sel. Na ravnom delu 4,5 metrov široko ceste je na neznanega voznika zapeljal na desno in se z traktorjem prevrnil na njivo. Ivan Macur je dobil hude poškodbe po glavi in se ga odpeljali v novomeški bolnišnik, voznik pa ima lažne poškodbe po obrazu in prsih. Na traktoru je za okrog 500 Ndin skode. Mopedistu so odvzeli kri.

Traktor se je prevrnil na njivo

Marijan Požun iz Podgorja se je 23. oktobra proti večeru peljal s traktorjem z Senovega proti Velikemu Kamnu. Na traktoru je bil tudi pomočnik Ivan Macur iz Mrdnih sel. Na ravnom delu 4,5 metrov široko ceste je na neznanega voznika zapeljal na desno in se z traktorjem prevrnil na njivo. Ivan Macur je dobil hude poškodbe po glavi in se ga odpeljali v novomeški bolnišnik, voznik pa ima lažne poškodbe po obrazu in prsih. Na traktoru je za okrog 500 Ndin skode. Mopedistu so odvzeli kri.

Vožnja po lev strani se je slabo končala

Marijan Požun iz Podgorja se je 23. oktobra proti večeru peljal s traktorjem z Senovega proti Velikemu Kamnu. Na traktoru je bil tudi pomočnik Ivan Macur iz Mrdnih sel. Na ravnom delu 4,5 metrov široko ceste je na neznanega voznika zapeljal na desno in se z traktorjem prevrnil na njivo. Ivan Macur je dobil hude poškodbe po glavi in se ga odpeljali v novomeški bolnišnik, voznik pa ima lažne poškodbe po obrazu in prsih. Na traktoru je za okrog 500 Ndin skode. Mopedistu so odvzeli kri.

Traktor se je prevrnil na njivo

Marijan Požun iz Podgorja se je 23. oktobra proti večeru peljal s traktorjem z Senovega proti Velikemu Kamnu. Na traktoru je bil tudi pomočnik Ivan Macur iz Mrdnih sel. Na ravnom delu 4,5 metrov široko ceste je na neznanega voznika zapeljal na desno in se z traktorjem prevrnil na njivo. Ivan Macur je dobil hude poškodbe po glavi in se ga odpeljali v novomeški bolnišnik, voznik pa ima lažne poškodbe po obrazu in prsih. Na traktoru je za okrog 500 Ndin skode. Mopedistu so odvzeli kri.

Poslovno sodelovanje veletrgovine

MERCATOR

in perutnarstva

»KRAS« — Pivka, vam odslej omogoča sveže piščance po 9 Ndn KILOGRAM v prodajalnah

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisani glasbeni spotod 4.30 do 8.00.

PETEK, 3. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matinica, 9.25 Revika Koritnik po slovenske narodne pesmi, 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste, 12.30 Koncerti nasveti — inz. Mirko Mikšek; Predstavno dogajanje ozimljom, 13.45 Ces hrib in dol, 13.50 Priporočajo vam ... 14.36 Naši poslušalci čestitajo in poždravljajo, 15.20 Napotki na turiste, 16.00 Vase dan za vas, 17.05 Koncert po željah poslušalcev, 18.45 Na mednarodnih kriptopoh, 19.00 Lahko noč, otroci, 19.15 Glasbeni raspršilci, 20.00 Glasbeni cocktail, 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 4. NOVEMBRA: 8.00 Glasbena matinica, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Porocila — Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Kar po domače, 12.10 S koroško, 12.30 Kmetijški nasveti — inz. Milivoj Oblik: Okrevanje Šmiga ribice Donimi, 13.40 Popovke in studia, 14.30 Priporočajo vam ..., 15.05 Od melodije do melodije, 15.45 Naši podslieki — S. Babel: Rdeča konjenica, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Izgramo beat!, 18.15 Pravkar prispeval, 19.00 Lahko noč, otroci, 20.00 »Tekmovanje ansambljev, 21.20 Iz foneoteke radija Kotar, 22.10 Oddaja za naše izseljen-

ce. Z našimi solisti v slovenskih operah, 9.25 Belokranjske narodne v prirobi Marijana Vodopivec, 11.00 Porocila — Turistični nasveti in

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KLEDAR

Petak, 3. novembra — Silva Sobota, 4. novembra — Karel Nedelja, 5. novembra — Savina Ponecijek, 6. novembra — Lenart Torek, 7. novembra — Zdenka Šreda, 8. novembra — Bogomir Četrtrek, 9. novembra — Nevenka

CESTIKE

Dragi in dobi mami Ivanki Gril, ki živi v Nemčiji, želite da njen rojstni dan že mnogo združište letnica Zofka in sin Ivan Enako Drago, Marica, Marjanca, Vilma in Sini. Lep pozdrav atu, Cvetic, Anič, Tomašku in Guštiju.

PREKLICI

Jakob Dergane, mizar iz Malin 13, p. Semčič, preklicujem, kar sem trdil o zasebnem točkem Jozetu Plutu iz Bošča vrha 6, p. Gabor pri Metliki, dne 3. septembra 1967 v gospodini Petra Babovince na Jugorju, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tofje.

Franco Vrhanez iz Učakovcev 30 izjavljam, da nisem sikal gornji Franciško Spehar iz Učakov-

cev 33, da bi bila kaj rekla o življenu Petra Šveba, ki kot vašan Učakovcov stoji v Kanadi.

Izjavljam, da so vse besede, ki sem jih izrekel soper Ivana Majerista iz Starega trga ob Kolpi št. 8, neresnične, in se mi zahvaljujem, da je odstopil od tofje. Albin Vidmar, Deskovska vas 51, Starigrad ob Kolpi.

Ob bridi izgubi naše mame in stare mame

FRANCIŠKE HOČEVAR

iz Stopic

se zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih. Zahvaljujemo se vsem, ki so jo spremili na njen zadnji poti. Nadalje se zahvaljujemo kolektivom splošne boinske, kormunalnemu podjetju in OPREMALESU. Je Novega mesta za darovanje vence.

Zaljuboči: hčerk Angelca, Fani in Ivan z družinami.

Ob bridi izgubi moje ljube mame

TILKE DRČAR

iz Mirne

se iskreno zahvaljujemy vsem, ki so nas obustavili z menoj in mi izkazali vso dobroto in pomoč,

Ob boloci in nenadomestljivi izgubi naše predrage mame

Urške Pureber

iz Zabje vasi

se iskreno zahvaljujemy vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, ji darovali cvetje ter jo spremili na zadnji poti. Posobno se zahvaljujemy dr. Vodniku za zdravljenje in skrb, pevskemu zboru »Dušan Jereb« za žalostinke, organizacijam ter vsem posameznikom za številne vence, cvetje in tople poslovilne besede.

Zaljuboči:
mož Ivan, sinovi Slavko, Ivan, Marjan in Jože ter hčerk Iva in Marica z družinami.

mal'oglaši

SLUŽBO DOBI

POTREBUJEM dekle, ki bi bila pomagat v gostilni. Naslov u. upravi lista (1619/67).

ZA VARSTVO dveh otrok ikem žensko. Hranu in stanovanje prekrbljeno. Magda Bartolj, Začetek 27, Novo mesto.

DEKLE za pomoč v gospodinjstvu — žensko ikem. Počnikar, Ljubljana, Dolenjska 74.

STANOVAJNA

OPREMLJENO sobo oddam ženski. Ogled od 16. ure dalje. Naslov v upravi lista (1633/67).

MOTORNA VOZILA

AMD SEVNICA PRODA osebni avto fiat 1100 v nevzemom stanju. Licitacija bo v ponedeljek, 6. novembra 1967 v delavnici AMD Sevnica; za družbeni sektor od 8. do 10. ure, za zasebni sektor od 10. do 12. ure.

PRODAM OBLICNO OHRANJEN opel kadett 6. Vprašajte po telefonu štev. 7, Kostanjevica.

MOPED »Partizan«, nov, ugodno prodam. Ogled v nedeljo dopoldne na Cesti herojev 7.

MOBEP prodam ali zamenjam za motorico Zago. Naslov v upravi lista (1625/67).

MERCEDES KIPER 4 t. tip 312, v dobrem stanju prodam. Janez Korara, Majda Šile 2, Novo mesto.

PRODAM

KROZNO ZAGO z dolgim podstavkom, nov motor in pripadajoče, pogojni prodam. Vprašajte v Klešt, Kostanjevica.

KMETOVALCI — OBRTNIKI! — Prikolice za moped ter posamezne kolice in prikolice ali redne voziške (gare) prodam. Mekanična delavnica AMBROZ, Ljubljana, Tržaška 15, tel. 20-173, nasproti tobačne tovarne.

INALDSKI motorni voziški »Tomas« moped z motorjem, nov, prodam. Cerne, Gerbičeva 43 Ljubljana.

PRODAM TRAKTOR »Ferguson« s prikolico — snošimo, plug (dvobrzdni), mlatilnik »Sentura« in zapravljivek. Črnil Sečnar, Mali Stanik 6, Novo mesto.

PRODAM televizor »Cajavec« — štavni stroj »Braga« (štavni tuji in češki), zeleni mrežo na ograje (visina) 1,35 m, dolžina 85 cm. Po naroditvi dočista razne širine mreže. Naslov v upravi lista (1624/67).

PRODAM PARCELO in hišo, dograjeno do prve plošče. Pevec, Partizanska 2, Novo mesto.

PRODAM poč za kopalnico, umivalnik, bakren kotel za perilo in 2 pisalni mizi. Klub upokojencev, Novo mesto.

PO ZELO UGODNI cen prodam štavni stroj »Braga«, še z garancijo, in stroj za pobiranje zank (popravilo nogavic) znamke »Pronto« — NYL. Informacije pri: Lavrič, Kidričeva II/7, Kočevje.

PRODAM trodelno hrastovo omaro, stole in novo ogrodje za divan. Zibert, Ljubljana 20, Novo mesto (pri Keramiki).

VINOGRAD, sadovnjak in gozd (skupaj dva hektara) ter hrast z vsem inventarijem prodam v Sromljah pri Brezcu. Pečnikar, Ljubljana, Dolenjska 74.

PRODAM superavtomatični pralni stroj. Ogled po 18. uri. Mašenek, Prešernov trg 11, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM manjši stroj za čiščenje in luščenje pšenice. Naslov v upravi lista (1639/67).

RAZNO

POROCNE PESTANE po najnovejši modi in vsa zlatarska dela opravlja zlatar, Gospodska 5, Ljubljana (poleg univerze).

DESETISOCI valnih sotripcov, ki so kakor vi bolehalni na želodcu, jetrih, žotou in crevesu, so se pozivajo z učinkovitim naravnim zdravilom: rogalnim DONAT vrelcem. Zahajevanje DONAT v svoji trgovini v Novem mestu in ga dobite pri HMELJNIKU in STANDARDU (MERCATORJU).

darovalcem vencov in cvetja in vsem, ki so mi pismeno ali ustno izrekli sošte. Posobna hvalej društvo Vidmar ter udiljaljskemu zboru in plonirjem v Mirne, ki so mamo na zadnji poti tako lepo spremili in ji izkazali veliko hvaljenost za vso njen dobroto.

Zaljuboča hčerka z družino in drugo sorodstvo.

Dr. Fornaserič, zdravnik zdravničarske ambulante v Bršlju, zdravstvenemu osebju splošne bolnišnice Novo mesto — otroški oddelek, otroškim negovalkam in družini Ravnje se na nesrečno in pozivovalno skrb pri zdravljenju hčerke Sonje Rupar ob njeni težki bolezni zahvaljuje hvaljena družinska Rupar.

KINO

Brežice: 3. in 4. 11. ameriški barvni film »Za ljuvzen ali dečar. 5. in 6. 11. ameriški film »Volkovi Tekssas. 7. in 8. 11. ameriški film »Junaki velikih dirks.

Cromwell: 3. in 5. 11. ameriški barvni film »Svet Suzie Wongov. 7. in 8. 11. vzhodnonemški film »Kronika nekega umorja.

Kostanjevica: 5. 11. mehiški barvni film »Vrni se iz Melike. Metlika: 3. do 5. 11. jugoslovanski film »Prtti in ostati v ameriški barvni film »Tulpa angelov. 8. in 9. 11. italijanski film »Učitelj iz Vidjevanec.

Meksiko: 4. in 5. 11. ameriški barvni film »Robin Hood. Novo mesto — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetan.

Sentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgon iz peklas.

Trebnej: 4. in 5. 11. ameriški poslovnički film »Hataris.

Meksiko: 4. in 5. 11. ameriški barvni film »Robin Hood.

Nova mesto — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetan.

Sentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgon iz peklas.

Trebnej: 4. in 5. 11. ameriški poslovnički film »Hataris.

Venecija — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetan.

Sentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgon iz peklas.

Trebnej: 4. in 5. 11. ameriški poslovnički film »Hataris.

Meksiko: 4. in 5. 11. ameriški barvni film »Robin Hood.

Nova mesto — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetan.

Sentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgon iz peklas.

Trebnej: 4. in 5. 11. ameriški poslovnički film »Hataris.

Venecija — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetan.

Sentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgon iz peklas.

Trebnej: 4. in 5. 11. ameriški poslovnički film »Hataris.

Meksiko: 4. in 5. 11. ameriški barvni film »Robin Hood.

Nova mesto — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11. španski barvni film »Krvavi kapetan.

Sentjernej: 4. in 5. 11. ameriški film »Izgon iz peklas.

Trebnej: 4. in 5. 11. ameriški poslovnički film »Hataris.

Venecija — Krka: 3. do 6. 11. ameriški barvni film »Tajni agent — Mat Holmes. 7. do 9. 11. angleško-francoski film »Sherlock Holmes — ogrica smrti.

Ribnica: 4. in 5. 11. italijanski barvni film »Rimski devici.

Sevnica: 4. in 5. 11. ameriški film »Moje pesmi, moje sanje. 8. 11. španski film »Samba.

Sodražica: 4. in 5. 11.